

Књига пророка Јеремије

¹ Речи Јеремије, Хелкијиног сина, једног од свештеника који су били у Анатоту у Венијаминовој земљи;

² коме је дошла реч Господња у време Јудиног цара Јосије, Амоновог сина, тринаесте године његовог царевања.

³ А долазила је и у време Јудиног цара Јоакима, Јосијиног сина, до завршетка једанаесте године Јудиног цара Седекије, Јосијиног сина и све до петог месеца када је Јерусалим одведен у изгнанство.

Позив Јеремије

⁴ Дошла ми је реч Господња говорећи:

⁵ „И пре него сам те обликовао у утроби, познавао сам те;
и пре него си изашао из материце, посветио сам те;
поставио сам те за пророка народима.“

⁶ Рекао сам: „Јао, Господе Боже! Ево, ја не знам да говорим јер сам премлад!“

⁷ Господ ми је одговорио: „Не говори 'премлад сам', јер ћеш ићи коме год те пошаљем и говорићеш све што ти заповедим.

⁸ Не бој их се, јер ћу ја бити с тобом да те избављам – говори Господ.“

⁹ Тада је Господ испружио руку и дотакао ми уста. И рекао ми је Господ: „Ево, ставио сам своје речи у уста твоја.

¹⁰ Види, постављам те данас над народима и над царствима да чупаш и рушиш, да разараш и обараш, да градиш и садиш.“

11 Опет ми је дошла реч Господња: „Шта видиш, Јеремија?“

Одговорио сам: „Видим грану бадемовог стабла.“

12 А Господ ми је рекао: „Добро си видео, јер ја бдим над својом речи да је испуним.“*

13 Дошла ми је реч Господња други пут: „Шта видиш?“

Одговорио сам: „Видим ускључали лонац чији је отвор окренут од севера.“

14 И Господ ми је рекао: „Са севера ће се сручити пропаст на све становнике земље.

15 Јер, ево, ја позивам сва племена по северним царствима – говори Господ –

и они ће доћи. и поставиће сваки свој престо

на улаз врата Јерусалима,

и против свих зидова свуда унаоколо,

и против свих Јудиних градова.

16 Објавићу им своје судове над свом њиховом опачином,

јер су ме оставили,

јер су кадили другим боговима

и клањали се својим рукотворинама.

17 А ти, опаши своје бокове. Устани и говори им све ово што ти заповедам. Не страхуј од њих да те ја не претрашим пред њима.

18 Ево, ја сам те данас учинио утврђеним градом, стубом гвозденим и зидовима бронзаним против све земље, против Јудиних царева, против њених главара, против њених свештеника и против народа земље.

19 И они ће се борити против тебе али те надвладати неће, јер ћу ја да будем с тобом – говори Господ – да те избављам.“

* **1:12** Игра речи бадем (јев. *шакед*) и бдим (јев. *шокед*).

2

Израиљ је заборавио Бога

¹ Дошла ми је реч Господња говорећи:

² „Иди и објави у уши Јерусалима:

’Говори Господ:

„Сећам те се по привржености твоје
младости и љубави твог вереништва.
Ишла си за мном у пустињу,
у незасејану земљу.

³ Свет је Израиљ био Господу,
првина његовог уroda
и сви који су га гутали били би криви
и пропаст би их стигла
– говори Господ.““

⁴ Чујте Господњу реч, доме Јаковљев
и сви родови Израиљевог дома.

⁵ Говори Господ:
„Какву су неправду у мени нашли твоји преци
када су се удаљили од мене,
ишли за таштином
и постали ташти?

⁶ Нису питали: ’Где је Господ
који нас је довео из египатске земље,
који нас је водио у пустињи,
по земљи пустоши и јама,
по земљи сушној и мрачној,
по земљи којом нико крочио није
и у којој нико пребивао није?’

⁷ А ја сам вас довео у земљу воћњака,
да једете њено воће и њена добра.
И дошли сте и опоганили сте моју земљу,
и моје сте наследство претворили у гадост.

⁸ Свештеници нису рекли:
’Где је Господ?’

Они који се баве Законом ме нису познали,
и пастири се побунише против мене.

Пророци су прорицали уз помоћ Вала
и ишли за оним од чега нема користи.

⁹ И још ћу да се парничим с вама
– говори Господ –
и са децом ваше деце ћу да се парничим.

¹⁰ Јер, пређите на китимска острва и видите,
и у Кедар пошаљите па онда добро размотрите.
Видите да ли се овако нешто већ догодило:

¹¹ Да ли је неки народ заменио богове
ако они и нису богови?

А мој народ је заменио своју Славу*
за оно од чега нема користи!

¹² О, небеса, ужасните се због овога,
згрозите се и опустошите
– говори Господ.

¹³ Јер је два зла учинио мој народ:
Заборавио је мене, извор свежих вода,
и себи исклесао бунаре,
напукле бунаре што не држе воду.

¹⁴ Па зар је Израиљ роб, један од оних рођених у кући?
Зашто је постао плен?

¹⁵ На њега ричу лавићи, урличу риком;
његову су земљу претворили у пустош,
његови градови су порушени
и ту више нико не пребива.

¹⁶ Чак ти је и народ из Нофа и Тафнеса
обријао теме.

¹⁷ Зар то ниси сам себи урадио
напустивши Господа, свог Бога,

* **2:11** Говорна стилска фигура којом се особине неке особе или ствари изједначавају са својим носиоцем. (Види Иса 1,4Светитељ Израиљев.)

у време када те је водио путем?

18 И зато шта ти значи пут египатски
да пијеш воду сихорску[†]?

И шта ти значи пут асирски
да пијеш воду из реке[‡]?

19 Казниће те твоје зло
и твоје отпадништво ће те прекорити.
Па знај и види, јер је зло и горко
што си напустио Господа, свог Бога,
и што нема у теби мога страха –
говори Господ, Бог над војскама.

20 Јер ја сам одавно скршио твој јарам
и твоје сам окове изломио.
Али ти си рекла: 'Нећу да ти служим.'

И на свакој узвишици,
и под сваким зеленим дрветом
си полегла као блудница.

21 А ја, ја сам те посадио као племениту лозу,
баш поуздано семе.

И како си ми се променила
и изродила у вињагу?

22 Све и да се шалитром переш
и да прибавиш много цеђи,
штрчаће флека твоје кривице преда мном
– говори Господ Бог.

23 Како онда говориш: 'Нисам оскрнављена
и нисам ишла Валима?'
Сагледај своје трагове у долини
и схвати шта си урадила.

Ти си млада и брза камила
што тумараш којекуда;

24 млада магарица навикла на дивљину
што у својој жудњи њуши ветар.

[†] 2:18 Сиор је рукавац Нила. [‡] 2:18 Еуфрат.

И ко ће да је врати кад је у терању?
Неће малаксати сви који је траже,
јер ће је пронаћи у њеном месецу.

25 Не дозволи да ти нога буде боса,
да ти грло буде суво.

Али ти си рекла: 'Ништа од тога!
Не, јер волим туђе богове
и ићи ћу за њима.'

26 Као лопов што се стиди када га ухвате,
тако ће да се осрамоти дом Израиљев.
Они – његови цареви, његови главари,
његови свештеници и његови пророци –

27 који говоре дрвету: 'Ти си мој отац!'
И камену: 'Ти си ме родио!'

Јер су мени окренули леђа а не лице,
а у време своје пропасти ће рећи:
'Устани и спаси нас!'

28 Па где су твоји богови које си направио за себе?
Нека устану ако могу да те спасу
у време твоје пропасти.

Јер, колики је број твојих градова –
о, Јудо – толико је твојих богова.

29 Зашто се парничите са мнош?
Па сви сте се ви побунили против мене
– говори Господ.

30 Узалуд сам ударао твоје синове
јер нису прихватили карање,
а твој је мач прогутао твоје пророке
као кад лав прождире.

31 О, нараштају, размотрите реч Господњу:
Зар сам Израиљу био пустиња
или земља мрклог мрака?
Зашто мој народ говори: 'Наскитасмо се
па нећемо поново да ти дођемо'?

32 Заборавља ли девица свој накит
и невеста свој појас?

А мој народ заборавља мене
данима без броја.

33 Како си добро уредила свој пут да тражиш љубав,
да си и покваренице научила својим путевима!

34 Још се и крв нашла на твојим скутима,
све животи убогих и невиних,
иако их ниси затекла док проваљују.

Али за све то ти кажеш:

35 'Ја сам недужна!

Његов се гнев свакако одвратио од мене.'

И ево, спорићу се с тобом
јер говориш: 'Сагрешила нисам.'

36 Зашто тако тумарајући
мењаш свој пут?

И од Египта ћеш се застидети
као што си се застидела Асирије.

37 И од њега ћеш да одеш
с рукама својим на глави својој,
јер је Господ одбацио твоје узданице
да због њих не напредујеш.

3

1 Ако муж отпусти своју жену
и она оде од њега и припадне другом човеку,
хоће ли он да је врати и поново узме назад?

Зар неће бити сасвим оскрнављена та земља?
А ти си блудничила са многим другима
и мени ћеш ли се вратити?
– говори Господ.

2 Подигни своје очи на оголене висове и осмотри:
Где још ниси напаствована?
На путевима си седела због њих

као Арапин у пустињи.
Оскрнавила си земљу
својим блудничењем и својом поквареношћу.
³ Зато су заустављени плускови
и није било позних киша.
А ти си добила образ жене блуднице,
али си одбила да се постидиш.
⁴ Нећеш ли од сада да ме дозиваш:
'Оче мој, пријатељу младости моје!
⁵ Хоће ли се гневити довека?
Зар ће непрестано да се љути?'
Чуј, рекла си,
а учинила си зла колико си могла.“

Неверни Израил

⁶ Господ ми је рекао за време цара Јосије: „Јеси ли видео шта је учинила отпадница Израил? Ишла је на сваку узвишицу и под свако зелено дрво и онде блудничила.

⁷ А мислио сам, после свега тога што је учинила, да ће ми се вратити, а није ми се вратила. И то је видела Јудеја, њена превртљива сестра.

⁸ Наиме, видео сам да је у свим тим случајевима блудничила отпадница Израил, па сам је отпустио и дао јој потврду о разводу. Али се није уплашила Јудеја, њена превртљива сестра, него и она оде да такође блудничи.

⁹ Ето, својим је лакомисленим блудничењем опоганила земљу. Починила је прељубу и на камену и на дрвету.

¹⁰ Али и поред свега тога није ми се свим својим срцем вратила њена превртљива сестра Јудеја, него привидно – говори Господ.“

¹¹ На то ми је рекао Господ: „Отпадница Израил се показала праведнијом него превртљива Јудеја!

12 Иди и објави ове речи северу па реци:
'Врати се, отпаднице Израиљу – говори Господ –
нећу да те гледам гневно.
Јер ја сам веран – говори Господ –
и нећу да се гневим довека.

13 Само схвати своје кривице.
Јер, против Господа, свог Бога, си се побунила
и расула своје путеве туђинцима под сваким зеленим
дрветом,
а глас мој нисте послушали
– говори Господ.

14 Врати се, о, народе одметнички – говори Господ
– јер ја сам ожењен вама и ја ћу да вас узмем: једног
из града и двоје из рода и одвешћу вас на Сион.

15 Даћу вам пастире по мом срцу и они ће вас
напасати знањем и разборитошћу.

16 И биће овако: када се умножите и будете плодни
у земљи тих дана – говори Господ – народ више
неће говорити: „Ковчег Господњег савеза!“ Неће им
долазити на ум и народ га се неће сећати, јер им више
неће недостајати или опет бити прављен.

17 У то време народ ће Јерусалим звати престолом
Господњим. И у њему, у Јерусалиму, ће се сви народи
окупити ка имену Господњем и неће више ходати по
самовољи свог злог срца.

18 У то ће време дом Јудин ићи са домом
Израиљевим, и заједно ће доћи из северне земље
у земљу коју сам дао у наследство вашим прецима.

19 И помислио сам:
„Како да те поставим међу синове?
Како да ти дам земљу чежње,
преславно наследство народа?“
Помислио сам: зваћеш ме „Оче мој!“
и од мене отићи нећеш.

20 Ипак, као што жена изневери свог мужа
тако сте и ви изневерили мене, о, доме Израиљев
– говори Господ.“

21 На оголелим висовима се чује вапај
преклињања израиљског народа,
јер су изопачили своје путеве
и заборавили су Господа, свог Бога.

22 „Врати се, о, народе одметнички!
Ја ћу да излечим ваше отпадништво.“
„Ево нас! Теби смо дошли
јер ти си Господ, наш Бог.

23 Заиста, са узвишица стиже обмана,
а метеж са планина.
Заиста, у Господу, нашем Богу
је спасење Израиља!

24 Бог срамоте* је прождро
труд наших отаца још од наше младости,
и њихова стада, њихова крда,
њихове синове и њихове ћерке.

25 Лезимо у срамоту своју
и нека нас покрије наш стид!
Згрешили смо Господу, нашем Богу,
ми и наши преци
још од своје младости, све до данас,
и нисмо послушали глас Господа, нашег Бога.“

4

1 „Ако се вратиш, о, Израиљу
– говори Господ – мени се врати;
и ако склониш своје гадости од мене
нећеш лутати.

2 Заклињаћеш се:

* **3:24** Стих 24 показује иронију поуздања у лажног бога. Покајник у исповести Вала назива срамотом.

'Тако ми живог Господа!
у истини, у правди и у праведности.

И благословиће се њиме народи*
и њиме ће се хвалити.“

³ Говори Господ Јудејцима и Јерусалиму:
„Узорите своје неузорано тло
и не сејте у трње!

⁴ Обрежите се Господу
и уклоните обреске са својих срца –
о, Јудејци и становници Јерусалима –
да се не би као ватра обрушио мој гнев
и распламтео се, а никог нема да гаси због зала
ваших дела.

Пропаст са севера

⁵ Објавите у Јуди и у Јерусалиму, најавите и реците:
'Затрубите у трубу по земљи!
Испуните је повицима и реците:
'Окупимо се!

Хајдемо у утврђене градове!'

⁶ Подигните заставу према Сиону.
Бежите и не стајте!
Јер ја са севера доносим пропаст
и велико разарање.“

⁷ Подигао се лав из свог шипражја,
затирач народа је кренуо
и изашао из свог места,
да ти земљу претвори у пустош.
А твоји градови ће пасти у руине
без становника.

⁸ Зато опашите кострет,
жалите и кукајте,
јер се од нас није окренуо
пламен Господњег гнева.

* **4:2** Види 1. Мој 18,18.

9 „И тог ће дана – говори Господ –
да нестане срчаности у цару и у главарима.

Свештеници ће се ужаснути,
а пророци пренеразити.“

10 А ја сам рекао: „Јао, Господе Боже, заиста си
сасвим завао овај народ и Јерусалим говорећи:
'Мир вам припада', а ево мач је дошао до грла.“

11 У то ће се време рећи овом народу и Јерусалиму:
„Зажарени пустињски ветар са оголелих висова
дуваће на ћерку мог народа, али не да развеје и
очисти.

12 Ветар прејак за све то долази за мене, па ћу сада
и ја да им објавим судове.“

13 Види! Као облаци он се ваља,
као олуја су бојна кола његова
и коњи су му од орлова бржи.
Тешко нама! Пропадосмо!

14 Опери од зла своје срце – о, Јерусалиме – да би био
спасен.

Докле ће у теби да остају мисли твојих злодела?

15 Јер глас објављује из Дана,
најављује невољу из горја Јефремових.

16 „Обзнаните народима.
Ево, најавите Јерусалиму:

'Војници опсадници долазе из далеке земље,
да буче покличима против Јудиних градова.

17 Као стражари на пољу га нападају, опседају га
јер се против мене побунио
– говори Господ.

18 Твоји путеви и твоја дела
су ти донели ово.

Ово је твоја злоба –
горко је
и до срца ти је проникло.”“

- 19 Моја утроба! Моја утроба!
Превиијам се јер ми срце уздише.
А моје срце неће да ћути
јер је звук трубе који си чула, душо моја,
бојни поклич.
- 20 Јављају о разарању за разарањем,
јер су сву земљу опустошили.
Напречац су опустошили моје шаторе
и за час моје завесе.
- 21 Докле ћу да гледам заставу
и да слушам звук трубе?
- 22 „Баш је луд мој народ јер ме не познаје.
Они су будаласта, неуразумљена деца.
Вешти су да чине зло
а не знају да чине добро.“
- 23 Кад сам погледао по земљи –
пустош и празнина.
И на небо –
остало без свога светла.
- 24 Погледао сам брда – а она се тресу;
и све узвишице – и оне се љуљају.
- 25 Погледао сам – а оно нема ни човека,
и све су небеске птице одлетеле.
- 26 Погледао сам – плодна долина је била као пустиња;
и сви њени градови су били оборени пред
Господом
и пред пламеном његовог гнева.
- 27 Јер говори Господ:
„Пустош ће бити по свој земљи,
али нећу да је сасвим уништим.
- 28 Због овога ће земља да тугује
и небо ће горе да поцрни.
Рекао сам, одлучио сам и нећу се покајати.

Не повлачим се од тога.“

29 Од поклича коњаника и стрелаца
бежи сав град.

Људи се завлаче у честаре
и веру се по кршевима.

Сваки град је напуштен
и у њима нико не пребива.

30 А ти – о, похарана – шта ти радиш?

Макар се и облачиш у скерлет,
китиш се златним накитом
и бојама бојиш своје очи –
узалуд се улепшаваш.

Презрели су те твоји љубавници
и траже ти главу.

31 Чујем: звучи као жена у боловима,
као врисак првороткиње глас је ћерке сионске.

Она сопће и шири руке:

„Тешко мени јер сам изнурена,
и мој је живот у рукама убица!“

5

Нико није праведан

1 „Протрчите по трговима Јерусалима.

Гледајте, посматрајте,
тражите по улицама:

да ли ћете пронаћи човека,
иједног који поступа по правди и који тежи
верности,
па да опростим граду.

2 ’Тако ми живог Господа!’, ако тако и говори народ,
заправо се лажно заклињу.“

3 О, Господе, не траже ли твоје очи верност?

Ти си их ударао, али нису попустили;
докрајчио си их, али су одбили да прихвате
карање.

Окаменили су своје образе да су тврђи него стена
и одбијају да се врате.

⁴ Ја сам рекао: „Баш су сиромаси,
и баш су лудо поступили
јер не познају Господњи пут
и прописе Бога свога.

⁵ И себи сам рекао да ћу ићи великашима,
па ћу њима да говорим,
јер они познају Господњи пут и прописе Бога свога.“
Али су и они сложено скршили јарам
и изломиле окове.

⁶ Зато ће их напасти шумски лав,
пустињски вук ће их опустошити
и рис ће вребати код њихових градова.
И свако ко изађе од њих биће растргнут у комаде,
јер су многи њихови преступи
и бројна су њихова отпадништва.

⁷ „И како ћу све то да ти опростим?
Твоја су ме деца оставила
и заклела се лажним боговима.
Ја сам их наситио,
а они су учинили прељубу
и журили у кућу блуднице.

⁸ Они су као угојени, једри ждрепци,
па сваки рже за женом свог ближњег.

⁹ Зар због тога да их не казним?
– говори Господ.

Над народом попут овог
зар да се не освети моја душа?

¹⁰ Идите међу редове његове лозе и искидајте их,
али не чините потпуно уништење.
Одстраните посечене лозице
јер не припадају Господу.

11 Јер су ме сасвим изневерили
дом Израиљев и дом Јудин
– говори Господ.“

12 Лагали су о Господу
јер су рекли: „Није он такав!
Неће нас да задесе ни зло ни мач,
а ни глади нећемо видети!

13 Пророци су постали попут ветра
јер реч није у њима,
па нека им тако и буде учињено.“

14 Зато говори Господ Бог над војскама:
„Зато што су тако изјавили,
ево, моје ћу речи у твојим устима да претворим
у ватру,
а овај народ у дрва, па ће их прогутати.

15 Ево, доводим на тебе народ издалека,
доме Израиљев – говори Господ.
То је крепак народ, древни народ,
народ чији језик не разумеш шта год да говоре.

16 Тоболац им је попут гроба отворен
и сви су ратници.

17 Прогутаће ти и летину и храну.
Прогутаће ти синове и ћерке.

Прогутаће ти стада и крда.

Прогутаће ти вино и смокве.

Разориће ти мачем утврђене градове
у које си се уздао.

18 Али тих дана – говори Господ – нећу те сасвим
сатрти.

19 Јер тада ћете упитати: 'Зашто нам чини све то
Господ, наш Бог?' А ти ћеш им одговорити: 'Као
што сте напустили мене и служили туђим боговима
у својој земљи, тако ћете сада да служите туђинцима
у земљи која није ваша.'

- 20 Најавите ово у дому Јаковљевом
и објавите у Јуди. Реците:
- 21 'Чујте сад ово, луди и неразумни народе,
који има очи, а не види
и који има уши, а не чује!
- 22 Зар се мене не бојите? – говори Господ.
Не дрхтите ли од мене
који сам вечном уредбом поставио песак за границу
мору,
и оно га не прелази?
Ако се и усталаса,
оно се не излива;
таласи му хуче,
али се не преливају.'
- 23 Али овај народ има срце пркосно и одметничко,
скренули су и удаљили се.
- 24 Нису рекли од срца:
'Сад се бојмо Господа, нашег Бога
који нам даје рану и позну кишу на време,
који нам чува седмице одређене за жетву.'
- 25 Ваше су кривице све ово ускратиле
и ваши су греси задржали ово добро.
- 26 Јер се у мом народу налазе зликовци
што вребају као птичари из заседе,
што постављају замке да хватају људе.
- 27 И као што је кавез пун птица,
тако су њихове куће пуне преваре.
Зато су постали силни и награбили су блага.
- 28 Угојени су и углађени.
Они претерују у злу, не маре за право сиротиње,
напредују, не суде за право сиромаша.
- 29 Зар због тога да их не казним?
– говори Господ.
Над народом попут овог

зар да се не освети моја душа?

³⁰ Грозота и страхота
се догађају по земљи.

³¹ Пророци пророкују лаж
и свештеници владају по своме,
а мој народ све то воли!
Али шта ћете на крају да радите?!

6

Јерусалим под опсадом

¹ Бежи и склањај се из Јерусалима,
народе Венијаминов!

У Текуји затруби у трубу,
а у Вет-Керему ватром дајте знак,
јер се са севера надвија пропаст
и велико разарање.

² Разорићу лепушкасту и размажену ћерку сионску!

³ Њој долазе пастири са својим стадима,
око ње подижу шаторе
и сваки ће да пасе по свом делу.“

⁴ „Позивајте на бој против ње!

Устанимо и кренимо на њих усред бела дана.
Јао нама! Дан измаче
и вечерње сенке су се издужиле.

⁵ Устанимо и кренимо
да јој по ноћи разоримо дворове!“

⁶ Јер говори Господ над војскама:
„Сеците стабла
и наспите бедем против Јерусалима.

Град ће тај да одговара
због тлачења што је свуд по њему.

⁷ Као што бунар чува хладну воду

тако и он чува зло своје.
Насиље и пустош се чују у њему,
а преда мном стално болест су и ране.

⁸ Поучи се, Јерусалиме,
да се не би од тебе одвојила моја душа,
да те не бих претворио у опустошену земљу
у којој нико не борави.“

⁹ Говори Господ над војскама:
„Темељно ће као лозу попабирчити
остатак Израиљев.
Врати своју руку
као берач грожђа над младицу.“

¹⁰ Ко ме да говорим, да упозоравам,
а да чују?
Ево, необрезано им је ухо
и не могу да са пажњом чују.
Ево, Господња се реч за њих претворила у ругло
и у њој не уживају.

¹¹ Пун сам гнева Господњег,
изнурило ме је да га задржавам.

„Излиј га по деци на улици
и на скуп младића.
И мужа и жену ће захватити,
и старе и времените.

¹² Њихове ће се куће предати другима,
баш као и поља и жене,
јер ја ћу подићи своју руку
на становнике земље
– говори Господ.

¹³ Баш сви, од малог па до великог међу њима
грабе непоштени добитак.
Од пророка па до свештеника,
баш сви варају.

14 Они мом народу

олако лече прелом причајући:

'Мир! Мир!'

А нема мира.

15 Јесу ли се застидели зато што су учинили гадост?

Баш се нимало нису застидели

и не знају за стид.

Зато ће пасти међу оне што падају

и у часу када их казним биће саплетени

– говори Господ.“

16 Овако каже Господ:

„Станите на путеве, гледајте

и питајте за стазе од давнина.

Па који је пут добар, идите њиме,

и нађите спокој својим душама.

Али они рекоше: 'Нећемо да идемо!'

17 Стражаре сам поставио над вама:

'Пазите на звук трубе!'

Али су ми они рекли: 'Нећемо да пазимо!'

18 Зато слушајте, народи,

и познај, заједнице, шта је с њима:

19 Послушај земљо!

Ево доносим пропаст на овај народ,

плод самих њихових сплетки.

Јер за моје речи нису марили

и мој су Закон презрели.

20 Шта ће мени тамјан што долази из Саве

и цимет из далеке земље?

Не прихватам ваше свеспалнице.

И у осталим жртвама не уживам.“

21 И зато каже Господ:

„Ево, даћу овом народу камење спотицања,

па ће се спотичати о њих.

Настрадаће и очеви и синови, сусед и његов
пријатељ.“

22 Ево како говори Господ:
„Гле, народ долази
из северне земље!
Велики ће народ бити подигнут
из најдаљих земљиних крајева.

23 Они држе лук и копље.
Окрутни су и немилосрдни,
а глас им хучи као море.
Јашу коње спремни као ратник
против тебе, ћерко сионска.“

24 Чули смо о њима глас
и руке су нам клонуле,
обузели су нас зебња
и бол као породиљу.

25 Не излази у поље
и не иди путем,
јер је ужас одасвуд
и мач непријатељев.

26 Ћерко мог народа, опаши кострет
и ваљај се у пепелу.
Жали као за јединцем, горко плачи
јер ће ненадано доћи на нас затирач.

27 „Поставио сам те као испитивача метала међу мој
народ,
као утврђење, да испиташ
и опробаш њихов пут.

28 Сви су они најгори одметници,
иду па клевећу.
Они су од бронзе и гвожђа,
сви су затирачи.

29 Мехови се запалише од врелине
и ватра је спалила олово.
Залуд неко претапа и кали,
јер зликовце не може да одвоји.

30 'Сребро одбачено', зваће се,
јер их је Господ одбацио.“

7

Лажна вера је безвредна

¹ Реч која је од Господа дошла Јеремији:

² „Стани на врата Господњег Дома и тамо објави ову поруку. Реци им:

'Чујте реч Господњу, сви Јудејци, ви што улазите на ова врата да се поклоните Господу.

³ Овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: поправите своје путеве и своја дела, и ја ћу да те настаним на овом месту.

⁴ Не уздајте се у речи лажљиве, говорећи: Господњи Дом! Господњи Дом! Господњи Дом је ово!

⁵ Јер ако заиста поправите своје путеве и своја дела, и ако стварно радите по правди међу људима, међу ближњима;

⁶ и не будете тлачили дошљака, сироче и удовицу; ако не будете проливали на овом месту невину крв и не будете на штету своју следили друге богове –

⁷ ја ћу да вас настаним на овом месту, у земљи коју сам дао вашим прецима одвајкада па довека.

⁸ Ал' гле, ви се уздајете у речи лажљиве и бескорисне.

⁹ Зар да крадете, убијате, чините прељубу, лажно се заклињете, кадите Валу, следите друге богове које не познајете;

¹⁰ а онда да дођете и станете пред мене, у овом Дому који је по мени назван?! Па још ћете да кажете – Избављени смо! – да радите све ове гадости?!

¹¹ Зар је пећина хајдука вама постао овај Дом, по мени назван? То исто и ја сам видим – говори Господ.

¹² Него, пођите на моје место, што је било у Силому, где сам прво настанио своје име. Гледајте шта сам му урадио због зла мога народа Израиља.

¹³ Зато што сте учинили сва ова дела – говори Господ – иако сам ти упорно говорио и говорио, али нисте слушали; звао вас али се нисте одазивали:

¹⁴ учинићу овом Дому – који је по мени назван, у који се уздате – и месту које сам дао вама и вашим прецима исто што сам учинио и Силому.

¹⁵ Одбацићу вас од себе као што сам одбацио сву вашу браћу, сво Јефремово потомство.

¹⁶ А ти немој да се молиш за овај народ. Не вапи ми због њих и у молитви их не заступај. Јер – не слушам те.

¹⁷ Не видиш ли шта раде по Јудиним градовима и на улицама Јерусалима?

¹⁸ Деца сакупљају дрва, а очеви потпаљују ватру. Жене месе тесто да умесе колаче за царицу небеску, па још изливају жртву изливницу другим боговима да би ме разгневиле.

¹⁹ Мене ли они гневe? – говори Господ. Зар не баш себе саме на срамоту свог образа?

²⁰ Зато овако каже Господ Бог: мој гнев и срџба моја ће се распламтети против овог места – на људе и на животиње, на пољска стабла и на плодове земље – плануће и неће се угасити.

²¹ Овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: само ви гомилајте свеспалнице на остале ваше жртве и једите месо!

²² Јер ја нисам наложио вашим прецима, нисам им заповедио око свеспалница и осталих жртава, онда када сам их извео из Египта.

²³ Али сам им ово заповедио и рекао: слушајте мој глас и ја ћу бити Бог ваш, а ви ћете бити народ

мој. Ако будете следили све путеве за које сам вам заповедио, биће вам добро.

²⁴ Али они нису слушали и нису пригнули своје ухо. Живели су по самовољи свог злог срца па су зато назадовали уместо да напредују.

²⁵ Од дана када су ваши преци изашли из Египта, па до дана данашњег ја сам вам упорно, из дана у дан слао пророке, моје слуге.

²⁶ Ипак ме нису послушали и нису пригнули своје ухо. Постали су тврдоглави и чинили су зло више од својих предака.'

²⁷ Говорићеш им све ове речи али те они неће слушати. Зваћеш их али се они неће одазвати.

²⁸ Зато им кажи: 'Ово је народ који није послушао глас Господа, свога Бога, и није прихватио карање. Верност је нестала, ишчупана је из њихових уста!

²⁹ Исеци своју косу и баци је, па иди на оголене висове са нарицаљком, јер је Господ одбацио и напустио овај нараштај на који се гневи.'

Долина страдања

³⁰ Јер је Јудин народ починио зло на моје очи – говори Господ. Поставили су своје гадости у Дому који је по мени назван, да би га онечистили.

³¹ Још су саградили тофетске узвишице, што су у долини Вен-Еном, да спаљују своје синове и ћерке у ватри. А ја то нисам заповедио и на то нисам ни помислио.

³² И ево, зато долазе дани – говори Господ – када их више неће звати 'Тофет' и 'долина Вен-Еном', него 'Долина клања'. Јер у Тофету ће се људи сахрањивати док више не буде места.

³³ Лешеви овог народа ће бити храна птицама небеским и зверима земаљским, а неће бити никог да их уплаши.

³⁴ Ја ћу да ућуткам звук весела, цику радовања и повик младожење и невесте из Јудиних градова и са јерусалимских улица! Јер ће земља постати пустош.

8

¹ У то ће време – говори Господ – извадити кости Јудиних царева, кости главара, кости свештеника, кости пророка и кости становника Јерусалима из њихових гробова.

² Разасуће их пред сунцем, месецом, пред свом небеском војском, пред онима које су волели и служили им, које су следили, тежили им и којима су се клањали. Неће их сакупити и неће их сахранити. Биће као гнојиво по тлу.

³ А свем остатку овог злог рода, који преживи по свим местима у која ћу их прогнати, смрт ће бити дража од живота – говори Господ над војскама.

Грех и казна

⁴ Реци им: 'Говори Господ:
Зар не устају они који падају?
Зар се не враћа онај који се одвраћа?

⁵ А зашто се одвратио овај народ,
Јерусалим, упоран у одметништву?
Држи се обмане
и одбија да се врати.

⁶ Пазио сам и чуо: не говоре добро,
ниједан се не каје за своја зла
и не каже – Шта сам то урадио?
Сви су се одвратили на своју страну
као коњ што граби у битку.

⁷ Чак и рода на небесима зна своје време;
голуб, ласта и ждрал пазе на време када долазе;
а само мој народ не зна Господње прописе.

⁸ Како можете да кажете: мудри смо!

Имамо Господњи Закон?
Гле, стварно га је лажним начинило
лажљиво перо зналаца Светог писма!

⁹ Мудраци су се осрамотили,
уплашили су се и заробљени су.
Ево, презрели су реч Господњу,
па каква им то мудрост преостаје?

¹⁰ Зато ћу њихове жене да дам другима,
а њихова поља новим газдама.
Јер баш сви, од најмањег до највећег,
грабе непоштени добитак.
Од пророка, па до свештеника,
баш сви варају.

¹¹ Они прелом ћерке мог народа
олако лече причајући:
Мир! Мир!
А нема мира.

¹² Јесу ли се застидели зато што су учинили гадост?
Баш се нимало нису застидели
и не знају за стид.
Зато ће пасти међу оне што падају
и у часу када их казним биће саплетени
– говори Господ.

¹³ Покупићу их и докрајчићу их –
говори Господ –
неће више бити грожђа на лози,
неће више бити плодова смокве на њеном стаблу
и лишће ће се осушити.
А ја ћу да их дам онима
што ће их прегазити.”“

¹⁴ И зашто сада седимо?
Окупите се,
пођимо у утврђене градове
па да тамо изгинемо,

јер нас је Господ, наш Бог, одредио за пропаст.

Дао нам је да пијемо затровану воду
јер смо Господу згрешили.

15 Надали смо се миру,

али ничег доброг;
и времену здравља,
а оно страва.

16 Од Дана се још чуло рзање њихових коња,

а од њиштања њихових ждребаца тресла се
земља.

Дошли су, похарали земљу

и све што је у њој,
и град и становнике у њему.

17 „Ево, шаљем на вас змије отровнице

против којих нема бајалице,

па ће вас уједати

– говори Господ.“

18 О, кад бих се насмејао!

Ал' тужан сам и срце ме боли.

19 Гле, вапај ћерке мога народа

из земље далеке:

„Зар Господ није на Сиону?

Њен цар није ту?“

„Али зашто ме гневe њиховим идолима,

тим туђинским ништавилима?“

20 „И жетва је прошла

и лето је крају дошло,

а ми спасени нисмо!“

21 Разорило ме је разарање ћерке мога народа.

У црнини сам јер ме је грозота обузела!

22 Зар у Галаду нема мелема?

Зар тамо нема лекара?
Па зашто онда није оздравила
ћерка мога народа?

9

¹ О, кад би ми глава била вода,
а моје око врело суза,
па да оплакујем и дању и ноћу
изгинуле од ћерки мога народа!

² О, кад бих у пустињи имао
преноћиште за путнике,
могао бих да напустим свој народ
и да одем од њих.
Јер, сви су прељубници
и сабор неверника.

³ „Као свој лук они запињу језик лажима.
Али нису због истине
постали јаки у земљи,
јер хрле од зла до зла
и мене не познају
– говори Господ.

⁴ Свако нек се пази од свога ближњег
и не верујте ниједном брату.
Јер сваки брат упорно вара
и сваки ближњи клевеће.

⁵ И свако вара свога ближњег
и не говоре истину.
Свој су језик научили да говори лажно.
Изнурени су од грешења.

⁶ Ти живиш усред преваре,
а баш због преваре они одбијају да ме знају
– говори Господ.“

⁷ Зато овако каже Господ над војскама:
„Ево, претопићу их и опробаћу их.

Јер, како да поступим
са ћерком свог народа?

⁸ Њихов је језик стрела што убија
и говори превару.

Својим устима о миру са својим ближњим човек
говори,
али у себи кује сплетку.

⁹ Зар због тога да их не казним?
– говори Господ.

Над народом попут овог
зар да се не освети моја душа?“

¹⁰ Над брдима ћу да вапим,
нарицаћу нарицаљку над пустињским
пашњацима

јер су опустошени. Нико туда не пролази,
и не чује се рика стоке.

Од птица па до животиња,
све је побегло и нестало.

¹¹ „Од Јерусалима ћу да учиним гомилу камења
и брлог шакала.

Од Јудиних градова ћу да направим
пустош у којој нико не живи.“

¹² Ко је мудар човек да разуме ово и коме су уста
Господња говорила да то растумачи? Због чега је
земља настрадала и као пустиња опустошена да кроз
њу нико не пролази?

¹³ И Господ рече: „Зато што су оставили мој Закон
који сам пред њих поставио, и зато што нису слушали
мој глас ни по њему ишли.

¹⁴ Него су ишли по самовољи свог срца за Валима,
како су их њихови преци научили.“

15 Зато овако каже Господ над војскама, Бог Израилев: „Ево, ја ћу да нахраним овај народ пеленом и напојим га затрованом водом.

16 Расућу их међу народе које нису знали, ни они, ни њихови преци. Послаћу за њима мач док их не докрајчим.“

17 И ово каже Господ над војскама:
„Размотрите, па сазовите нарикаче нека дођу.

Али пошаљи по оне које су веште, нека дођу.

18 Али нека пожуре,
нека наричу над нама,
па да нам очи сузама роне
и да нам капци буду уплакани.

19 Ево, чује се нарицање са Сиона:
'О, како смо пропали!
Страховито смо осрамоћени,
јер смо напустили своју земљу
и домови су нам порушени.“

20 Чујте, жене, реч Господњу.
Нека ваше ухо прими реч његових уста.
Научите своје ћерке да наричу
и свака жена своју сусетку да лелече.

21 Смрт се успузала на наше прозоре.
Дошла је у наше дворове,
истребила децу са улица
и младиће са тргова.

22 Реци: „Говори Господ:
'Лешеви ће људи по тлу попадати
као гнојиво по пољу,
као сноп за жетеоцем,
а неће имати ко да га сакупи.“

23 Овако каже Господ:
„Нека се мудрац не хвали својом мудрошћу,
нека се јунак не хвали својим јунаштвом,

и богаташ нека се богатством својим не хвали.

24 А ко хоће да се хвали,
нека се хвали тиме што мене познаје,
што пронице да сам ја Господ који чини милост,
правду и праведност на земљи,
и да у томе уживам –
овако каже Господ.

25 Ево, долазе дани – говори Господ – када ћу
казнити све оне само по телу обрезане:

26 Египат и Јуду, Едом заједно са Амонцима и
Моавцима; који избријавају зулуфе и који живе у
пустињи. Јер сви су ти народи необрезани и сав је
Израиљев дом необрезаног срца.“

10

Бог и идоли

1 Доче Израиљев, чујте реч коју вам говори Господ!

2 „Овако каже Господ:
’Не учите се путу народа
и не плашите се небеских знакова
којих се плаше народи.

3 Јер су обичаји тих народа празни.
Ето, то је тек дрво из шуме које је неко посекао,
дело уметникове алатке.

4 Украсио га је сребром и златом.
Клиновима и чекићима га учвршћују
да се не клати!

5 Личе на страшило у леји за краставце.
Не говоре,
и морају да се носе, јер не ходају.
Не плаши их се!

Они не могу да науде,
а не могу ни шта добро да ураде.“

6 Нико није као ти, о, Господе!
Велики си,

и велико је твоје силно име.

7 Ко се не би бојао тебе,
Царе народа?
Јер теби то доликује.

Међу свим мудрацима народа
и по свим њиховим царствима
нема никог као што си ти.

8 Сви су глупи и безумни,
јер је ништа поука од дрвета.

9 Из Тарсиса доносе ковано сребро
и злато из Уфаза,
дело уметника и рукотворину златара.
Одећа им је љубичаста и скерлетна
и све је то дело вештих људи.

10 А Господ је истински Бог!
Он је Бог живи и вечни цар.
Од његовог гнева тресе се земља,
и народи не могу да истрпе јарост његову.

11 „Овако им реците: 'Богови који нису начинили
небеса и земљу ће нестати и са земље и испод
небеса.'“

12 Он је силом својом начинио земљу.
Мудрошћу својом он је основао васељену,
и својом је разборитошћу разапео небеса.

13 Глас он када пусти, воде хуче на небесима.
Он подиже облаке с краја земље,
киши муње даје
и изводи ветар из својих ризница.

14 Баш је од свог знања глуп сваки човек.
Због идола се сваки златар стиди,
јер су обмана његови ливени идоли.
Нема даха у њима.

15 Они су испразни, творевине ругла.
Пропашће кад дође време за њихову казну.

16 Не следе Јакову такви као ови.
Јер он је тај који је све начинио.
Племе Израил његово је наследство,
а он се зове Господ над војскама.

Разарање долази

17 Покупи са земље свој завежљај,
ти која живиш под опсадом.
18 Јер овако каже Господ:
„Ево, сад ћу као праћком
да из земље избаћим становнике.
Стиснућу их, да могу да схвате.“

19 Јао мени због мог лома!
Тешка је моја рана.
А ја сам рекао:
„Ово је само болест, издржаћу је ја.“

20 Мој је шатор похаран
и шаторска ужад покидана.
Деца су моја од мене отишла и нема их.
Нема никога да опет постави мој шатор,
никога да подигне завесе на њему.

21 Пастири су се глупо понели
и нису тражили Господа.
Зато и нису напредовали
и раштркана су сва њихова стада.

22 Ево вести! Долази глас
и ломљава велика из северне земље:
да ће градови Јуде постати пустош
и јазбина шакала.

Јеремијина молитва

23 Знам ја, о, Господе, да човек није владар свог пута,
и да онај који хода не управља својим корацима.

24 Покарај ме, Господе, ал' само по правди;
не у свом гневу,
да ме не нестане.

25 Излиј свој гнев на народе
што те не познају,
на родове који твоје име не призивају.
Јер су они гутали Јакова и прогутали,
и прождрли су га,
насеље му у пустош претворили.

11

Раскинут савез

- 1 Порука које је дошла Јеремији од Господа:
2 „Чујте речи овог савеза! Рећи ћеш их свима у Јуди и свима становницима Јерусалима.
3 Реци им: 'Овако каже Господ, Бог Израиља: проклет је човек који не слуша речи овог савеза
4 које сам заповедио вашим прецима, у дан када сам их извео из египатске земље, из оне усијане пећи.' Говорио сам: 'Послушајте мој глас, чините по њему, према свему што сам вам заповедио. И бићете ми народ, а ја ћу да будем ваш Бог;
5 да бих испунио заклетву којом сам се заклео вашим прецима – да им дам земљу којом теку мед и млеко, ево све до данас.'“
А ја сам одговорио: „Амин, о, Господе!“
6 Господ ми је казао: „Објави све ове речи по градовима Јуде и на улицама Јерусалима. Кажи ово: 'Послушајте речи овог савеза и извршавајте их.
7 Јер ја сам озбиљно упозорио ваше претке на дан када сам их извео из египатске земље, и све до дана данашњег сам их упорно упозоравао: послушајте мој глас!
8 Али они нису послушали и нису пригнули своје ухо. Свако је ишао по самовољи свог злог срца. И ја сам на њих свалио све речи овог савеза које сам им заповедио да држе. Али их нису држали.'“

⁹ Господ ми је казао: „Завера је откривена код свих Јудејаца и код Јерусалимљана.

¹⁰ Вратили су се кривицама својих предака који су одбили да чују моје речи. Ишли су за другим боговима да би им служили. Прекршили су мој савез дом Израиљев и дом Јудин који сам склопио са њиховим прецима.

¹¹ И зато овако каже Господ: 'Ево, донећу им пропаст и неће моћи да побегну од ње. Вапиће ми, а ја их нећу слушати.

¹² Тада ће градови Јуде и становници Јерусалима ићи да вапе боговима којима су кадили. Али они их неће избавити у час њихове пропасти.

¹³ Јер ти, Јудо, имаш богова колико имаш и градова! Колико Јерусалим има улица толико сте направили жртвеника божанству срамоте, жртвеника да кадите Валу.'

¹⁴ А ти се не моли за овај народ. Не вапи ми због њих у молитви. Јер ја их нећу услишити када ми завапе због своје невоље.

¹⁵ Шта ради мој миљеник у мом Дому?
Чини многа зла.

Нема више жртава пред тобом,
а ти још ликујеш кад чиниш зло.“

¹⁶ „Лепа маслино, зелена и родна“ –
Господ те је звао –
али ју је запалио хуком велике олује
па су јој гране никакве.

¹⁷ Јер Господ над војскама, који те је и посадио, изрекао ти је зло због зла дома Израиљевог и дома Јудиног које су себи нанели, раздражујући ме својим кађењем Валу.

Завера против Јеремије

18 Ја ово знам, јер ми је Господ објавио. А онда си ми показао њихова дела.

19 Био сам као јагње питомо што га воде на клање. Нисам знао да против мене кују уроте:

„Хајде да срушимо стабло с његовим плодовима,
да га посечемо из земље живих
те да му се име више не спомене!“

20 О, Господе над војскама, који судиш праведно
и који испитујеш и нутрину и срце:

Дај да видим како им се светиш,
јер теби сам поверио мој случај.

21 „Зато овако каже Господ за народ у Анатоту, за оне који ти вребају живот и говоре: 'Не пророкуј у Господње име да те не бисмо убили!'

22 И зато овако каже Господ над војскама: ево, казнићу их! Њихове ће младиће да сасече мач, а глад ће да им покоси синове и ћерке.

23 Нико се неће спасти, нема преосталих, јер ћу да доведем пропаст на људе из Анатота – годину њихове казне.“

12

Јеремијина тужбалица

1 Праведан си, Господе,
кад год ти се тужим,
али ћу ипак да ти говорим о правди:
Зашто су напредни путеви покварењака?
Зашто ликују сви подли злотвори?

2 Ти си их посадио и већ се укоренише,
напредују и већ доносе плод.
Близу си њихових уста,
али далеко од нутрине њихове.

3 А ти ме, Господе, познајеш,
видиш ме и испитујеш срце моје спрам тебе.
Потерај их ко овце на клање,

одвоји их за дан клања!

⁴ Докле ће земља да тугује,
да сахне растине по свим пољима
од зла оних што ту пребивају?

Пропале су и животиње и птице
јер је народ рекао:
„Неће он да види наше скончање!“

Божји одговор

⁵ „Ако си се уморио трчећи с пешацима,
како ли ћеш се тек огледати с коњима?
Када у спокојној земљи падаш,
шта ли ћеш да радиш на јорданском честару?

⁶ Јер и браћа твоја
и дом твога оца су те изневерили
и на сав глас су викали за тобом.
Не веруј им
чак и када ти љубазно говоре.

⁷ Дом сам свој напустио
и своје наследство оставио.
Вољену сам своју предао
у руке њених непријатеља.

⁸ А сада је моје наследство
као лав у шуми
што на мене риком риче.
И зато га мрзим.

⁹ Је л' наследство моје
пиргава птица грабљивица?
Лешинари, сјатите се на њу свуд унаоколо!
Идите, сакупите све животиње на поље,
доведите их на храну.

¹⁰ Многи су пастири изломиле мој виноград
и изгазили мој део.
Претворили су мој мили део
у голу пустињу.

11 Да, претворили су је у пустињу
и сада преда мном опустошена тугује.
У пустару је претворена земља
и то никога не потреса.

12 Преко пустињских оголелих висова
дошли су затирачи,
јер Господњи мач сатире
с краја на крај земље
и нема мира ни за кога.

13 Сејаће пшеницу, а трње ће жети.
Изнурише се, а никакве користи.
Стидите се својих урода
због Господњег пламтећег гнева!

14 Овако каже Господ свим мојим злим суседима
који нападају земљу коју сам дао мом народу
Израиљу у наследство: ево, почупаћу их из њихове
земље, а из њихове ћу средине да ишчупам Јудин
дом.

15 А када их ишчупам, вратићу се да им се смилујем
и доведем сваког на његово наследство и сваког на
његову земљу.

16 И ако се истински науче путевима мога народа,
да се заклињу мојим именом – 'Тако нам живог
Господа' – онако како су они мој народ научили да се
куну Валом, населиће се усред мог народа.

17 Али ако не послушају, ја ћу да ишчупам тај народ,
да ишчупам и да затрем – говори Господ.“

13

Ланени појас

1 Овако ми је Господ рекао: „Иди и купи себи
ланени појас и припаши бедра, али га не потапај у
воду.“

2 Купио сам појас како ми је Господ казао и
припасао бедра.

³ Опет ми је дошла реч од Господа и рекла ми:

⁴ „Узми појас што си га купио, што ти је на бедрима. Устани и иди на Еуфрат* па га тамо сакриј у раселину стене.“

⁵ И ја сам отишао на Еуфрат и сакрио појас како ми је заповедио Господ.

⁶ А када је прошло много дана Господ ми је рекао: „Устани и иди на Еуфрат. Узми оданде појас за који сам ти заповедио да га тамо сакријеш.“

⁷ И ја сам отишао на Еуфрат, копао и узео појас где сам га био сакрио. И гле – он сав труо и ни за шта ваљан.

⁸ Тада ми је дошла Господња реч и рекла ми:

⁹ „Овако каже Господ: ’Учинићу да овако иструли Јудин понос и велики понос Јерусалима!’

¹⁰ Тај народ покварени, што одбија да чује моје речи, што живи по самовољи свог срца, што следи друге богове, служи им и клања им се, биће као овај појас што ни за шта није ваљан.

¹¹ Јер као што појас пријања за човекова бедра, тако сам привио к себи сав дом Израиљев и сав дом Јудин – говори Господ – да ми буду народ и име, слава и част. Али нису послушали.’

Винске мешине

¹² А ти им реци ову поруку: ’Овако каже Господ, Бог Израиљев: свака се мешина пуни вином’, а они ће да ти приговарају: ’Па зар ми не знамо да се свака мешина пуни вином?’

¹³ А ти им узврати: ’Овако каже Господ: ево, ја ћу пијанством да испуним све становнике ове

* **13:4** Могуће је да се ради о реци *Перат* – удаљеној свега 5 km од Јеремијиног дома – која симболизује Еуфрат удаљен око 1.100 km.

земље, и царева који седе на Давидовом престолу, и свештенике и пророке, и све становнике Јерусалима!

14 Полупаћу их једне о друге, и родитеље и децу такође – говори Господ. Нећу се сажалити, нећу се смиловати и нећу их поштедети него ћу их уништити!“

Заробљеништво прети

15 Чујте и послушајте.

Не будите охоли
јер је Господ проговорио.

16 Господу Богу своме дајте славу
пре него он таму донесе,
и пре него вам се у сумрак
ноге спотакну о горе.

А ви ћете чекати светлост
коју ће он да претвори у смртну таму,
у густу таму претвориће је.

17 А ако не послушате,
плакаћу на скривеном месту,
због охолости ћу горко јецати
и ронити сузе,
јер је поробљено стадо Господње.

18 „Реците цару и царици мајци:
'Понизно сиђите с престола!
Пашће с глава ваших
круна нашег величанства.'

19 Градови Негева биће затворени,
а никог нема да их отвори.
Јуда је одведена у изгнанство,
баш сва је одведена у изгнанство.

20 Подигните очи и погледајте
оне што са севера долазе.

А где је стадо које ти је дано,
овце твоје части?

21 Шта ћеш рећи кад над тобом за главара постави
оне које си ти сам обучавао, савезнике твоје?

Неће ли те спопасти трудови
као породилу?

22 У срцу ћеш свом питати:
'Зашто ме је ово задесило?'

У твојим великим кривицама
разгрнути су ти скутови
и напастована си!

23 Да ли може Кушанин кожу своју да промени
и рис шаре своје?

И ви бисте онда могли добро да чините;
ви, што зло сте научили!

24 Зато ћу их расејати,
као слама одлетеће са пустињским ветром.

25 То је твоја коб,
од мене ти мера измерена –
говори Господ –

јер си ме заборавио
и поуздао се у лаж.

26 Сада ћу ти ја задигнути скутове преко лица,
па ће бити изложена твоја срамота;

27 твоје прељубе, твоје гадости,
изопаченост твог блудничења по горама.

Видео сам и твоје гадости по пољу.

Јао теби, о, Јерусалиме!

Колико још ћеш бити нечист?!“

14

Суша, глад, рат

¹ Јеремији је дошла од Господа порука о суши:

² „Јуда плаче.

Градови јој пропадају,
а они леже по земљи у црно завијени.
Плач Јерусалима се разлеже.

³ Моћници шаљу своје слуге по воду,
али када они стигну до чатрња,
воде нема.

А онда се враћају празних посуда,
посрамљени и збуњени,
покривених глава.

⁴ Тло је испуцало,
јер нема кише у земљи,
ратари су посрамљени
и покривају своје главе.

⁵ И кошута се оланила у пољу
и напустила младо,
јер нема траве.

⁶ Дивљи магарци стоје по оголелим висовима
и као шакали дахћу.
Исколачили су очи
јер нема паше.“

⁷ Наше кривице сведоче против нас.
А ти ипак, Господе, делуј ради свога имена,
јер су многа наша отпадништва.
Против тебе смо сагрешили!

⁸ Надо Израилјева,
Спаситељу његов у часу невоље!
Зашто си попут дошљака у земљи
и путника што би тек успут да преноћи?

⁹ Зашто си као сметен човек,
као јунак немоћан да спасе?
А ти си међу нама, о, Господе,
и твоје је име призвано на нас.
Не напуштај нас!

¹⁰ Ево шта каже Господ овом народу:

„Они баш воле да лутају,
не спутавају у томе кораке своје.
И Господ их није прихватио
и сада се сећа њихових кривица
и казниће њихове грехе.“

¹¹ Господ ми је рекао: „Не моли се за добро овог народа.

¹² Постиће они, али ја нећу слушати њихов вапај. Жртвоваће они свеспалнице и житне жртве, али ја их нећу прихватити. Докрајчићу их мачем, глађу и помором.“

¹³ А ја сам узвратио: „О, Господе Боже! Ево пророци им говоре: 'Рат и глад нећете гледати! Неће вас то задесити! Јер ја ћу да вам дам сигуран мир на овом месту.“

¹⁴ Господ ми је одговорио: „Ти пророци пророкују лаж у моје име! Ја их нисам послао и нисам их овластио. Нисам им објавио лажно виђење и обмањивачку гаталицу, јер то они пророкују по свом срцу.

¹⁵ Зато овако каже Господ о тим пророцима који пророкују у моје име. Ја их нисам послао да вам кажу: 'Рат и глад вас неће задесити у овој земљи.' Скончаће ти пророци и од рата и од глади!

¹⁶ А народ коме је пророковано ће од рата и глади бити побачан по улицама Јерусалима. Неће бити кога да их сахрани – њих, њихове жене, њихове синове и њихове ћерке – и ја ћу по њима да излијем њихову злобу.

¹⁷ И ову ћу поруку још да им кажем:
'Роне сузе очи моје
и ноћу и дању без престанка,
јер је девица мог народа
разорена великим разарањем.

Јако је рањена.

18 Ако одем у поље –
тамо мачем поклани!
Ако одем у град –
тамо од глади болесни!
И пророк и свештеник
тумарају земљом и ништа не схватају.”

19 Зар си Јуду сасвим одбацио?
Да ли ти је Сион души мрзак?
Зашто си нас ударио
и нема нам оздрављења?
Надали смо се миру –
а ничег доброга;
и времену оздрављења –
а оно страва!

20 Господе, ми смо свесни наше opakости
и кривице наших предака,
јер смо ти згрешили.

21 Не презри нас због свог имена!
Не понизи престо своје славе.
Сети се свог савеза са нама
и немој га раскинути.

22 Да ли неки од идола других народа шаљу кишу?
А небеса зар дају пљускове?
Зар ниси то ти, Господе наш Боже?
Ти све то чиниш
и ми те жељно ишчекујемо.

15

1 Господ ми је рекао: „Ако би Мојсије и Самуило
стали пред мене не би се моја душа приклонила овом
народу. Отерај их од мене! Нека иду.

2 А ако ти кажу: 'А где да идемо?', ти им одговори:
'Овако каже Господ:

У смрт, ко је за смрт;
под мач, ко је за мач;
у глад, ко је за глад;
у изгнанство, ко је за изгнанство.'

³ Навалићу на њих четири ствари – говори Господ –
мач што убија, псе што тргају, птице небеске и звери
земаљске што прождиру и тамане.

⁴ Учинићу их призором грозоте за сва царства света
због Јудиног цара Манасије, сина Језекијиног, због
оног што је урадио у Јерусалиму.

⁵ О, Јерусалиме, ко ће да ти се смилује?!

Ко ће да те пожали
и ко да ти сврати и упита те за здравље?

⁶ Ти си мене напустио – говори Господ –
устукнуо си,

а ја ћу замахнути руком на тебе
и разорићу те.

Уморило ме је да ти попуштам.

⁷ Развејаћу их вилама на вратима земље.

Побићу децу мом народу,
сатрћу их јер се не кају
због својих путева.

⁸ Више него морског песка

биће преда мном удовица,
мајки младића против којих ћу довести
затирача усред дана.

Учинићу да се изненада на њих
стровале мука и ужас.

⁹ Клонула је она што је седморо родила,
дах је испустила,
сунце јој је зашло још за дана.

Посрамљена је, зацрвенела се,
а њихов остатак ћу дати мачу њихових непријатеља
– говори Господ.“

¹⁰ Куку мајко, што си ме родила!

Човек сам неслоге,
човек око ког се гложи цела земља!
Нит' сам позајмљивао, нит' су ми позајмљивали,
а сваки ме проклиње.

11 Господ одговори:

„Ослободићу те заиста за твоје добро.
Заиста ћу дати да те непријатељ моли
у време погрома и у време невоље.

12 Слومي ли ко гвожђе,
гвожђе са севера и бронзу*?

13 Твоја добра и имања твоја
дајем као плен, у бесцење,
за све твоје грехе
по свим твојим границама.

14 Предаћу те непријатељима твојим
у земљи коју не знаш,
да им служиш;
јер мој гнев је ватру запалио
и против тебе она букти.“

15 О, Господе, ти знаш, ти ме се сети.
Сети ме се и освети се за мене онима што ме
киње.

Не дај да ме збрише спорост твога гнева.

Ти знаш да за тебе трпим ругло.

16 Твоје речи су се нашле и ја сам их појео!
Твоје речи су постале радост и весеље моме срцу!
Јер, твоје је име призвано на мене,
о, Господе, Боже над војскама!

17 Ја не седим у друштву весељака
и не веселим се.
Седим сам, баш због руке твоје,
јер си ме јарошћу преплавио.

* **15:12** Или: мјед, најчешће легура бакра и цинка.

18 Зашто моме болу нема краја?

Зашто мојој рани нема лека, што одбија да буде
излечена?

А ти си ми стварно као поток непостојан,
вода што пресуши.

19 И зато овако каже Господ:

„Ако се вратиш, излечићу те
и преда мном ћеш стајати.

И ако раздвојиш вредно од безвредног
бићеш као моја уста.

И они ће се окретати теби
али ти не смеш да се окрећеш к њима.

20 Направићу од тебе
утврђени бронзани зид за народ овај.

Бориће се против тебе,
али те неће надвладати.

Јер ја сам с тобом
да те спасем и избављам
– говори Господ.

21 Избавићу те из руку зликоваца!
Из шака свирепих откупићу те!“

16

Дан пропасти

1 Дошла ми је реч од Господа и поручила:

2 „Не жени се! Синове и ћерке не подижи на овом
месту.

3 Јер ево шта каже Господ за синове и ћерке рођене
на овом месту, за мајке што их рађају и за очеве
њихове од којих се рађају у овој земљи:

4 Помреће од смртоносних зараза, неоплакани и
несахрањени биће гнојиво поврх земље. Докрајчиће

их мач и глад, а лешеве њихови ће бити храна птицама небеским и земаљским зверима.

⁵ Јер овако каже Господ: не улази у кућу ожалошћених и не иди да наричеш. Не показуј да ти их је жао јер сам узео свој мир и милост и милосрђе од њих, од народа овог – говори Господ.

⁶ Помреће и велики и мали у овој земљи. Неће их сахранити, неће жалити за њима, нико се неће резати и нико бријати главу за њима.

⁷ Неће им уделити хлеб, ожалошћеног за покојником неће утешити, неће им дати да пију из чаше утехе за оцем и мајком.

⁸ И не улази у кућу где је весеље, да са њима седиш, да једеш и пијеш!

⁹ Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: ево, на ваше ћу очи, још за ваше време, баш на овом месту да ућуткам звук весеља, цику радовања и повик младожење и невесте.

¹⁰ А када најавиш овом народу све ове речи, они ће ти рећи: 'А због чега је Господ објавио све ово велико зло против нас? Која је наша кривица? Који је наш грех којим смо згрешили Господу Богу нашем?'

¹¹ Ти им одговори: 'Зато што су ме напустили ваши преци – говори Господ – ишли су за другим боговима, служили им и клањали им се. А мене су напустили и мој Закон нису држали.

¹² А ви сте још гора зла починили него они! Ето, свако живи по самовољи свог злог срца и не слуша ме.

¹³ Истераћу вас зато из ове земље у земљу коју нисте знали ни ви ни ваши преци. Служићете другим боговима и ноћу и дању, а ја вам се нећу сажалити.'

¹⁴ Зато долазе дани – говори Господ – кад се више неће говорити: 'Жив био Господ који је извео израиљски народ из египатске земље!'

¹⁵ Него: 'Жив био Господ који је извео израиљски народ из северне земље и из свих земаља у које их је изагнао!' Јер ја ћу их вратити у њихову земљу коју сам дао њиховим прецима.

¹⁶ Ево, послаћу много рибара – говори Господ – да их лове. А након тога послаћу многе ловце да их лове по свакој планини, по сваком брду и у раселинама стена.

¹⁷ Јер мој је поглед над свим њиховим путевима. Они нису сакривени преда мном, а ни кривице њихове нису сакривене од мојих очију.

¹⁸ Прво ћу двоструко да намирим њихове кривице и њихове грехе јер су моју земљу оскрнавили лешевима њихових гадости, њиховим гнусностима су испунили моје наследство.“

¹⁹ О, Господе, снаго моја и тврђаво моја!

Уточиште моје у дану невоље.

К теби ће доћи народи

са крајева света па ће рећи:

„Стварно су наши преци имали лажне богове,
ништавила,

и у њима баш никакве користи није било!

²⁰ Хоће ли човек да за себе прави богове,
а они нису Бог?“

²¹ „Зато ћу, ево, ја сада да им обзнаним,
да им обзнаним своју моћну руку,
па ће знати да је моје име Господ!

17

¹ Јудин је грех записан гвозденим пером,
урезан дијамантским шиљком
на плочу њиховог срца
и на рогове ваших жртвеника.

² Деца њихова размишљају

о њиховим жртвеницима и Аштартиним
ступовима,
под зеленим дрвећем
на високим брдима.

³ А ти што се пењеш на планину у пољу:
твоје добро и сва имања твоја
дајем као плен,
и твоје узвишице за грех
по свим твојим границама.

⁴ И ти сам ћеш да изгубиш наследство
које сам ти дао.
Учинићу да робујеш својим непријатељима
у земљи коју не знаш,
јер си запалио ватру мога гнева
и довека она букти.“

⁵ Овако каже Господ:
„Проклет је човек у човека што се узда,
снагу своју што у телу тражи,
а од Господа окреће срце своје!

⁶ Биће као грм у пустињи
што и не зна кад му добро дође.
Тавориће у безводној пустари,
у слатини где нико не живи.

⁷ Благословен је човек што се узда у Господа
и коме је Господ узданица!

⁸ Он ће бити као дрво посађено поред вода,
што корење пружа ка живоме току.
Припека кад дође, оно се не боји;
лишће му зелено кроз годину целу.
Од суше не стрепи,
плода увек има.

⁹ Срце је варљиво више од свег другог.
Непоправљиво је,

и ко ће га знати!

10 Ја, Господ, испитујем срце,
нутрину проверавам;
па свакоме дајем по његовом путу,
а и према плоду од његових дела.

11 Као јаребица што се леже, али не излеже,
онај је што благо непоштено згрће:
на пола му живота блага више нема,
а он на своме крају испада будала.“

12 Престо славе од давнина узвишен,
место је нашег Светилишта.

13 Надо Израилјева, Господе,
постидеће се сви који те оставе.
Они који су се окренули од мене у прашину биће
уписани,
јер су оставили Господа,
извор свежих вода.

14 Излечи ме, Господе, да будем излечен!
Спаси ме да и спасен будем,
јер си ти моја слава!

15 Гле њих, говоре ми:
„Где је реч Господња?
Хајде, нек се збуде!“

16 Ја се нисам устезао да ти пастир будем, да за тобом
идем.
Прижељкивао ти нисам тај дан несносни.
И ти знаш шта су моје усне рекле у присуству
твоме.

17 Не буди ми ти на ужас,
јер си моје уточиште у дану пропасти!

18 Нек се стиде моји гонитељи,
а не ја да се стидим.

Нека они буду заплашени,
а не ја да заплашен будем.
Сручи на њих дан пропасти
и сломи их двапут јачим сломом.

Субота – посвећени дан

¹⁹ Господ ми је овако рекао: „Иди и стани на Врата синова народа, кроз која улазе Јудини цареви и кроз која излазе, и на сва врата Јерусалима.

²⁰ Реци им: ’Чујте реч Господњу, о, цареви Јудини и сва Јудо и сви становници Јерусалима који улазите кроз ова врата!

²¹ Овако каже Господ: чувајте животе своје па не носите робу у суботу и не уносите је на јерусалимска врата.

²² Ни из својих кућа не износите робу у суботу и не радите никаквог посла. Посветите суботу као што сам заповедио вашим прецима.

²³ Али они нису послушали и нису пригнули своје ухо. Тврдоглави су постали, нису слушали и нису прихватили карање.

²⁴ Али, будете ли ме пажљиво слушали – говори Господ – и суботом не будете носили робу кроз градска врата, већ посветите суботу и не радите никакав посао:

²⁵ тада ће на градска врата улазити цареви и кнезови, који седе на престолу Давидовом, на бојним колима и на коњима – они, њихови главари, сви Јудејци и сви становници Јерусалима. А град ће овај остати довека.

²⁶ И доћи ће из Јудиних градова, сви што су око Јерусалима, из Венијаминове земље, из равнице, са брда и из Негева они што доносе свеспалнице, жртве, житне жртве и тамјан, и они што доносе захвалнице у Дом Господњи.

²⁷ Али ако ме не послушате – да посветите суботу, да не носите робу и пролазите кроз јерусалимска врата у суботу – запалићу ватру на његовим вратима да прогута дворове Јерусалима, и неће се угасити.”

18

Код грнчара

¹ Реч од Господа је дошла Јеремији:

² „Устани и сиђи у грнчареву кућу. Тамо ћу ти рећи своје речи.“

³ Отишао сам у грнчареву кућу, а тамо, он ради нешто на грнчарском точку.

⁴ А посуда од глине, коју је грнчар вајао рукама се покварила. И он ју је вратио, па је обликовао другу посуду, баш какву је желео да направи.

⁵ Дошла ми је реч Господња и рекла:

⁶ „Доме Израиљев! Зар ја не могу да урадим са вама као овај грнчар? – говори Господ. Ево, попут глине у рукама грнчара, и ви сте у мојим рукама, доме Израиљев!

⁷ У часу кад објавим народу и царству да ћу да их ишчупам, срушим и разорим;

⁸ а тај се народ одврати од свог зла за које сам говорио, ја ћу се сажалити због пропасти коју сам наумио да им нанесем.

⁹ Или у часу кад објавим народу и царству да ћу да их градим и садим;

¹⁰ а они на моје очи чине зло и не слушају мој глас, ја ћу да одустанем од добра које сам наумио да им учиним.

¹¹ Зато сад реци свима у Јуди и свим становницима Јерусалима: 'Овако каже Господ: ево, вајам пропаст на вас, против вас замисао смишљах. Нек се свако

врати са свог пута злога, молим вас. Нека поправи и своје путеве и дела своја.'

12 А они ће рећи: 'Ништа од тога! Живећемо по мислима својим и свако ће да поступа самовољно по злоби свог срца!'

13 Зато овако каже Господ:
„Распитај се међу народима
је ли ико икад чуо за овако нешто,
нечувено страшно
што је учинила девица израиљска?!

14 Да ли копни снег
са каменитих ливанских стрмина,
пресуше ли хладне воде
туђинских брзака?

15 А мој је народ мене заборавио!
Ништавилу каде,
које их је и саплело на њиховим путевима,
на старим траговима,
да следе стазе
пута ненасутог;

16 да земљу своју опустоше,
па да довека звижди свако ко поред ње прође,
па да се ужасне
и да клима главом.

17 Као источни ветар
ћу их расејати пред непријатељем.
Гледаћу им леђа, а не лице,
у дан њихове пропасти.“

18 А они су рекли: „Хајде да заверу скујемо против Јеремије! Јер неће нестати поука свештеника, савет мудрог и порука пророка. Хајде да га оклевећемо и да не маримо на његове речи!“

19 Али ти за мене мари, Господе,
и послушај вику мојих крвника!

20 Добро ли се злом одужује?

А мени су јаму ископали!
Ти се сети када сам пред тобом стајао
и добро за њих тражио:
да окренеш свој гнев од њих.

21 Нека им деца гладују!

У биткама на мач нек налете.
Нек им жене ојалове, удовице буду.
Мужеве њихове нека смрт покоси,
а младиће нек им мач сатре у боју.

22 Нек се чује нарицање из њихових кућа,
јер ћеш на њих изненада довести пљачкаше.
Јер су јаму ископали да ме заробе,
и сакрили замке испред мојих ногу.

23 Али ти, Господе, знаш
шта су против мене наумили – да ме убију.
Не покривај им кривицу
и њихов грех не бриши пред собом,
нек се због њих сруше ту пред тобом;
па се с њима обрачунај у дан гнева свога.

19

1 Овако каже Господ: „Иди са неколико народних старешина и са неколико старешина свештеничких, па од грнчара купи земљани врч.

2 Пођи у долину Вен-Еном, пред Грнчарева врата* и тамо објави речи што ћу ти их рећи.

3 Реци: 'Чујте реч Господњу, цареви Јуде и становници Јерусалима! Овако каже Господ над војскама, Бог Израилев: ево доносим пропаст на место ово! Одзвањаће у ушима сваком ко за то чује.

4 Јер су ме оставили, ово место учинили туђим и у њему кадили другим боговима – а за њих нису знали

* 19:2 Дословно: *врата грнчарских отпадака*, а ово је једино место у Писму где се спомињу.

ни они, ни њихови преци, ни цареви Јуде – јер су испунили место ово крвљу недужних.

⁵ Подигли су узвишице Валима да спаљују своју децу ватром, да жртвују Валу. А ја им то нисам заповедио, нисам им говорио и на то помислио нисам!

⁶ Зато, ево долазе дани – говори Господ – када се ово место више неће звати 'Тофет' и 'долина Вен-Еном', него 'Долина клања'.

⁷ Ја ћу да осујетим наум Јуде и Јерусалима на месту овом. Срушићу их мачем пред њиховим непријатељима. Руком оних што им раде о глави лешеве ћу њихове да дам птицама небеским и зверима земаљским.

⁸ Од овог ћу града пустош и ругло да начиним. Свако ко поред њега прође ужаснут ће бити и звиждаће због свих рана његових.

⁹ Примораћу их да једу месо својих синова и месо ћерки својих. И свако ће јести месо ближњег свога, јешће под опсадом и невољом којом ће их притиснути њихови непријатељи и они што им о глави раде.'

¹⁰ А онда разбиј врч на очи оних људи што су с тобом пошли,

¹¹ па им онда реци: 'Овако каже Господ над војскама: овако ћу да разбијем овај народ и овај град, као што се разбија грнчарева посуда што се више поправити не да. А у Тофету ће се људи сахрањивати јер нема више места за погреб.

¹² То ћу да учиним месту овом – говори Господ – и његовим становницима. Овај ћу град учинити попут Тофета.

¹³ Јерусалимске куће и куће царева Јуде ће бити као Тофет, нечисто место, баш све куће где су кадили

са њихових кровова свој војсци небеској и изливали жртву изливницу другим боговима.”“

¹⁴ Јеремија се вратио из Тофета где га је Господ послао да пророкује. Онда је стао у двориште Дома Господњег и рекао свем народу:

¹⁵ „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: ’Ево, овом граду и свим околним градовима доносим пропаст коју сам вам најавио, јер су тврдоглави и не слушају моје речи!”“

20

Јеремија и Пасхор

¹ А Пасхор – Имиров син, свештеник и главни надгледник у Дому Господњем – је чуо како Јеремија пророкује све те речи.

² Тада је Пасхор ударио пророка Јеремију и бацио га у окове, у тамницу код горњих Венијаминових врата, где је Дом Господњи.

³ Сутрадан је Пасхор довео Јеремију из тамнице, а Јеремија му је рекао: „Неће те више Господ звати ’Пасхор!’ Име ће ти бити *Магор-Мисавив**.”

⁴ Јер овако каже Господ: ’Ево, од тебе ћу ужас да направим и за тебе самог и за све пријатеље твоје! Пашће сви они од мача њихових непријатеља, а ти ћеш све то гледати. И сву ћу Јуду дати у руке цара вавилонског. Он ће да их одведе у изгнанство, у Вавилон, и побиће их мачем.

⁵ Даћу све богатство овог града, сав његов труд, све његове драгоцености, све имање цара Јудиних у руке њихових непријатеља. Они ће то опленили, покупити и однети у Вавилон.

⁶ А ти ћеш, Пасхоре, и сви домаћи твоји отићи у изгнанство, у Вавилон. Тамо ћеш отићи и умрећеш

* **20:3** Дословно: *ужас на све стране*.

тамо. Тамо ће да сахране и тебе и све твоје пријатеље којима си пророковао лаж.”“

Јеремијина тужбалица

7 Завео си ме, о, Господе, и ја сам заведен!

Надјачао си ме и надвладао ме.

Свако ми се руга, целодневна сам им
и прича и подсмех.

8 Кад год говорим, ја вапим.

„Насиље и пустош“ вичем!

А Господња реч ми је постала ругло
и целодневни церек.

9 А рекао сам: „Не спомињем га више!

Више не говорим у његово име!“

Али у срцу ми је било као ватра,
као пламен стешњен у костима.

Изнурило ме је и више нисам могао
да се суздржавам.

10 Чујем шапат многих око мене

и ужас је свуда унаоколо:

„Одајте га! Хајде да га одамо!“

Сада свако с ким сам био у миру
вреба на мој пад:

„Можда се и да завести,
па ћемо га надвладати
и осветићемо му се!“

11 А Господ је са мношвом као ратник свиреп.

Зато ће да посрну гонитељи моји, ништа ми не
могу!

Посрамиће се силно јер неће успети,
за незаборав вечни биће њихова срамота.

12 О, Господе над војскама, који праведника
испитујеш,

који видиш и нутрину и срце;
нек над њима и ја видим ту освету твоју,

јер парницу своју ја сам изложио теби.

13 Певајте Господу!

Славите Господа

јер из зликовачких руку

душу убогог избавља!

14 Проклет да је дан кад сам се родио!

Не био благословен дан кад ме мајка роди!

15 А и нек је проклет човек

што мом оцу благовести –

„Мушко је! Син ти се родио!“ –

и тако га силно обрадовао.

16 Нек тај човек буде попут градова

што је Господ сатро,

на које се смиловао није.

Нека јутром нарицање слуша,

а у подне поклич од ратника.

17 Што ме не усмрти у материци

и зашто ми моја мајка гроб није постала!

Што за веке векова не оста утроба јој трудна!

18 Зашто сам изашао из материце,

муку и тугу да гледам,

моји дани у срамоти да дођу свом крају.

21

Бог одбацује Седекијину молбу

1 Ово је реч која је дошла Јеремији од Господа, када му је цар Седекија послао Малхијиног сина Пасхора и свештеника Софонију, Масијиног сина, с поруком:

2 „Молимо те, питај Господа за нас! Вавилонски цар Навуходоносор ратује против нас, па да нам можда Господ учини једно од својих чудеса, да овај оде од нас.“

3 Јеремија им је одговорио: „Ово реците Седекији:

⁴ 'Овако каже Господ, Бог Израилља: ево, то оружје ратно што ти је у рукама – то с којим се бориш против вавилонског цара и Халдејаца који те опкољавају око зидина – ја повлачим и окупљаам насред града овог.

⁵ И ја ћу да се борим против вас руком испруженом, руком моћном, у великом гневу, јарости и срдњи.

⁶ Побићу становнике овог града, и људе и животиње. Помреће од велике заразе.

⁷ А после тога – говори Господ – даћу Седекију, цара Јудиног, његове слуге, народ и оне који преостану у граду од заразе, мача и глади, у руке вавилонског цара Навуходоносора и у руке оних који им раде о глави. Он ће их побити мачем и неће их поштедети, неће им се смиловати и сажалити.'

⁸ Реци овом народу: 'Овако каже Господ: ево, стављаам пред тебе пут живота и пут смрти.

⁹ Ко год остане у овом граду умреће од мача, глади и помора. Ко год оде и преда се Халдејцима што вас опседају, преживеће и плен ће му бити тек то што је жив.

¹⁰ Јер сам окренуо своје лице на град овај да му се зло, а не добро деси – говори Господ. Биће предан у руке вавилонског цара и он ће га у ватри спалити!'

¹¹ А ево Господње речи и за дом Јудиног цара:

¹² Доме Давидов, овако каже Господ:

'По правди судите сваки дан,

од тлачитеља избављајте покраденог,

да се не би због ваших злих дела

као ватра обрушио мој гнев

и распламтео се,

а никог нема да гаси.

¹³ Ево, долазим на тебе,

који у долини пребиваш

као стена на висоравни –

говори Господ –

на вас што кажете:

Ма ко ће на нас да удари

и ко ће да дође у наше уточиште?

¹⁴ Судићу вам према плоду ваших дела –
говори Господ –

шуму ћу му упалити

да пламен прогута све унаоколо.”

22

Суд над злим царевима Јуде

¹ Господ је овако рекао: „Сиђи до царевог двора у Јуди и тамо им објави ову реч.

² Реци: ’Чуј Господњу реч, царе Јудин, што седиш на Давидовом престолу – ти, твоје слуге и твој народ што улази на ова врата!

³ Овако каже Господ: поступајте право и праведно. Од тлачитеља избављајте покраденог. Дошљака, сироче и удовицу не злостављајте и не тлачите. Не проливајте крв невиних на овом месту!

⁴ Јер ако ово будете предано радили, тада ће на врата двора овог улазити цареви који седе на престолу Давидовом, на бојним колима и на коњима – они, њихове слуге и њихов народ.

⁵ А не будете ли послушали ове речи, собом се заклињем – говори Господ – овај ће двор постати пустош!”

⁶ Јер овако каже Господ за двор Јудиног цара:
„Мени си ти као Галад и врх Ливана,
али ћу те стварно претворити у пустињу,
у градове расељене.

⁷ Затирача спремам на тебе,
све до једног наоружаног!
Најбоље ће твоје кедрове посећи
и у ватру бацити.

⁸ Многи ће народи пролазити поред овог града, па ће се међусобно питати: 'Зашто је Господ поступио овако са великим градом овим?'

⁹ И одговориће: 'Зато што су напустили савез Господа, Бога свога, па су се клањали другим боговима и служили су им.'

¹⁰ Не оплакујте мртвог и не жалите за њим!

Него горко јецајте за оним што одлази,
да се више не врати
и не види свој родни крај.

¹¹ Овако каже Господ о Салуму*, сину Јудиног цара Јосије, постављеном на место свог оца Јосије и који је отишао из овог места: „Он се никада више неће вратити.

¹² Тамо где су га одвели, у изгнанство, тамо ће и да умре. Ову земљу он никада више неће видети.

¹³ Тешко ономе што кућу неправедно кући,
и одаје горње, али не по правди;
коме сународник ради без накнаде
и који не даје трудбенику плату.

¹⁴ Јер тај каже: 'Сазидаћу себи кућу повелику
и простране горње собе.'

Отвориће за себе прозоре,
па кедром облаже и црвеним боји.

¹⁵ Зар ти владаш
да би се кедровином разметао?

Зар твој отац није и јео и пио,
зар није праведно и правично радио,
па му је било добро?

¹⁶ Бранио је сиромаша и убогог.
И онда је било добро.

Не значи ли то познавати мене?

* **22:11** Друго име цара Јоахаза.

– говори Господ.

17 Али твоје очи и твоје срце
не теже ничем сем непоштенom добитку
и проливању крви невинoгa,
да би тлaчиo и изнуђивao.“

18 Овакo кaжe Гoспoд o Јoакимy, сину Јудинoг цaрa
Јосијe:

„Нећe зa њим зaжaлити:
'Јao, брaтe мoј! Јao, сeстрo!'

Нећe зa њим зaжaлити:
'Јao, гoспoдaру! Јao њeгoвo вeличaнствo!'

19 Сaхрaнићe гa кaкo штo мaгaрцa сaхрaњују.
Oдвући ћe гa и бaцити
пoдaљe oд врaтa Јерусaлимa.

20 Пoпни сe нa Ливaн и вичи!
Нa Вaсaну глaсoм зaјeчи
и зaвичи сa Aвaримa,
јер су сaтрвeни сви твоји љубaвници.

21 A јa сaм ти гoвoриo у твoм блaгoстaњу,
a ти си рeкao: 'Нећу дa слушaм!'
И тo ти је биo пут јoш oд млaдoсти твоје –
дa нe слушaш мoј глaс.

22 Свим твојим пaстиримa вeтaр пaстир ћe дa будe,
a и твоји љубaвници ћe oтићи у изгнaнствo.

A oндa ћeш сe бaш зaстидeти и пoнижeн ћeш бити
збoг свих својих зaлa.

23 Ти штo сeдиш нa 'Ливaну',
угнeждeн у кeдрoвину:
кaкo ћeш стeњaти кaд тe спoпaдну трудoви
и бoл кaкo пoрoдиљу!

24 Живота ми мога – говори Господ – све да Јехонија[†], син Јудиног цара Јоакима, буде и печатни прстен на десној руци мојој, и оданде ћу те стргнути.

25 Предаћу те у руке онима који ти о глави раде, у руке оних од којих стрепиш, у руке вавилонског цара Навуходоносора и у руке Халдејаца.

26 Избацићу и тебе и мајку твоју која те родила у другу земљу, тамо где се нисте родили. И тамо ћете умрети.

27 А у земљу у коју им душа жуди да се врати, вратити се неће.“

28 Је ли крчаг презрен и полупан овај човек Јехонија? Или је посуда коју нико неће?

Зашто су одбачени и он и његово потомство,
истерани у земљу која им је туђа?

29 О, земљо! О, земљо!
О, земљо, чуј реч Господњу!

30 Овако каже Господ:

„Запиши: овај човек је као без порода
и неће напредовати за живота свога.

Неће напредовати нико од његових потомака,
нико неће седети на престолу Давидовом
да би поново владао Јудом.

23

Праведни изданак

1 Тешко пастирима што сатиру и растерују стадо моје паше – говори Господ.

2 Зато овако каже Господ, Бог Израиља, пастирима који напасају мој народ: 'Ви сте стадо моје растерали, ви сте их раштркали и нисте се побринули за њих!

[†] 22:24 Јехонија.

Ево, сада ћу ја да се побринем за вас због ваших злих дела – говори Господ.

³ Сакупићу остатак свог стада из свих земаља у које сам их прогнао. Вратићу их на њихову пашу, па ће бити плодни и множиће се.

⁴ Поставићу над њима пастире који ће их напасати, па више неће страховати и неће бити престрашени. Неће се изгубити – говори Господ.’

⁵ Ево, долазе дани – говори Господ –
да Давиду подигнем праведни Изданака.

Он ће да влада као цар, биће мудар,
чиниће праведно и правично по земљи.

⁶ У његово време Јуда ће бити спасена,
а Израиљ ће спокојно почивати.

А ово ће му бити име којим ће га свако звати:
’Господ, наша праведност!’

⁷ Зато долазе дани – говори Господ – када више неће говорити: ’Жив био Господ који је извео израиљски народ из египатске земље!’

⁸ Него: ’Жив био Господ који је извео потомке дома Израиљевог и довео их из земље северне и из свих земаља у које сам их изагнао!’ И они ће да пребивају у својој земљи.“

Лажни пророци

⁹ Због пророка је у мени сломљено срце.
Устрепташе све кости моје,
постао сам као пијаница,
као човек ког је стукло вино.

А све због Господа
и све због његових светих речи.

¹⁰ Јер сва је земља пуна прељубника!
Због клетве се осушила земља,
а пашњаци пустињски свенули.

Зло им је постало животно предање,
а неправда снага.

11 „И пророк и свештеник су опогањени,
чак и у свом сам Дому пронашао зла њихова
– говори Господ.

12 Зато ће им пут постати клизав,
у таму ће бити протерани
и тамо ће пасти.

Јер ја на њих пропаст носим,
годину њихове казне
– говори Господ.

13 Видео сам: пророци Самарије по Валу
одурности пророкују,
наводе мој народ Израиљ да греши.

14 И међу пророцима Јерусалима
сам видео страхоту.

Прељубу чине, живе у лажи,
рукама зликоваца снагу дају
да се нико не одврати од свог зла.

Сви су ми постали као Содома,
становници тамошњи су ми као Гомора.“

15 Зато овако каже Господ над војскама о тим
пророцима:

„Ево, нахранићу их пеленом
и напојићу их затрованом водом,
јер је од пророка Јерусалима
по свој земљи кренула опогањеност.“

16 Зато овако каже Господ над војскама:
„Не слушајте речи које вам пророци пророкују!
Они вас обмањују,
говоре вам виђења из свога срца,
а не из уста Господњих!

17 Упорно говоре онима који ме презиру:
'Господ је казао: мир вам припада!'

И сваком ко живи по самовољи свог срца
кажу: 'Неће пропаст на вас доћи!'

18 А ко је био на Господњем већу?
Ко је видео и ко је чуо његову реч?
Ко је пазио на његову реч и послушао је?

19 Ево вихора Господњег што гневом плану!
Ковитла вихор над главом зликоваца,
баш ковитла.

20 Неће се повући гнев Господњи
док он не изврши,
док не учини по наумима свог срца.

А у последњим данима
ово ћете сасвим схватити.

21 Ја нисам послао те пророке,
а они трче.

Ја им нисам говорио,
а они пророкују.

22 А да су били на мом већу,
мој би народ чуо речи моје

и они би их одвратили од њихових злих путева
и од њихових злих дела.

23 Јесам ли ја Бог изблиза –
говори Господ –
а нисам Бог издалека?

24 Може ли неко да се сакрије на тајним местима,
а ја да га не видим?
– говори Господ.
Не испуњавам ли ја и небеса и земљу?
– говори Господ.

25 Чуо сам шта говоре пророци који у моје име
пророкују лаж. Они говоре: 'Сањао сам! Сањао сам!'

26 Докле мисле то да раде пророци што из срца лаж
пророкују, пророци са обманом у срцу;

²⁷ ти што терају мој народ да заборави моје име због њихових снова које једни другима препричавају? Тако су и њихови преци заборавили моје име због Вала.

²⁸ Пророк који је сањао сан само нека прича о њему, а онај који има моју реч нека је тачно објави. Јер, шта имају слама и пшеница?! – говори Господ.

²⁹ Није ли моја реч као огањ – говори Господ – као маљ што разбија стену?

³⁰ Зато ја долазим на пророке – говори Господ – што један другом реч моју краду.

³¹ Ево ме на пророке – говори Господ – што језиком говоре: 'Господњи је ово говор!'

³² Ево ме на оне што проричу лажне снове – говори Господ – што их препричавају и наводе мој народ да грешу по њиховим лажима и њиховој бахатости. А ја их нисам послао и нисам их овластио. Они су сасвим бескорисни мом народу – говори Господ.

Лажна пророштва

³³ А ако те запита овај народ, пророк или свештеник, па ти кажу: 'Шта је бреме* Господње?', а ти им реци: 'Ви сте бреме! Одбацићу вас – говори Господ.'

³⁴ Пророку и свештенику и народу који каже: 'Бреме Господње', судићу таквome и његовом дому.

³⁵ Овако нека каже свако свome ближњем и свако свome брату: 'Шта је одговорио Господ?' И: 'Шта је казао Господ?'

³⁶ Али бреме Господње више не спомињите! Сваком ће човеку бреме бити његова сопствена реч, јер сте изврнули речи живог Бога, нашег Бога, Господа над војскама.

* **23:33** Овај појам може да значи и порука (види Иса 13,1; 15,1).

37 Овако реци пророку: 'Шта ти је одговорио Господ?' И: 'Шта ти је казао Господ?'

38 А пошто говорите – 'Бреме Господње' – зато вам овако каже Господ: 'Зато што говорите ову реч – 'Бреме Господње' – а ја сам вам послао поруку: 'Не смете више да говорите: 'Бреме Господње'.

39 Зато, ево ме, да вас заборавим! Сасвим ћу да вас заборавим и напустим и вас и град који сам дао вама и вашим прецима. Одбацићу вас од свога лица.

40 Ставићу на вас вечно ругло и вечну срамоту који се не заборављају.“

24

Две котарице смокава

1 Гле! Господ ми је показао две котарице смокава стављене пред Господњи Дом, након што је вавилонски цар Навуходоносор одвео у изгнанство Јехонију*, сина Јудиног цара Јоакима и јудејске главаре, заједно са тесарима и ковачима из Јерусалима. Он их је све одвео у Вавилон.

2 У једној су корпи биле веома добре смокве, налик раним смоквама. У другој су биле врло лоше смокве, нејестиве колико су лоше.

3 И тада ми је Господ рекао: „Јеремија, шта видиш?“ Одговорио сам: „Смокве! Ове добре су баш добре; и лоше смокве, нејестиве колико су лоше.“

4 Тада ми је дошла Господња реч и поручила ми:

5 „Овако каже Господ, Бог Израиља: 'Какве су ове добре смокве, такво добро смерам Јудиним изгнаницима које сам из овог места послао у халдејску земљу.

* 24:1 Друго име цара Јоахина, 2. Цар 24,8-17.

⁶ Моје ће очи гледати да им добро буде: да их вратим у ову земљу; да их градим, а не да их рушим; да их садим, а не да их чупам.

⁷ Даћу им срце да ме упознају, да сам ја Господ. Они ће бити мој народ, а ја ћу им бити Бог јер ће ми се вратити свим срцем својим.

⁸ А какве су лоше смокве, нејестиве колико су лоше – јер тако каже Господ – тако ћу да учиним са Јудиним царем Седекијом, његовим главарима, са преосталима у Јерусалиму, са остатком ове земље и онима што пребивају у египатској земљи.

⁹ Учинићу их призором грозоте за сва царства света, руглом и подсмехом, поругом и проклетством по свим местима у која ћу их изагнати.

¹⁰ Послаћу на њих мач, глад и помор, све док се не затру са земље коју сам дао и њима и њиховим прецима.”

25

Седамдесет година изгнанства

¹ Реч која је дошла Јеремији за сав народ Јуде, четврте године Јоакима, сина Јудиног цара Јосије, што је била прва година Навуходоносора, цара Вавилона;

² реч коју је пророк Јеремија објавио свем народу Јуде и свим становницима Јерусалима. Рекао им је:

³ „Још од тринаесте године Јосије, сина Амонова цара Јудиног, па до данас, ево ми већ двадесет три године долази реч Господња. Ја сам вам је упорно објављивао и објављивао, али ви нисте послушали.

⁴ Господ вам је слао све своје слуге. Упорно вам је слао пророке али их нисте послушали, нисте пригнули своје ухо да чујете.

⁵ А говорили су вам: ’Молимо вас, нека се свако врати са свог злог пута и од својих злодела!

Пребивајте на земљи коју је Господ дао вама и вашим прецима одвајкада па до века.

⁶ Не идите за другим боговима да бисте им служили и клањали им се! Не гневите ме делом својих руку и нећу вам наудити.

⁷ Али ви ме нисте послушали – говори Господ – него сте ме гневили делом својих руку себи на несрећу.”

⁸ Зато овако каже Господ над војскама: „Зато што нисте слушали моје речи;

⁹ ево, ја шаљем и доносим све родове са севера – говори Господ – и Навуходоносора, цара Вавилона, мога слугу. Довешћу их на ову земљу, на њене становнике и на све ове околне народе. Изручићу их клетом уништењу, претворићу их у пустош, у ругло и рушевине вечне.

¹⁰ Угушићу међу њима звук весела, цику радовања, повик младожење и невесте, клопарање жрвњева и светлост светиљке.

¹¹ Земљу ћу ову претворити у пустош, у рушевину, а ови ће народи служити седамдесет година цару Вавилона.

¹² И када се наврши седамдесет година, казнићу цара Вавилона и онај народ – говори Господ – за њихове кривице. А земљу ћу халдејску да претворим у рушевину вечну.

¹³ Пустићу на ту земљу све моје речи које сам против ње објавио и све што је записано у овој књизи, што је Јеремија пророковао свим овим народима.

¹⁴ Јер ће и њима наметнути радове многи народи и велики цареви. Узвратићу им по њиховим поступцима и према делу њихових руку.“

Чаша Божијег гнева

¹⁵ Јер овако ми је казао Господ, Бог Израиља: „Узми ову чашу вина јарости из моје руке и напој њоме све народе којима те шаљем.

16 И пиће и затетураће се, као да нису при чистој памети због мача који ћу међу њих да пошаљем.“

17 Тако сам узео чашу из Господњих руку и напојио све народе којима ме је *Господ* послао:

18 Јерусалим, све градове Јуде и његове цареве, његове главаре, да постану пустош, рушевина, ругло и проклетство, што данас и јесу;

19 и фараона, цара Египта, његове слуге, његове главаре и сав његов народ;

20 и све који су мешаног порекла, све цареве земље Уз, све цареве филистејске земље, Аскалон, Газу, Акарон и остатак Азота;

21 и Едом, Моав и народ Амона;

22 и све цареве Тира, све цареве Сидона и све цареве острва са друге стране мора;

23 и Дедан, Тему, Вуз и све са крајева земље;

24 и све арапске цареве, све цареве оних у пустињи који су мешаног порекла;

25 и све зимријске цареве, све еламске цареве, све мидијске цареве;

26 и све цареве севера, и оне који су близу и оне који су далеко, и једне и друге, сва царства света која су на лицу земље. А цар сисашки* ће пити после њих.

27 „Реци им: ’Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: пијте и опијте се! Избљујте се па падните да не устанете, јер ја шаљем мач међу вас.’

28 Ако ли одбију да из твоје руке узму чашу да би пили, ти им реци: ’Овако каже Господ над војскама: пићете! Зацело ћете пити!

29 Јер, ево почињем да пуштам зло на град који је по мени назван, а ви да останете некажњени? Нећете остати некажњени! Призвао сам мач на све становнике земље – говори Господ над војскама.’

* 25:26 Цар Вавилона.

30 Ти им пророкуј све ове речи и реци им:
'Господ ће са висина као лавић рикнути,
из свог светог места ће моћно завикати.
Заориће на своје Пребивалиште клицањем
против свих становника земље, као онај који
муља грожђе.

31 Та вика стиже до крајева земље,
јер се Господ спори с народима.
За суд се он спрема с целим човечанством,
а зликовце је мачу препустио – говори Господ.”“

32 Овако каже Господ над војскама:
„Ево зла што надире
од народа до народа!
Пролама се велика олуја
из најдаљих земљиних крајева.

33 Покланих ће тога дана од Господа бити с краја на
крај земље. Неожаљени, несакупљени и несахрањени
– такви ће постати – ђубриво поврх земље.

34 Кукајте, пастири!
Завапите, у прабини се ваљајте, ви владари
стада!
Сазрело је време и за ваше клање и за ваше расејање,
јер ћете прснути ко посуда драга.

35 За пастире нема уточишта,
нема спаса за владаре стада!

36 Слушај вапај пастира
и нарицање владара стада
јер Господ хара њихов пашњак.

37 И биће опустошени мирни пашњаци
због Господњег разјареног гнева.

38 Као лавић он напушта станиште своје
јер је опустошена њихова земља
од јарости тлачитеља,
од његовог гнева успламтелог.”“

26

Јеремији раде о глави

¹ На почетку владавине Јоакима, сина Јудиног цара Јосије, дошла ми је реч Господња:

² „Овако каже Господ: стани у двориште Дома Господњег и објави свим градовима Јуде, онима који су дошли да се поклоне у Дому Господњем. Објави им све ове речи које ти заповедам. Ни реч не изостави.

³ Можда ће да слушају, па се свако врати са свог злог пута и ја се предомислим због пропасти коју сам наумио да им нанесем због њихових злодела.

⁴ Реци им ово: 'Овако каже Господ: ако ме не будете слушали – да живите по Закону који сам ставио пред вас,

⁵ да слушате речи мојих слугу пророка, које вам упорно шаљем, а ви их не слушате –

⁶ овај ћу Дом учинити попут Силома и овај град проклетством за све земаљске народе.”“

⁷ А свештеници, пророци и сав народ су чули Јеремијину објаву, те речи у Господњем Дому.

⁸ Тек што је Јеремија завршио са објавом свега што му је Господ заповедио да каже свем народу, они су га ухватили – свештеници, пророци и сав народ. Рекли су: „Јамачно ћеш умрети!

⁹ Зашто си пророковао у Господње име и рекао да ће овај Дом постати као Силом, да ће овај град опустошити од житеља?!” А сав се народ окупио око Јеремије у Дому Господњем.

¹⁰ За ово су чули Јудини главари, па су из царевог двора дошли у Господњи Дом. Сели су на улаз Нових Господњих врата.

¹¹ Свештеници и пророци су овако рекли главарима и свем народу: „Овај човек је заслужио смртну казну

јер је пророковао против овог града, онако како сте чули својим ушима.“

12 А Јеремија је узвратио свим главарима и свем народу: „Господ ме је послао да пророкујем против овог Дома и против овог града свим речима које сте чули.

13 Зато поправите своје путеве и своја дела! Послушајте глас Господа, свога Бога, да би се предомислио за пропаст коју вам је најавио.

14 А ја сам, ево, у вашим рукама. Радите са мношћом оно што је по вама добро и право.

15 Али једно сигурно знајте: ако ме погубите, сваљујете невину крв на себе, на овај град и све његове становнике. Јер, заиста ме је Господ послао к вама да вам у уши објавим све ове речи.“

16 А главари и сав народ су рекли свештеницима и пророцима: „Овај човек не заслужује смрт јер нам је говорио у име Господа, нашег Бога.“

17 Али подигли су се неки људи од старешина земље па су рекли свем народном збору:

18 „Михеј Морашћанин је пророковао у време Јудиног цара Језекије. Рекао је свем народу Јуде: 'Овако каже Господ над војскама:

Преоран ће бити Сион,
Јерусалим у рушевине претворен,
а брдо овог Дома у зараслу шуму.’

19 Па јесу ли га погубили Језекија, цар Јуде и сви Јудејци? Зар се он није бојао Господа и вапио пред лицем Господњим, па је одустао Господ од зла које им је најавио? А ево, ми ћемо себи нанети велико зло!“

20 Али био је ту и човек који је пророковао у Господње име – Урија, син Семајин из Киријат-Јарима. И он је за овај град и за ову земљу пророковао према Јеремијиним речима.

²¹ Када су цар Јоаким, сви његови јунаци и сви главари чули његове речи, цар је одлучио да га погуби. Урија је чуо за то, уплашио се и побегао. Отишао је за Египат.

²² Цар Јоаким је послао људе у Египат. Тамо су, наиме, отишли Ахворов син Елнатан и још неки с њим.

²³ Они су довели Урију из Египта и извели га пред цара Јоакима који га је погубио мачем. Тело му је бацио на гробље обичног народа.

²⁴ Али Ахикам, син Сафанов, је чувао Јеремију и није дозволио да га предају народу и погубе.

27

Јеремија позива на покорност Навуходоносору

¹ На почетку владавине Седекије, сина Јудиног цара Јосије, ова је реч дошла Јеремији од Господа:

² Овако ми је рекао Господ: „Направи себи окове и јарам па их стави на врат.

³ Онда их пошаљи едомском цару, моавском цару, цару Амонаца, тирском цару и сидонском цару по гласницима који долазе у Јерусалим Седекији, цару Јуде.

⁴ Заповеди им да овако кажу својим господарима: 'Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ово реците својим господарима:

⁵ Ја сам створио земљу, људе и животиње што су на земљи, силом својом великом и руком својом испруженом, и дајем је коме хоћу.

⁶ И сада дајем све ове земље у руке Навуходоносора, цара Вавилона, мога слуге; даћу да му служе и звери пољске.

⁷ Служиће сви народи њему, његовом сину и његовом унуку, док не дође време и за њега и за

његову земљу, да он служи многим народима и великим царевима.

⁸ А буде ли народа и царства који неће да служе њему – Навуходоносору, цару Вавилона – и неће да упрегну врат у јарам цара Вавилона, ја ћу тај народ казнити мачем, глађу и болешћу, све док их не затрем његовом руком – говори Господ.

⁹ Зато не слушајте своје пророке и своје врачаре, своје тумаче снова, своје гатаре и своје бајаче који вам говоре: нећете ви служити цару Вавилона!

¹⁰ Јер вам они лаж пророкују да би се одвојили од ваше земље, да бих вас ја истерао и да бисте настрадали.

¹¹ А народ који упрегне врат у јарам цара Вавилона и служи му, оставићу да почива у својој земљи – говори Господ – да је обрађује и пребива у њој.“

¹² Све сам ове речи објавио Седекији, цару Јуде. Баш исто овако: „Упрегните вратове у јарам цара Вавилона па служите и њему и његовом народу да бисте преживели.

¹³ Зашто да изгинете и ти и твој народ од мача, глади и болести, онако како је Господ објавио за народ који неће да служи цару Вавилона?

¹⁴ Не слушајте речи пророка који вам говоре: 'Нећете ви служити цару Вавилона', јер вам они лаж пророкују.

¹⁵ Јер ја их нисам послао – говори Господ – они у моје име пророкују лаж да бих вас истерао, да бисте настрадали и ви и пророци који вам пророкују.“

¹⁶ И свештеницима и свем овом народу сам објавио: „Овако каже Господ: не слушајте речи својих пророка који вам пророкују: 'Благо Дома Господњег ускоро враћају из Вавилона', јер вам они пророкују лаж.

17 Не слушајте их! Служите цару Вавилона и преживећете! Зашто да овај град постане рушевина?

18 Ако су они пророци и ако је са њима Господња реч, нека се заузму код Господа над војскама да не односе у Вавилон благо што је преостало у Дому Господњем, на двору цара Јуде и у Јерусалиму.

19 Јер овако каже Господ над војскама за стубове, за море*, за подножја и остатак блага што је у овом граду,

20 које није узео Навуходоносор, цар Вавилона, када је из Јерусалима у Вавилон одвео у изгнанство Јехонију, сина Јудиног цара Јоакима и све племиће Јуде и Јерусалима.

21 Да, овако каже Господ над војскама, Бог Израиља за благо које је преостало у Дому Господњем, на двору цара Јуде и у Јерусалиму:

22 "У Вавилон ће се однети и тамо ће остати све до дана када ћу да се побринем за њих – говори Господ – а онда ћу да их донесем и вратим их на ово место."

28

Хананија – лажни пророк

1 Било је то исте године када је Јудин цар Седекија отпочео владавину. Те четврте године, петог месеца, наочиглед свештеника и свег народа у Дому Господњем, Азуров син Хананија, пророк из Гаваона, ми је рекао:

2 „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: 'Скршићу јарам цара Вавилона!

3 За две године враћам на ово место све ствари Дома Господњег које је одавде узео вавилонски цар Навуходоносор и однео их у Вавилон;

* **27:19** Велики базен за прање свештеника, постављен на дванаест бронзаних волова (2. Мој 30,17-21; 2. Днв 4,6).

4 И Јехонију, сина Јудиног цара Јоакима, и све изгнане Јудејце који су отишли за Вавилон ја враћам на место ово – говори Господ – јер ја ћу да скршим јарам цара Вавилона.”

5 А пророк Јеремија је одговорио пророку Хананији пред свештеницима и пред свим народом, који су стајали у Дому Господњем:

6 Јеремија је рекао пророку: „Амин! Тако нека Господ учини, нека испуни твоје речи које си пророковао. Нека из Вавилона у ово место врати ствари Господњег Дома и све изгнане.

7 Али, послушај ову реч коју ћу објавити и теби и свем народу:

8 Пророци од давнина, који су били и пре мене и пре тебе, пророковали су многим земљама и великим царствима рат, зло и помор.

9 А пророк који би пророковао мир, па би се испунила његова реч, био би прихваћен као пророк кога је заиста Господ послао.“

10 Пророк Хананија је тада скинуо јарам са врата пророка Јеремије и скршио га.

11 И пред целим народом Хананија је рекао: „Овако каже Господ: 'Овако ћу за две године са врата свих народа скршити јарам Навуходоносора, цара Вавилона.'“ А пророк Јеремија је отишао својим путем.

12 Реч Господња је дошла Јеремији након што је пророк Хананија скршио јарам са врата пророка Јеремије:

13 „Иди и реци Хананији: 'Овако каже Господ: скршио си дрвени јарам, али сада си уместо њега направио гвоздени јарам!

14 Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: на врат свих тих народа стављам гвоздени јарам, да

служе Навуходоносору, цару Вавилона, и служиће му, баш као и звери пољске које сам му дао.”

¹⁵ Пророк Јеремија је рекао пророку Хананији: „Слушај, Хананија: није те Господ послао! Овај си народ навео да се поузда у лаж!

¹⁶ Зато овако каже Господ: ’Ево, збрисаћу те са лица земље ове године. Умрећеш, јер си разгласио побуну против Господа.”

¹⁷ Тако је пророк Хананија умро те године у седмом месецу.

29

Писмо изгнаницима

¹ Ово су речи писма које је пророк Јеремија послао из Јерусалима остатку старешина у изгнанству, свештеницима, пророцима и свем народу који је из Јерусалима у Вавилон одвео Навуходоносор –

² након одласка цара Јехоније, царице мајке, дворана, глаvara Јуде и Јерусалима, заједно са тесарима и ковачима из Јерусалима –

³ по Сафановом сину Елеаси и Гемарији, Хелкијином сину, које је цар Јуде Седекија послао у Вавилон код Навуходоносора, вавилонског цара. А писало је:

⁴ Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља, свим изгнаницима које сам из Јерусалима послао у изгнанство, у Вавилон:

⁵ „Градите куће и кућите се! Баште садите и једите њихов плод!

⁶ Жените се, рађајте синове и ћерке. Жените своје синове и своје ћерке удајите, да и они изроде синове и ћерке. Множите се тамо и не умањујте се.

⁷ Тражите благостање граду у који сам вас послао у изгнанство. Молите се за њега Господу, јер ће његово благостање бити и ваше благостање.“

⁸ Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: „Нека вас не варају ваши пророци, који су међу вама и ваши тумачи снова. Не слушајте своје снове што их сањате

⁹ јер вам они пророкују лажно у моје име. Ја их нисам послао – говори Господ.“

¹⁰ Овако каже Господ: „Када се наврши вавилонских седамдесет година, заузећу се за вас и остварићу над вама моју добру реч. Вратићу вас на ово место.

¹¹ Јер ја знам науме које сам за вас осмислио – говори Господ – добре науме, а не лоше, да вам дам будућност пуну наде.

¹² А ви ћете ме призивати, долазићете да ми се молити, а ја ћу вас услышати.

¹³ Тражићете ме и пронаћи ћете ме јер ћете ме тражити свим својим срцем!

¹⁴ Даћу вам да ме пронађете – говори Господ. Вратићу ваше изгнанике и сабраћу вас из свих народа и свих места у које сам вас изагнао – говори Господ – и доведићу вас на место са којег сам вас и послао у изгнанство.“

¹⁵ Ипак ви говорите: „Господ нам је у Вавилону подигао пророке.“

¹⁶ Али овако каже Господ цару који седи на Давидовом престолу и свем народу што живи у овом граду, твојим сународницима који нису с тобом отишли у изгнанство:

¹⁷ Овако каже Господ над војскама: „Ево, шаљем на њих мач, глад и помор. Учинићу да су као труле смокве, нејестиве колико су лоше.

¹⁸ Гонићу их мачем, глађу и помором;

претворићу их у приказ грозоте за сва царства света, у клетву, у пустош, у ругло и подсмех за све народе међу које сам их изагнао.

¹⁹ Јер нису слушали моје речи – говори Господ – које сам им упорно слао и слао по пророцима, својим слугама. Нисте слушали – говори Господ.

²⁰ Сви ви, изгнаници, чујте реч Господњу коју сам из Јерусалима послао у Вавилон:

²¹ Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља за Колајиног сина Ахава и за Масијиног сина Седекију, за оне који вам у моје име пророкују лаж: предаћу их у руке Навуходоносора, цара Вавилона. А он ће да их погуби пред вашим очима.

²² Баш њих ће сви изгнани Јудејци, који су у Вавилону, узимати за клетву, кад говоре: 'Нека ти Господ учини као Седекији и Ахаву, које је у ватри спалио вавилонски цар!'

²³ јер су учинили срамоту у Израиљу. Учинили су прељубу са женама својих ближњих, у моје су име објављивали лажну поруку коју им ја нисам заповедио. И ја то знам и томе сам сведок – говори Господ.“

Порука Семаји

²⁴ „А Семаји из Нелама реци:

²⁵ 'Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: зато што си у своје име слао писма свем народу који је у Јерусалиму, Масијином сину Софонији и свим свештеницима, говорећи:

²⁶ Господ те је поставио за свештеника уместо свештеника Јодаја, да у Дому Господњем пазите на сваког лудака који пророкује. А ти га баци у окове, па му окуј и врат.

²⁷ А зашто онда ниси запретио Јеремији Анатоћанину који вам пророкује?

²⁸ Јер он је нама у Вавилону поручио: „Задуго још градите куће и кућите се! Баште садите и једите њихов плод.““

²⁹ Свештеник Софонија је прочитао ово писмо пророку Јеремији.

³⁰ И реч Господња је дошла Јеремији:

³¹ „Пошаљи свим изгнаницима поруку: 'Господ каже за Семају из Нелама: зато што вам је Семаја овако пророковао – а ја га нисам послао, већ вас је он навео да се поуздате у лаж –

³² зато овако каже Господ: ево, ја ћу судити Семаји из Нелама и његовим потомцима. Никог свог више неће имати живог у овом народу и неће видети добро које ћу да учиним за свој народ – говори Господ – јер је позивао на побуну против Господа.“

30

Обнова Израиља

¹ Реч која је Јеремији дошла од Господа:

² „Овако каже Господ, Бог Израиља: 'Запиши себи у књигу све речи које ти објављујем.

³ Јер, ево, долазе дани – говори Господ – када ћу да вратим из изгнанства мој народ, Израиљ и Јуду. Господ каже: доведићу их у земљу коју сам дао њиховим прецима и они ће је запосести.“

⁴ А ово је порука коју је Господ објавио Израиљу и Јуди:

⁵ „Овако каже Господ:
'Чули сте страшне, грозне вапаје,
а мира нема!'

⁶ Распитајте се и размотрите:

Да ли мушкарац рађа?

Па како онда видим да се свако мушко
држи за бедра, као породиља,

да су свима лица изобличена од бледила!

⁷ Јао! Велик ће бити тај дан
и нема таквог.

Биће то време невоље за Јакова,
али и од ње ће бити спасен.

⁸ И тога дана – говори Господ над војскама –
сломићу му јарам с врата,
покидаћу му окове
и неће више служити туђинцима.

⁹ Служиће Господу, своме Богу,
и своме цару Давиду
кога ћу им подигнути.

¹⁰ А ти се не плаши, слуго мој Јакове
– говори Господ –
не страхуј, Израиљу, јер те ја спасавам издалека;
из земље њиховог изгнанства враћам твоје потомке.
И Јаков ће се вратити, биће спокојан
и сигуран јер га нико неће плашити.

¹¹ Јер сам ја с тобом
– говори Господ – да те спасем.

Ја ћу да истребим све народе
где сам те расејао,
али тебе нећу да истребим.

Тебе ћу праведно да покарам
и нећу те оставити некажњеног.

¹² Јер овако каже Господ:
'Прелом је твој неизлечив
и тешка је твоја рана!

¹³ Нико те не брани
и за твоју рану нема лека
што ти здравље носи!

¹⁴ Сви љубавници твоји су те заборавили
и није их брига;

јер сам те оборио налетом непријатеља
и казном окрутнога

због твојих великих кривица
и многих греха твојих.

15 Зашто плачеш због свог лома?

Бол је твој неизлечив
због твојих великих кривица и многих твојих греха.
А све то ја сам ти учинио.

16 И зато ће бити прогутани сви ти што тебе гутају.
Сви твоји непријатељи, баш сви ће отићи у
ропство.

Они који те пљачкају биће опљачкани,
а оне који те плене у плен ћу да претворим.

17 Јер ти ја здравље доносим
и лечим те од свих рана
– говори Господ.

Јер, звали су те 'Отерана',
'Сион за који никог више није брига.'

18 Овако каже Господ:

'Ево, вратићу изгнане Јаковљевих шатора
и смиловаћу се на њихова пребивалишта!
Обновићу град на његовим рушевинама
и двор ће да почива где му је и место.

19 Из њих ће се чути захваљивање
и повик радосних.

Умножићу их
и неће бити незнатни;
учинићу их часним
и понижени неће бити.

20 Њихове ће деце бити као некад давно,
а њихова ће заједница преда мношвом бити
основана.

И ја ћу да казним све њихове тлачитеље.

21 Од њега ће потећи владар њихов,
њихов ће вођа од својих изаћи.

Ја ћу га привући и он ће ми приступити.

Јер, ко је тај што би срцем
и помислио да ми другачије приступи
– говори Господ.

22 И ви ћете бити мени народ
а ја вама бићу Бог.“

23 Ево вихора гнева Господњег!
Ковитла вихор над главом зликоваца,
баш ковитла.

24 Господњи успламтели гнев неће уминут
док не испуни
и док не уради по наумима свог срца.

А то ћете схватити
у последњим данима.

31

1 „У оне дане – говори Господ – бићу Бог свим
родовима Израиљевим, а они ће бити мој народ.“

2 Овако каже Господ:
„Народ који је преживео мач
нашао је наклоност у пустињи,
када је Израиљ отишао да нађе свој починак.“

3 Господ ми* се издалека објавио:
„Ја те волим љубављу вечном
и зато те милошћу привлачим!

4 Опет ћу те сазидати,
обновљена бићеш, о, девице израиљска.
Даирама ћеш се опет окитити,
играћеш у колу с радоснима!

5 Опет ћеш да садиш винограде
на брдима Самарије.

А они који саде,

* **31:3** У Септуагинти стоји *Господ му*. Овде пророк говори у име свег народа.

ти ће и да једу.

⁶ Јер долази дан када ће звати стражари
по Јефремовом горју:

’Устаните! Идемо Господу,
нашем Богу на Сион!’“

⁷ Овако каже Господ:

„Радосно кличите због Јакова!

Подврискујте кличући због главе народа!
Објављујте, прослављајте и говорите:

’О, Господе, спаси свој народ,
остатак Израиљев!’

⁸ Ево, доводим их из северне земље,
окупљам их из најдаљих земљиних крајева.

И међу њима ће бити слепи и хроми,
трудница и породиља.

Баш велики збор ће се вратити овамо.

⁹ Доћи ће с преклињањима,
довешћу их док буду вапили.

Водићу их на набујале потоке,
на путеве равне на којима се неће спотакнути.
Јер ја сам Израиљу отац
и Јефрем је мој првенац.“

¹⁰ „Народи, чујте реч Господњу,
јавите по далеким острвима и реците:

’Онај који је раштркао Израиљ, тај ће га и сакупити
и чуваће их као пастир своје стадо.’

¹¹ Јер, Господ је откупио Јакова,
искупио га је из руку јачега од њега.

¹² А они ће доћи на брдо Сион кличући радосно.
Ликоваће због добра Господњег, због жита
и вина, због уља, јагањаца и телади.

Живот ће им бити као врт заливен
и више никад неће малаксати.

- 13 Девеојка ће се у колу радовати
заједно са младићима и старцима.
Преокренућу њихову жалост у радост.
Утешићу их и обрадовати их након туге њихове.
- 14 Наситићу изобиљем душе свештеника
а и мој ће народ сит бити од добара мојих
– говори Господ,“
- 15 Овако каже Господ:
„У Рами се глас чује,
јецај и лелек гласни:
то Рахиља за децом својом нариче,
и неће да се утеши,
јер њих више нема.“
- 16 Овако каже Господ:
„Грло стегни да не плаче,
не дај оку да засузи!
Јер, ево награде за дело твоје
– говори Господ –
вратиће се они из земље непријатеља.
- 17 За твоје сутра постоји нада
– говори Господ –
вратиће се деца у свој завичај.
- 18 Јесам, чуо сам Јефрема што над собом жали:
'Казнио си ме
и био сам кажњен као теле неукроћено.
Поврати ме да могу да се вратим,
јер си ти, Господе, Бог мој!
- 19 И кад сам ти се вратио,
покајао сам се;
и кад сам поучен био,
тукао сам се у бедра.
Срамота ме је и понижен сам
јер носим ругло своје младости.'
- 20 Није ли Јефрем мој драги син

и дете најмилије?
Иако сам често говорио против њега,
стално мислим о њему.
Зато ми је за њим устрептала утроба
и стварно ћу да му се смиљујем
– говори Господ.

21 Постави себи путоказе.
Стави себи знакове
и срце усмери на пут,
на стазу којом си ишла.
Па се врати, о, девице израиљска,
врати се овим својим градовима!

22 Докле ћеш да тумараш,
о, ћерко одметничка?!

Јер Господ је створио на земљи нешто ново,
као кад би жена приступила мушкарцу.“

23 Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља:
„Људи ће опет говорити ову изреку у јудејској
земљи и по њеним градовима, кад им вратим
њихове изгнанике: 'Нека те Господ благослови
Пребивалиште правде, светости горо!'

24 Пребиваће Јуда и сви њени градови заједно у њој,
и ратари и они што иду за стадом.

25 Напојићу душе малаксале, окрепићу сваког
изнемоглог.“

26 И тада сам се пробудио и погледао: мој је сан био
тако сладак.

27 „Ево, долазе дани – говори Господ – када ћу дом
Израиљев и дом Јудин засејати људским семеном и
сточним семеном.

28 И као што сам бдео над њима да их чупам, да их
обарам и рушим, да их разарам и кажњавам; тако ћу
да бдим над њима да их градим и да их садим – говори
Господ.

- 29 У данима оним неће више говорити:
'Очеви су јели незрело грожђе,
али зато зуби трну синовима!'
- 30 Ипак, за своју кривицу свако ће да умре; утрнуће
зуби сваком који грожђе незрело једе!
- 31 Ево, долазе дани – говори Господ –
када ћу склопити нови савез
с народом израиљским
и с народом Јудиним.
- 32 То неће бити као кад сам
склопио савез са њиховим оцима,
онога дана кад сам их узео за руку
и извео из Египта.
Али нису били верни моме савезу,
а ја сам им био муж
– говори Господ.
- 33 А ово је савез који ћу склопити
с народом израиљским након тих дана:
ставићу свој Закон у њих саме,
и уписаћу га у њихова срца.
Ја ћу бити њихов Бог,
а они ће бити мој народ
– говори Господ!
- 34 Тада нико неће поучавати свога суграђанина
или брата говорећи: 'Упознај Господа',
јер ће ме познавати сви од малог до великог
– говори Господ.
- Јер опростићу њихове кривице,
и нећу се сећати њихових греха.“
- 35 Овако каже Господ
који даје сунце да светли дању,
одредбе месецу и звездама да светле ноћу;
који море узбурка и таласи му кључају
и коме је име Господ над војскама:

36 „Ако би ове одредбе и нестале преда мном
– говори Господ –
престаће и Израиљево потомство
да буде народ преда мном довека.“

37 Овако каже Господ:
„Када би могла да се премере небеса горња,
и када би могли да се истраже темељи земљини
доњи,
тако бих и ја могао да одбацам све потомке Израиља
због свега онога што су учинили
– говори Господ.“

38 Ево, долазе дани – говори Господ – када ће се
обновити град за Господа, од Ананилове куле па до
Угаоних врата.

39 А уже за мерење ће се протегнути све до брда
Гарив и назад према Гоаху.

40 И сва долина лешева и пепела, сва поља долине
Кидрон, до угла Коњских врата ка истоку биће света
Господу. Град никад више и довека неће бити
разваљиван и рушен.“

32

Јеремија купује поље

1 Реч од Господа која је дошла Јеремији десете
године Седекије, Јудиног цара, односно осамнаесте
године цара Навуходоносора.

2 Тада је војска цара Вавилона опседала Јерусалим.
Пророк Јеремија је био затворен у дворишту за
стражу, које је у двору Јудиног цара.

3 Када га је затворио, Јудин цар Седекија га је
прекорио: „Зашто пророкујеш говорећи: 'Овако каже
Господ: ево, предаћу овај град у руке цара Вавилона и
он ће га освојити;“

⁴ Седекија, цар Јуде неће побећи из руку Халдејаца јер ће сигурно бити предат у руке цара Вавилона, разговараће са њим и сретће га очи у очи;

⁵ цар Вавилона ће одвести Седекију и тамо ће бити док се не заузем за њега – говори Господ – јер ако се борите са Халдејцима нећете победити?“

⁶ А Јеремија рече: дошла ми је Господња реч и поручила:

⁷ „Ево Анамеила, сина твога стрица Салума. Доћи ће ти и рећи: 'Купи моје поље у Анатоту јер имаш откупно право да га купиш.'“

⁸ Тако је Анамеило, син мога стрица, дошао до мене – како је Господ и рекао – у двориште за стражу и рекао ми: „Молим те, купи моје поље у Анатоту, на подручју Венијамина. Ти имаш право да га поседујеш, твоје је откупно право. Купи га!“ Знао сам да је ова реч од Господа.

⁹ Тако сам од Анамеила, сина мога стрица, купио поље у Анатоту плативши му седамнаест сребрних шекела*.

¹⁰ Написао сам уговор, запечатио га и пред сведоцима му на теразијама одмерио сребро.

¹¹ Затим сам узео уговор о куповини, онај запечаћени по условима и одредбама, као и незапечаћени.

¹² Уговор о куповини сам дао Варуху, сину Масијиног сина Нирије, пред стричевићем Анамеилом и пред сведоцима који су се потписали на уговор о продаји, и пред свим Јудејцима који су седели у стражарском дворишту.

¹³ И пред свима њима сам заповедио Варуху:

¹⁴ „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: 'Узми ове уговоре – овај уговор о продаји и

* **32:9** Око 200 гр.

запечаћени и незапечаћени – па их стави у земљану посуду. Нека тамо стоје задуго.’

¹⁵ Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ’У овој ће се земљи опет куповати куће, поља и виногради!’“

¹⁶ И када сам дао уговор о продаји Ниријином сину Варуху помолио сам се Господу:

¹⁷ „О, Господе Боже! Ево, ти си створио небеса снагом својом великом и руком својом моћном. Теби ништа немогуће није!

¹⁸ Ти исказујеш милост хиљадама, узвраћаш по кривици отаца у недра њихових синова након њих. Бог велики и моћни! Име му је Господ над војскама.

¹⁹ Велик си у одлукама и велик у делима. Очи су твоје отворене над свим путевима потомака људи, да свакоме узвратиш по његовим путевима и према плоду дела његових.

²⁰ У Египту си учинио знакове и чудеса позната све до данас и у Израиљу и међу људима. Стекао си себи име, баш какво је и данас.

²¹ Извео си свој народ Израиљ из Египта знаковима и чудесима, својом руком великом, својом руком моћном и великом страхотом.

²² Дао си им ову земљу за коју си се закleo њиховим прецима да ћеш им је дати, земљу којом теку млеко и мед.

²³ И они су дошли, запосели су је и нису слушали твој глас и твој Закон. Нису живели по свему што си им заповедио да чине, баш ништа од тога. Зато си пустио на њих сва ова зла.

²⁴ Ево, бедени се примичу граду да га освоје! Град ће због мача, глади и помора бити предат у руке Халдејцима што се против њега боре. Као што видиш, остварило се све што си најавио.

²⁵ А ти си ми рекао, о, Боже Господе: 'Купи сребром себи поље, па нека сведоци то посведоче', а град је предан у руке Халдејцима!"

²⁶ Реч од Господа која је дошла Јеремији:

²⁷ „Ево, ја сам Господ Бог целог човечанства, па зар је мени нешто немогуће?

²⁸ Зато овако каже Господ: ево, даћу овај град у руке Халдејцима и у руке Навуходоносора, цара Вавилона, и он ће га освојити.

²⁹ И доћи ће Халдејци који се боре за овај град и запалиће га. Спалиће га огњем, а посебно куће на чијим су крововима кадили Валу и изливали жртву изливницу другим боговима, да би ме разгневили.

³⁰ Јер су Израиљци и Јудејци од своје младости на моје очи чинили само зло, јер су ме Израиљци само гневили својим поступцима – говори Господ.

³¹ Јер ме је овај град терао на гнев и разјареност од дана када су га сазидали до данас. Зато га уклањам од себе

³² због свег зла народа Израиља и народа Јуде које су починили да би ме разгневили и они, и њихови цареви, њихови главари, њихови свештеници, њихови пророци, сви из Јуде и сви становници Јерусалима.

³³ Окренули су ми леђа, а не лице. Ја сам их упорно учио, а они нису послушали да би примили прекор.

³⁴ Поставили су своје гадости у Дому који је по мени назван, да би га онечистили.

³⁵ Сазидали су узвишице Валу у долини Вен-Еном, да спаљују своје синове и ћерке у ватри Молоху. А ја то нисам заповедио, ни помислио нисам да се таква гадост ради и Јуда наводи на грех.

³⁶ Сада због тога каже Господ, Бог Израиља, овом граду, за који говорите да ће мачем, глађу и помором

бити предан у руке цара Вавилона:

³⁷ 'Ево, сакупићу их из свих земаља у које сам их изагнао у свом гневу, у својој јарости и у својој срдњи великој. Вратићу их на ово место и даћу им да живе спокојно.

³⁸ Они ће бити мој народ, а ја ћу им бити Бог.

³⁹ Даћу им једно срце и један пут, да ме се боје довека за добро своје и своје деце након њих.

⁴⁰ Склопићу са њима вечни савез и нећу их напустити. Чинићу им добро и свој ћу страх ставити у њихова срца да се не окрену од мене.

⁴¹ И радоваћу се због њих док им чиним добро. Засадићу их чврсто у овој земљи од свег срца и свом душом својом.'

⁴² Јер овако каже Господ: 'Као што сам на овај народ довео сву ову велику пропаст, тако ћу на њих да доведем све добро које им обећавам.

⁴³ Куповаће поља у овој земљи за коју говорите: „Ово је пустош без људи и стоке, дана у руке Халдејаца!“

⁴⁴ Куповаће поља за новац, склапаће уговоре и печатиће их уз присуство сведока у земљи Венијаминовој, у околини Јерусалима, у градовима Јуде, у градовима горја, у свим градовима равнице и у свим градовима Негева, јер ја ћу да вратим њихове изгнанике – говори Господ.”

33

Обећање обнове

¹ Јеремији је реч Господња дошла по други пут док је још увек био затворен у дворишту за стражу:

² „Овако каже Господ који је земљу створио, Господ који ју је обликовао и утврдио – Господ му је име!

³ 'Позови ме и одазваћу ти се! Објавићу ти нешто велико и недокучиво, оно што не познајеш.'

⁴ Јер овако каже Господ, Бог Израиља, о кућама овог града и о дворовима царева Јуде који су били срушени бедемима и мачем;

⁵ и о онима што долазе да се боре са Халдејцима, а који пуне куће лешевима свих оних које сам сатро у свом гневу и у јарости својој, и оних због чијих сам опачина сакрио своје лице од овог града:

⁶ 'Ево, ја ћу донети и лек и оздрављење. Излечићу их и открићу им обиље мира и истине.

⁷ Вратићу Јудине изгнанике и изгнанике Израиља, обновићу их да су као некад.

⁸ Очистићу их од свих њихових кривица којима су згрешили против мене. Опростићу им све њихове кривице којима су ми згрешили и против мене преступили.

⁹ И у том имену* ће ми бити радост, слава и част пред народима земаљским који ће чути за све добро које ћу да им урадим. Уплашиће се и уздрхтаће због свег добра и свег благостања које чиним за њега."

¹⁰ Овако каже Господ: „На овом месту, за које говорите: 'Ово је пустош без људи и стоке', по градовима Јуде и по улицама Јерусалима, опустошеним од људи, без становника и стоке, опет ће се чути

¹¹ звук весела, цика радовања, повик младожење и повик невесте, клицање оних што позивају:

'Хвалите Господа над војскама!

Добар је Господ,

јер је милост његова довека'

и оних који доносе захвалницу у Дом Господњи.

* **33:9** Јерусалим.

Јер ја ћу да вратим изгнане из земље и биће као некад – каже Господ.“

¹² Овако каже Господ над војскама: „На овом месту, опустошеном од људи и стоке, и у свим његовим градовима поново ће бити паше за пастире да на њима одмарају стада.

¹³ У градовима горја, у свим градовима равнице, у градовима Негева, у земљи Венијаминовој, у околини Јерусалима и у свим градовима Јуде пролазиће стада кроз руке оног што их броји, каже Господ.

¹⁴ Ево, долазе дани – говори Господ – када ћу да остварим добру реч коју сам најавио дому Израиљевом и дому Јудином.

¹⁵ Тих дана и у то време

даћу да израсте Давидов праведни Изданац.

Он ће да влада праведно и правично по земљи.

¹⁶ Тих ће дана Јуда бити спасена,

Јерусалим ће пребивати спокојно

и свако ће га звати:

’Господ, наша праведност!’“

¹⁷ Јер овако каже Господ: „Никада Давиду неће понестати наследника на престолу дома Израиљевог!

¹⁸ Свештеницима Левитима неће понестати наследника који би преда мном приносио свеспалницу, који би приносио кад и житну жртву и који би жртвовао довека.“

¹⁹ Реч Господња је дошла Јеремији:

²⁰ „Овако каже Господ: ’Ако би раскинули мој савез са даном и мој савез са ноћи, па више не буде ни дана ни ноћи кад им је време;

²¹ тако би се исто раскинуо мој савез са Давидом, слугом мојим, да више нема сина који би владао на његовом престолу; и са свештеницима Левитима, слугама мојим.

22 Као што је војска небеска непребројива и песак морски неизмерљив, тако ћу да увећам потомке мог слуге Давида и мојих слугу Левита!”

23 Реч Господња је дошла Јеремији:

24 „Зар ниси чуо шта је овај народ казао: ’Два су племена која је изабрао Господ, а онда их је одбацио?!’ Тако они презиру мој народ да више пред њима и нису народ.

25 Овако каже Господ: да нисам склопио свој савез са даном и ноћи, и чврсте одредбе са небесима и земљом;

26 тада бих одбацио и потомке Јаковљеве и мог слуге Давида. Тада не бих више узимао ниједног од његових потомка да владају потомцима Аврахамовим, Исаковим и Јаковљевим. Али ја ћу вратити њихове изгнанике и смиловаћу им се!”

34

Упозорење Седекији

1 Реч која је од Господа дошла Јеремији када су се Навуходоносор, цар Вавилона, сва његова војска, сва царства на земљи којима је владао и сви народи борили против Јерусалима и свих околних градова:

2 „Овако каже Господ, Бог Израиља: иди и реци Седекији, цару Јуде. Кажи му ово: ’Овако каже Господ: ево, даћу овај град у руке цара Вавилона и он ће га спалити ватром!

3 А ти се нећеш избавити из његових руку већ ћеш сигурно бити заробљен. Предаће те у његове руке, разговараћеш са царем Вавилона лицем у лице и сретћеш га очи у очи. И отићи ћеш у Вавилон.”

4 Али чуј Господњу реч, Седекија, царе Јудин: овако ти каже Господ: „Неће те смакнути мачем.

⁵ Умрећеш у миру. И као што су кадили за твоје очеве, бивше царе – оне који су пре тебе били – тако ће и за тебе кадити. 'Јао, господару!' – жалиће за тобом – јер сам ја тако обећао, говори Господ.“

⁶ Тако је пророк Јеремија објавио Седекији, цару Јуде, све ове речи у Јерусалиму

⁷ док се војска цара Вавилона борила против Јерусалима и свих градова Јуде који су преостали, то јест Лакиса и Азеке. Наиме, једино су они преостали од свих Јудиних утврђених градова.

Слобода за поробљене

⁸ Ово је реч која је Јеремији дошла од Господа након што је цар Седекија склопио савез са свим народом преосталим у Јерусалиму и тако им прогласио ослобођење:

⁹ Да свако ослободи своју робињу и свога роба, Јеврејина и Јеврејку, да за њих не ради ниједан њихов брат Јеврејин.

¹⁰ Поглавари и сав народ су послушали па су склопили савез о пуштању сваког роба и сваке робиње, да не раде више за њих. Тако су послушали и ослободили су их.

¹¹ Али након тога су се предомислили, па су вратили и робове и робиње које су ослободили од ропства, и потчинили их као робове и робиње.

¹² Тада је реч Господња дошла Јеремији од Господа:

¹³ „Овако каже Господ, Бог Израиља: 'Ја сам склопио савез са вашим прецима оног дана када сам их извео из египатске земље, из куће ропства. Рекао сам им:

¹⁴ „Када се наврши седам година свако нека ослободи свог брата Јеврејина који ти се продао и служио шест година. Ослободи га да ти не робује.“ И

нису пригнули своје ухо к мени ваши преци. Нису ме послушали.

15 А ви сте се данас вратили и на моје очи праведно поступили. Свако је прогласио слободним свог ближњег и склопили сте савез преда мном у Дому који је по мени назван.

16 Али сте се предомислили и оскрnavили моје име! Свако је вратио свог роба и свако своју робињу које сте ослободили од ропства по њиховој вољи. Потчинили сте их да вам буду робови и робиње.'

17 Зато говори Господ: 'Нисте ме послушали да објавите слободу, свако свом брату и свако свом ближњем. Ево, ја објављујем вама слободу – говори Господ – за мач, помор и глад! Претворићу вас у призор грозоте за сва царства света.

18 Са људима који су прекршили мој савез и који нису испунили услове савеза који су склопили преда мном, учинићу као са телетом када га располуте и прођу између полутки.

19 Поглаваре Јуде, главаре Јерусалима, дворане, свештенике и сав народ земље који је прошао између полутки телета

20 предаћу у руке њихових непријатеља и у руке оних који им раде о глави. Њихови ће лешеви постати храна небеским птицама и зверима земаљским.

21 Седекију, цара Јуде, и његове главаре предаћу у руке њихових непријатеља, у руке оних који им раде о глави и у руке војске цара Вавилона која се повукла од вас.

22 Ево, заповедићу – говори Господ – и вратићу их на овај град. Напашће га, освојиће га и спалиће га огњем. А Јудине градове ћу да претворим у пустош без становника.”“

35

Синови Рихавови

¹ Реч која је од Господа дошла Јеремији у време Јоакима, сина Јудиног цара Јосије:

² „Иди у кућу Рихавових потомака и разговарај с њима. Доведи их у Дом Господњи, у једну од одаја, па им дај да пију вино.“

³ И ја сам повео Јазанију, Јеремијиног сина, и Ховасијиног унука, његову браћу, све његове синове и све из Рихавовог дома.

⁴ Довео сам их у Господњи Дом, у одају синова Анана, сина Божијег човека Игдалија. Она је била поред одаје главара, поврх собе Салумовог сина Масије, вратара прага.

⁵ Онда сам пред синове Рихавове куће ставио пехаре пуне вина и чаше, па сам им рекао: „Пијте вино.“

⁶ Одговорили су: „Ми не пијемо вино! Наш праотац Јонадав, Рихавов син, нам је заповедио: 'Не пијте вино ни ви ни ваша деца довека!'

⁷ Куће не градите, семе не сејте, винограде не садите и не поседујте их. У шаторима пребивајте довека, да бисте живели многе дане на земљи у којој сте дошљаци.’

⁸ И ми смо послушали глас Јонадава, сина нашег праоца Рихава у свему што нам је заповедио. Зато довека не пијемо вино ни ми, ни наше жене, ни наши синови, ни наше ћерке.

⁹ Куће не градимо да у њима пребивамо, винограде и поља и семе не поседујемо,

¹⁰ у шаторима живимо. Послушали смо и урадили све како нам је заповедио наш праотац Јонадав.

¹¹ Али када је у земљу дошао Навуходоносор, цар Вавилона, рекли смо: 'Хајде да се склонимо у

Јерусалим пред војском Халдејаца и пред војском Арамејаца.’ Тако смо остали у Јерусалиму.“

¹² А Јеремији је дошла реч од Господа:

¹³ „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: иди и реци свакоме у Јуди и свим становницима Јерусалима: ’Зар нећете да прихватите укор и послушате моје речи? – говори Господ.

¹⁴ Испуњавају се речи Рихавовог сина Јонадава, када је заповедио својој деци да не пију вино. И нису пили све до дана данашњег. Послушали су заповест свог праоца. А ја сам вама упорно говорио и говорио, али ме нисте послушали!

¹⁵ Слао сам вам упорно све моје слуге пророке и опомињао: нека се свако врати са свог злог пута, поправите своја дела и не идите за другим боговима да им служите. Тада ћете пребивати у земљи коју сам дао вама и вашим прецима. Али нисте пригнули ухо и нисте ме послушали!

¹⁶ Синови Рихавовог сина Јонадава су послушали заповест свог праоца, коју им је наложио. А овај народ мене није послушао.’

¹⁷ Зато овако каже Господ, Бог над војскама, Бог Израиља: ’Ево, на Јуду и све становнике Јерусалима доводим пропаст коју сам им најавио! Јер сам им говорио – нису ме послушали; звао сам их – нису се одазвали!“

¹⁸ Кући Рихавовој пророк Јеремија је казао: „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ’Послушали сте заповест свог праоца Јонадава, извршили сте све његове заповести и урадили све како вам је заповедио.

¹⁹ Зато овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: „Довека неће нестати човек из куће Рихавовог сина Јонадава који би стајао преда мношвом!““

36

Јоаким спаљује Јеремијин свитак

¹ Четврте године Јоакима, сина Јудиног цара Јосије, дошла је Јеремији ова реч од Господа:

² „Узми свитак* и запиши у њега све речи које ти објављујем за Израил, за Јуду и за све народе, од дана када сам ти говорио у Јосијино време, па до данас.

³ Можда ће чути дом Јудин за сву пропаст коју намеравам да им нанесем, па се свако врати са свог злог пута и ја им опростим њихову кривицу и грех њихов.“

⁴ Јеремија је позвао Варуха, Ниријиног сина. Варух је записао на свитак, по Јеремијином казивању, све Господње речи које су му објављене.

⁵ Онда је Јеремија заповедио Варуху: „Мени су забранили и не могу да одем у Господњи Дом.

⁶ Зато ти иди и прочитај свитак који си записао по мом казивању, све Господње речи. Нека чује народ у Дому Господњем на дан поста. Нека чује сва Јуда, они што долазе из својих градова. Ти им прочитај.

⁷ Можда ће њихово преклињање пасти пред Господа, па се свако врати са свог злог пута, јер су велики гнев и срдња које је Господ објавио против овог народа.“

⁸ Ниријин син Варух је урадио како му је заповедио пророк Јеремија, да у Дому Господњем прочита свитак речи Господњих.

⁹ А пете године Јоакима, сина Јудиног цара Јосије, деветог су месеца објавили пост пред Господом за сав народ у Јерусалиму и за све који су из Јудиних градова дошли у Јерусалим.

* **36:2** Претеча књиге. Дела су се писала на дугачком свијеном комаду папируса који се развијао приликом читања.

¹⁰ У одаји Гемарије, сина писара Сафана – у горњем дворишту, код улаза на Нова врата Дома Господњег – Варух је пред целим народом прочитао Јеремијину поруку из свитка.

¹¹ А Михеја, син Гемарије и унук Сафанов, је чуо све Господње речи из свитка,

¹² па је сишао до царевог двора и до писареве одаје. И гле, тамо су седели сви главари: писар Елисама, Семајин син Делаја, Ахворов син Елнатан, Сафанов син Гемарије, Хананијин син Седекија и сви главари.

¹³ Михеја им је пренео све речи које је чуо док је Варух пред народом читао свитак.

¹⁴ На то су главари послали Варуху Јудија, Нетанијевог сина, Селемијиног унука и Кушијевог праука. Поручили су му: „Узми у руке свитак који си читао пред народом и дођи.“ Ниријин син Варух је узео свитак у руке и отишао к њима.

¹⁵ Рекли су му: „Седи, молимо те, па прочитај и нама да чујемо.“

На то је Варух и њима прочитао свитак да чују.

¹⁶ И чим су чули све те речи са стрепњом су погледали један другог, а Варуху су рекли: „Јавићемо цару о свему овоме!“

¹⁷ Питали су Варуха: „Реци нам, молимо те, како си забележио све ове речи из његових уста?“

¹⁸ Варух им је одговорио: „Он ми је устима објављивао све ове речи, а ја сам их мастилом писао на свитак.“

¹⁹ Поглавари су рекли Варуху: „Иди, па се сакријте и ти и Јеремија! Нека нико не зна где сте.“

²⁰ Затим су отишли цару у двориште, а свитак су оставили у одаји писара Елисама. Пренели су цару о свим овим догађајима.

²¹ Цар је послао Јудија да донесе свитак и он га је донео из одаје писара Елисама. Онда је Јудије читао

свитак пред царем и пред свим главарима који су стајали крај цара.

²² Цар је седео у зимској кући. Био је девети месец и пред њим је горело огњиште.

²³ И кад би Јудије прочитао три или четири ступца, цар би их исекао писаревим перорезом. Бацао их је у ватру, у огњиште, све док сав свитак није изгорео у ватри огњишта.

²⁴ И нису се уплашили, нису раздерали своју одећу ни цар ни све његове слуге који су чули све ове речи.

²⁵ Иако су Елнатан, Делаја и Гемарије молили цара да не спаљује свитак, он их није послушао.

²⁶ Цар је заповедио Јерамеилу, царевом сину, Азриловом сину Сераји и Авдиловом сину Селемији да ухвате и писара Варуха и пророка Јеремију. Али Господ их је сакрио.

²⁷ Јеремији је дошла реч од Господа након што је цар спалио свитак са поруком коју је према Јеремијином казивању записао Варух:

²⁸ „Узми други свитак и на њему поново запиши пређашње речи које су биле на пређашњем свитку, који је спалио Јудин цар Јоаким.

²⁹ Реци овако за Јоакима, цара Јуде: 'Господ ти овако поручује: спалио си онај свитак и рекао: зашто си на њему записао: цар Вавилона ће сигурно доћи и разориће ову земљу, истребиће из ње и људе и стоку?

³⁰ Зато овако каже Господ о Јоакиму, цару Јуде: неће имати наследника на Давидовом престолу! Његов ће леш бити бачен на дневну жегу и ноћну хладноћу.

³¹ Казнићу и њега, његово потомство и његове слуге за кривице њихове. На њих, на становнике Јерусалима и на свакога у Јуди донећу пропаст коју сам им најавио, а они нису послушали.”

³² Тако је Јеремија узео други свитак па га је дао писару Варуху, Ниријином сину. Он је на свитку записао, по Јеремијином казивању, све речи свитка који је у ватри спалио Јудин цар Јоаким. И још је тим речима додано много сличних речи.

37

Јеремија затворен

¹ Вавилонски цар Навуходоносор је уместо Јехоније*, Јоакимовог сина, зацарио Јосијиног сина Седекију који је почео да влада у Јудиној земљи.

² Али ни он, ни његове слуге, ни сав народ у земљи нису послушали речи које им је Господ објавио преко пророка Јеремије.

³ Цар Седекија је послао Јеремији Селемијиног сина Јеухала и свештеника Софонију, Масијиног сина. Поручио му је: „Молим те, моли се за нас Господу, нашем Богу!“

⁴ Јеремија се слободно кретао у народу јер га још увек нису бацили у затвор.

⁵ Тада је фараонова војска надрла из Египта, за шта су чули Халдејци који су опседали Јерусалим. На ту вест су одступили од Јерусалима.

⁶ Господња реч је дошла пророку Јеремији:

⁷ „Овако каже Господ, Бог Израиља: 'Овако реците Јудином цару који вас је послао к мени по помоћ: ево, фараонова војска која надире да ти помогне вратиће се у своју земљу, у Египат.

⁸ А вратиће се и Халдејци па ће напасти овај град, освојиће га и спалити ватром.'

⁹ Овако каже Господ: не заваравajte се говорећи: 'Халдејци ће свакако отићи од нас!', јер неће они отићи.

* **37:1** Облик имена Јехонина, Јер 22,24.28.

¹⁰ Јер, све и да поразиш сву војску Халдејаца која ратује са тобом, преживели међу њима – сваки прободени у свом шатору – устаће и ватром ће овај град спалити.“

¹¹ А када се халдејска војска повукла од Јерусалима због фараонове војске,

¹² и Јеремија је отишао из Јерусалима у Венијаминов крај, да тамо прими наследство од рођака.

¹³ Али догодило се да је на Венијаминовим вратима био заповедник страже звани Јераја. Био је син Хананијиног сина Селемије. Он је ухватио пророка Јеремију оптужујући га: „Ти би да пребегнеш Халдејцима!“

¹⁴ Јеремија му је одвратио – „То је лаж! Не бежим ја Халдејцима“ – али га овај није слушао. Јераја је ухватио Јеремију и одвукао га главарима.

¹⁵ Поглавари су се разбеснели на Јеремију, па су га тукли и бацили у тамницу, у кућу писара Јонатана од које су направили затвор.

¹⁶ Тако је Јеремија доспео у подрумску тамницу, у јаму. Тамо је Јеремија остао много дана.

¹⁷ Цар Седекија је послао људе по њега. Цар га је довео и потајно испитивао на двору. Питао га је: „Јавља ли шта Господ?“ Јеремија је одговорио:

„Јавља.“ И још: „Бићеш предан у руке цара Вавилона!“

¹⁸ Јеремија је рекао цару Седекији: „Шта сам ја скривио теби, твојим слугама и овом народу да ме баците у затвор?“

¹⁹ Где су сада твоји пророци који су вам пророковали: 'Неће цар Вавилона да нападне ни тебе ни ову земљу?'

²⁰ И зато ме чуј, молим те, царе мој господару. Нека се моје преклињање излије пред тебе: не враћај ме у кућу писара Јонатана да тамо не умрем!“

²¹ На то је цар Седекија заповедио да Јеремију сместе у стражарско двориште, да му дневно дају комад хлеба из пекарске улице, све док у граду није нестало хлеба. Тако је Јеремија остао у стражарском дворишту.

38

Јеремија бачен у јаму

¹ Матанов син Сефатија, Пасхоров син Годолија, Селемијин син Јухал и Малхијин син Пасхор су чули поруку коју је Јеремија објавио свем народу, када је рекао:

² „Овако каже Господ: 'Ко год остане у овом граду умреће од мача, глади и помора. Ко год оде и преда се Халдејцима, преживеће и плен ће му бити тек то што је жив.'

³ Овако каже Господ: 'Овај ће град сигурно бити предан у руке војске цара Вавилона, и он ће га освојити.'“

⁴ Тада су главари рекли цару: „Молимо те, нека се погуби овај човек! Он обесхрабрује руке ратника који су преостали у овом граду и руке свег народа јер им говори те ствари. Овај човек не жели добро овом народу него зло!“

⁵ На то је цар Седекија рекао: „Ево, у вашим је рукама! Цар је немоћан против вас.“

⁶ Они су узели Јеремију и бацили га у бунар царевог сина Малхије, у стражарском дворишту. Јеремију су конопцима спустили у пресушен бунар, у глиб. Тако је Јеремија потонуо у глиб.

⁷ Евнух Авдемелех, Кушанин са царевог двора, је чуо да су Јеремију бацили у бунар. Када је цар седео на Венијаминовим вратима

⁸ Авдемелех је дошао из царског двора да разговара са царем. Рекао му је:

⁹ „Господару мој, царе! Злодело су ови људи начинили у свему што су нанели пророку Јеремији. Бацили су га у бунар. Умреће од глади у њему јер у граду више нема хране.“

¹⁰ На то је цар заповедио Авдемелеху Кушанину: „Поведи одавде тридесет људи па извуците пророка Јеремију из бунара пре него сконча.“

¹¹ Авдемелех је повео људе и са царевог двора отишао испод ризнице. Оданде је узео изношену одећу, рите, па их је конопцима спустио Јеремији у бунар.

¹² Авдемелех Кушанин је довикнуо Јеремији: „Молим те, стави ове рите и дроњке између пазуха и конопца!“ Јеремија је тако и урадио.

¹³ Тако су конопцима подигли Јеремију и извукли га из бунара. Јеремија је остао у стражарском дворишту.

Седекија поново испитује Јеремију

¹⁴ Потом је цар Седекија послао по пророка Јеремију. Довели су му га на трећи улаз, код Господњег Дома. Цар је рекао Јеремији: „Питао бих те нешто и немој ништа да сакриваш од мене!“

¹⁵ Јеремија је одговорио Седекији: „Ако ти кажем, нећеш ли ме сигурно погубити? И ако те посаветујем, нећеш ме послушати.“

¹⁶ Цар Седекија се потајно заклео: „Тако ми живог Господа који нам је дао овај живот, нећу да те погубим и предам у руке ових људи који ти раде о глави!“

17 На то је Јеремија рекао Седекији: „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: 'Преживећеш само ако се предаш заповедницима цара Вавилона, а овај град неће бити ватром спаљен. Преживећеш и ти и твој дом.

18 А ако се не предаш заповедницима цара Вавилона овај ће град бити предан у руке Халдејаца. Они ће га спалити ватром, а ти нећеш бити избављен из њихових руку.”

19 Цар Седекија је узвратио Јеремији: „Бојим се Јудејаца који су прешли код Халдејаца. Могли би да ме предају у њихове руке да ми се ругају!”

20 Јеремија му је одговорио: „Неће те предати. Молим те, слушај Господњи глас у оном што ти говорим да би ти било добро и да би остао жив.

21 А ако одбијеш да се предаш, ево шта ми је Господ објавио:

22 'Ево, све жене које су остављене на двору цара Јуде биће предане заповедницима цара Вавилона. Оне ће приговарати:

„Завели су те

и надвладали твоји вајни пријатељи!

Ноге су ти заглибили у благо,

а они се измакоше и окретоше.”

23 Све твоје жене и децу твоју ће извести пред Халдејце, а ти се нећеш избавити из њихових руку. Руке цара Вавилона ће те заробити, а град ће овај спалити ватром.”

24 На то је Седекија рекао Јеремији: „Нека нико не сазна за ову поруку и нећеш умрети.

25 Ако главари чују да сам разговарао са тобом, и ако ти дођу и питају те: 'Кажите нам, молимо те, шта си

то рекао цару? Ништа немој да нам кријеш и нећемо те смакнути. Шта те је цар питао?”

²⁶ А ти им одговори: ’Изложио сам цару своју молбу, да ме не шаље назад у Јонатанов дом да тамо не скончам.”

²⁷ Сви су главари дошли Јеремији и испитали су га, а он им је одговорио свим тим речима како му је заповедио цар. И они су завршили разговор са њим јер се она ствар није прочула.

²⁸ Тако је Јеремија остао у стражарском дворишту све до дана освајања Јерусалима.

Био је тамо кад је Јерусалим освојен.

39

Пад Јерусалима

¹ Девете године царавања Седекије, цара Јуде, десетог месеца, дошао је Навуходоносор, цар Вавилона са свом својом војском на Јерусалим и опколили су га.

² Једанаесте године Седекијине, четвртог месеца, деветог дана тог месеца су провалили у град.

³ Сви главари цара Вавилона су дошли и сели на средња врата: Нергал-Саресер, Самгар-Невон, Сар-Сехим, Равсарис, Нергал-Саресер, Рав-Маг и остали главари цара Вавилона.

⁴ Седекија, цар Јуде, и сви ратници су побегли када су их видели. Цар је баштенским путем ноћу, на врата између два зида изашао из града. Ишао је на пут ка Арави.

⁵ Халдејски војници су се дали у потеру за њима. Стигли су Седекију на Јерихонским пољанама, ухватили га и одвели Навуходоносору, вавилонском цару, који му је изрекао пресуду у Ривли, у аматској земљи.

⁶ Цар Вавилона је у Ривли поклао Седекијине синове пред њим. И све племиће Јудине је поклао цар Вавилона.

⁷ Седекији су ископали очи, па су га везаног ланцима одвели у Вавилон.

⁸ Халдејци су ватром спалили царев двор и куће народа. Срушили су и јерусалимске зидине.

⁹ Навузардан, заповедник телесне страже, одвео је у Вавилон, у изгнанство остатак народа који је преживео у граду, оне који су се предали Навуходоносору и преостали народ.

¹⁰ Само је неке од сиромаша који ништа нису имали оставио у Јудиној земљи Навузардан, заповедник телесне страже. Тога дана им је дао винограде и поља.

¹¹ Навуходоносор, цар Вавилона је Навузардану, заповеднику телесне страже, заповедио за Јеремију:

¹² „Узми га и добро га пази. Не чини му ништа нажао. Опходи се са њим како ти он каже.“

¹³ Тако су Навузардан, заповедник телесне страже, Невусазван, Равсарис, Нергал-Саресер, Рав-Маг и сви главари цара Вавилона послали

¹⁴ да доведу Јеремију из стражарског дворишта. Предали су га Годолији, Ахикамовом сину и Сафановом унуку, да га изведе до куће. Тако је он остао међу народом.

¹⁵ А Јеремији је дошла реч од Господа док је био затворен у стражарском дворишту:

¹⁶ „Иди и кажи Авдемелеху Кушанину: 'Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ево, испунићу своје речи над овим градом на зло, а не на добро. И то ће се оног дана остварити пред тобом.

¹⁷ Ја ћу да те избавим тога дана – говори Господ – и нећеш бити предан у руке народа од кога страхујеш.

18 Јер ја ћу те сигурно избавити. Нећеш настрадати од мача и живот ће ти твој бити попут плена, јер си се поуздао у мене – говори Господ.”“

40

Јеремија ослобођен

1 Реч од Господа је дошла Јеремији након што га је Навузардан, заповедник телесне страже, ослободио из Раме, када је био окован ланцима међу изгнаницима из Јерусалима и Јуде, који су поведени у Вавилон, у изгнанство.

2 Наиме, заповедник телесне страже је узео Јеремију и рекао му: „Господ, твој Бог, је најавио ово зло овом месту.

3 Господ је то и остварио. Учинио је како је најавио јер сте сагрешили Господу. Нисте послушали његов глас и све ово вас је задесило.

4 Ево, данас те ослобађам окова који су ти на рукама. Ако ти је по вољи да пођеш са мном у Вавилон, ти пођи. Пазићу на тебе. А ако ти није по вољи да са мном пођеш у Вавилон, ти остани. Осмотри сву ту земљу пред собом, па где ти је добро и где ти је по вољи да идеш, ти иди.”

5 И пре него што се он окрену да се врати, Навузардан је наставио: „Врати се Годолији, Ахикамовом сину и Сафановом унуку кога је вавилонски цар поставио над градовима Јуде. Остани са њим, међу народом, или иди где год ти је драго да идеш.”

Онда му је заповедник телесне страже дао храну и дар, па га је отпустио.

6 Јеремија је отишао Годолији, Ахикамовом сину, у Миспу. Остао је са њим, међу народом који је преостао у земљи.

Годолија убијен

⁷ Сви војни заповедници који су били у пољу, и њихови људи су чули да је вавилонски цар поставио за намесника Годолију, Ахикамовог сина, да управља мушкарцима, женама, децом и неким сиромасима из земље који нису поведени у вавилонско изгнанство.

⁸ Тада су Годолији у Миспу са својим људима дошли Нетанијин син Исмаило, Каријини синови Јоанан и Јонатан, Тануметов син Сораја, синови Јофије Нетофањанина и Махањанинов син Језанија.

⁹ А Годолија, Ахикамов син и Сафанов унук, се заклео њима и њиховим људима, рекавши: „Не бојте се да служите Халдејцима; останите у земљи и служите вавилонском цару, и биће вам добро.

¹⁰ Ево, ја остајем у Миспи да вас представљам пред Халдејцима кад буду долазили код нас. А ви прикупљајте вино, летње воће* и уље, стављајте их у своје посуде и живите у својим градовима које сте освојили.“

¹¹ Тако су и сви Јудејци из Моава, они међу Амонцима, они у Едому и у свим земљама чули да је цар Вавилона одобрио остатак живља у Јуди, те да је над њима поставио Годолију, Ахикамовог сина и Сафановог унука.

¹² Сви Јудејци су се вратили из свих места у која су били протерани. Дошли су у Јудину земљу, код Годолије у Миспу, па су скупили вино и летње воће у изобиљу.

¹³ Годолији у Миспу су дошли и Каријин син Јоанан и сви заповедници војске која је била у пољу.

¹⁴ Рекли су му: „Знаш ли да је Валис, цар Амонаца, послао Нетанијиног сина Исмаила да те убије?“ Али Ахикамов син Годолија им није поверовао.

* **40:10** Урме и маслине.

¹⁵ Каријин син Јоанан је у тајности казао Годолији у Миспи: „Молим те, допусти ми да убијем Нетанијиног сина Исмаила. Нико неће сазнати. Зашто да он убије тебе, па да се расеју сви Јудејци који су се окупили око тебе и тако пропадне Јудин остатак?“

¹⁶ Али Ахикамов син Годолија одврати Јоанану, Каријином сину: „Не чини тако нешто! Неистину говориш о Исмаилу.“

41

¹ Али у седмом месецу дође Исмаило, син Нетанијин, син Елисамин, који је био царског рода и царев заповедник, са десет људи Ахикамовом сину Годолији у Миспу. У Миспи су заједно обедовали.

² Тада се дигао Нетанијин син Исмаило заједно са својих десет људи и убио Годолију, Ахикамовог сина и Сафановог унука. Погубио је мачем онога кога је над земљом поставио цар Вавилона.

³ Све Јудејце који су били са Годолијом у Миспи и све Халдејце, ратнике који су се тамо затекли, погубио је Исмаило.

⁴ А сутрадан, након Годолијиног убиства за које још нико није знао,

⁵ дошли су људи из Сихема, из Силома и Самарије. Њих осамдесет – одсечених брада, поцепане одеће, испараних тела – носили су житне жртве и тамјан као принос за Дом Господњи.*

⁶ Нетанијин син Исмаило им је изашао у сусрет из Миспе. Ишао је и успут нарицао. А када их је срео позвао их је: „Дођите код Ахикамовог сина Годолије.“

* **41:5** Жаљење због Дома који је недавно разорен.

⁷ Када су дошли насред града Нетанијин син Исмаило их је побио. Бацили су их у бунар, он и људи који су били са њим, њих десеторица.

⁸ Али међу њима су била десеторица која су рекла Исмаилу: „Немој да нас убијеш! Имамо скривене одаје у пољу, пшеницу, јечам, уље и мед.“ На то је он одустао да их убије заједно са њиховим сународницима.

⁹ Иначе, бунар[†] у који је Исмаило бацио сва тела људи, заједно са Годолијом, ископао је цар Аса бојећи се израиљског цара Васе. Сада га је Нетанијин син Исмаило испунио побијенима.

¹⁰ Исмаило је заробио сав преостали народ из Миспе, цареве ћерке и све људе који су преостали у Миспи, а којима је Навузардан, заповедник телесне страже, поставио Ахикамовог сина Годолију. Исмаило, Нетанијин син, их је заробио и отишао да пребегне Амонцима.

¹¹ Али Каријин син Јоанан и сви војни заповедници који су били са њим су чули за све зло које је урадио Нетанијин син Исмаило.

¹² Узели су све људство и отишли у битку са Исмаилом, Нетанијиним сином, па су га нашли код велике воде у Гаваону.

¹³ Сав се народ, који је био са Исмаилом, обрадовао када је видео Каријиног сина Јоанана и све војне заповеднике који су били са њим.

¹⁴ Сви људи из Миспе које је заробио Исмаило су се окренули. Вратили су се и отишли Каријином сину Јоанану.

¹⁵ А Исмаило, Нетанијин син, је побегао са још осморицом људи пред Јоананом. Отишао је Амонцима.

[†] **41:9** У грчком препису стоји велики бунар.

Бег за Египат

¹⁶ Јоанан, Каријин син, и сви војни заповедници који су били са њим су повели сав остатак народа из Миспе, који су повратили од Нетанијиног сина Исмаила – након што је убио Ахикамовог сина Годолију – људе, ратнике, жене, децу и дворане. Повели су их из Гаваона.

¹⁷ И када су отишли, зауставили су се у Геруту код Химама, близу Витлејема. А одатле су кренули за Египат

¹⁸ јер су се плашили Халдејаца. Наиме, Нетанијин син Исмаило је убио Годолију, Ахикамовог сина, кога је над земљом поставио цар Вавилона.

42

¹ Тада су сви војни заповедници, Каријин син Јоанан, Осајин син Језанија и сав народ од најмањих до највећих дошли

² пророку Јеремији. Рекли су му: „Нека се наше преклињање излије пред тебе! Помоли се за нас Господу, свом Богу, за сав овај остатак. Од много нас, мало нас је преостало, баш онако како нас и видиш својим очима.

³ Нека нам Господ, твој Бог, покаже којим путем да идемо и шта да радимо.“

⁴ Пророк Јеремија им је одговорио: „Пристајем. Ево, молићу се Господу, вашем Богу, онако како сте казали. Пренећу вам сваку реч Господњег одговора и ништа нећу да вам прећутим.“

⁵ На то су рекли Јеремији: „Нека против нас Господ буде истинити и верни сведок ако не поступимо према свакој речи коју ти за нас пошаље Господ, твој Бог.

⁶ Послушаћемо било да је добар или лош глас од Господа, нашег Бога, коме те шаљемо. Јер, биће нам добро кад послушамо глас Господа, нашег Бога.“

⁷ Након десет дана Јеремији је дошла реч од Господа.

⁸ На то је он окупио Каријиног сина Јоанана, све војне заповеднике који су били са њим и сав народ од најмањих до највећих.

⁹ Рекао им је: „Овако каже Господ, Бог Израиља, коме сте ме послали да му излијем ваше преклињање:

¹⁰ 'Ако стварно останете у овој земљи ја ћу вас изградити и нећу вас порушити. Засадићу вас и нећу вас ишчупати јер сам жалостан због зла које сам вам нанео.

¹¹ Не плашите се цара Вавилона од кога страхујете! Не плашите га се – говори Господ – јер ја сам са вама да вас спасавам, да вас избављам из његових руку.

¹² Исказаћу вам милосрђе па ће вам се и он смиловати, у вашу ће вас земљу вратити.

¹³ Али ако кажете – Нећемо да живимо у овој земљи – непослушни гласу Господа, свога Бога;

¹⁴ и кажете: не, ми идемо у Египат да више не гледамо рат, да не слушамо звук трубе, да не будемо гладни хлеба. Тамо ћемо да живимо.

¹⁵ Онда чујте Господњу реч, о, Јудин остатку. Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ако се окренете Египту и одете да живите тамо,

¹⁶ у Египту ће вас стићи мач кога се бојите. И глад од које стрепите прогањаће вас тамо у Египту. И тамо ћете умрети.

¹⁷ И сав народ који се окрене Египту да тамо живи помреће од мача, глади и помора. Неће бити преживелог или избеглице пред несрећом коју ћу им нанети.

¹⁸ Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: као што сам излио свој гнев и своју јарост на становнике Јерусалима, тако ћу да излијем свој гнев на вас када одете у Египат. Постаћете клетва и ужас, проклетство и ругло, и више никада нећете видети ово место.'

¹⁹ Господ вам је објавио, о, остатку Јудин: 'Не идите у Египат!' Зацело знајте то, јер сам вас ја данас упозорио.

²⁰ Не обмањујте себе. Послали сте ме Господу, вашем Богу и рекли: 'Помоли се за нас Господу, нашем Богу. Урадићемо све онако како нам кажеш да ти је објавио Господ, наш Бог.'

²¹ Данас сам вам казао и нећете да послушате Господа, свога Бога, у било чему због чега ме је послао вама.

²² Зато зацело знајте да ћете помрети од мача, глади и помора у месту где хоћете да идете и тамо живите!"

43

¹ А када је Јеремија престао да објављује свем народу све речи Господа, њиховог Бога – све те речи које му је за њих послао њихов Господ Бог –

² Осајин син Азарија, Каријин син Јоанан и сви бахати људи узвратише Јеремији: „Лажеш! Није те послао Господ, наш Бог, да кажеш: 'Не смете да идете у Египат и живите тамо.'

³ Тебе је Ниријин син Варух подговорио против нас, како би нас предао у руке Халдејаца, да нас побију и да нас одведу у Вавилон, у изгнанство.“

⁴ Тако Каријин син Јоанан, сви војни заповедници и сав народ нису послушали Господњи позив да остану у јудејској земљи.

⁵ Каријин син Јоанан и сви војни заповедници су повели сав Јудин остатак који се вратио из свих народа у које су били изгнани да би живели у Јуди:

⁶ мушкарце, жене, децу, цареве ћерке – свакога кога је Годолији, Ахикамовом сину, и Сафановом унуку оставио Навузардан, заповедник телесне страже – пророка Јеремију и Варуха, Ниријиног сина.

⁷ Отишли су Египат јер нису послушали Господњи глас. Тако су стигли у Тафнес.

⁸ А Јеремији је у Тафнесу дошла реч од Господа:

⁹ „Узми у руке велико камење и наочиглед свих Јудејаца га сакриј у малтер терасе од цигала, што је на улазу фараоновог двора у Тафнесу.

¹⁰ И реци им: 'Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ево, ја шаљем по Навуходоносора, цара Вавилона, свога слугу. Довешћу га и оставићу његов престо над овим камењем које сам сакрио, а он ће над њима да постави свој царски шатор.

¹¹ Он ће доћи и напашће Египат – у смрт ко је за смрт; у изгнанство ко је за изгнанство; под мач ко је за мач.

¹² Запалићу* ватру у храмовима богова Египта и он ће их спалити. Поробиће их, а Египат ће очистити као што пастир од вашки чисти свој огртач. И оданде ће изаћи у миру.

¹³ Поломиће свете стубове храма Сунца† што су у египатској земљи и храмове египатских богова ће спалити ватром.”

44

Пропаст због идолопоклонства

* **43:12** У грчким, арамејским и латинским преписима је треће лице једине. † **43:13** Дословно: *Вет-Семес*, према 1. Мој 41,45 смештен у Ону, тј. Хелиополису где се величао Ра, бог сунца.

¹ Реч која је Јеремији дошла за све Јудејце који су живели у Египту, који су живели у Мигдолу и Тафнесу, у Нофу и у Патросу:

² „Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: ’Видели сте зло које сам донео на Јерусалим и на све јудејске градове. Ено их, и данас су у рушевинама, а у њима нико не живи.

³ И то због њихове злобе коју су починили да би ме разгневили када су ишли да каде, служећи другим боговима, а које нису знали ни они, ни ви, ни ваши преци.

⁴ А ја сам вам упорно слао све моје слуге, пророке, слао и говорио: молим вас, не радите ту одвратност коју мрзим!

⁵ Али нису послушали, нису пригнули своје ухо да се врате од своје злобе и не каде другим боговима.

⁶ Зато се излио мој гнев и јарост моја, распалише се на јудејске градове и улице Јерусалима. Постали су пуста рушевина све до дана данашњега.’

⁷ Зато овако каже Господ, Бог над војскама, Бог Израиљев: ’Зашто себи зло велико наносите – сатирете људе, жене, децу и дојенчад из Јуде – и себи остатак не остављате?

⁸ Јер ме гневите делима својих руку, кад кадите другим боговима у Египту, где сте дошли да живите; сатирете себе тако да сте постали проклетство и ругло међу свим народима на земљи.

⁹ Зар сте заборавили злодела својих предака, злодела Јудиних царева и злодела свих њихових жена, али и своја злодела и злодела ваших жена која су почињена у Јуди и по улицама Јерусалима?

¹⁰ Нисте се понизили до дана данашњег, нисте се бојали и нисте живели по мом Закону и по мојим одредбама које сам ставио пред вас и пред ваше претке.’

11 Зато овако каже Господ над војскама, Бог Израиљев: 'Ево, окренућу лице према вама на пропаст и сатрћу све Јудејце.

12 Одвешћу сав Јудин остатак, оне што су се окренули ка Египту, да тамо живе. Али скончаће свако у Египту од мача и глади, скончаће од најмањег до највећег од мача и глади. Умреће и биће клетва и ужас, проклетство и ругло.

13 Казнићу оне што живе у Египту као што сам казнио Јерусалим мачем, глађу и помором.

14 И неће бити бегунца и преживелог од остатка Јудејаца који су отишли да живе тамо, у Египат, да би се вратили у Јудину земљу. Иако им душа жуди да се врати, да тамо живе, неће се тамо вратити осим оних који побегну.”“

15 На то су Јеремији одговорили сви мушкарци који су знали да им жене каде другим боговима, све жене које су тамо стајале у великом мноштву и сав народ који је живео у Патросу, у Египту:

16 „Нећемо да слушамо реч коју си нам објавио у име Господње!

17 Штавише, чинићемо све што смо обећали. Кадићемо царици небеској, изливаћемо јој жртве изливнице као што смо чинили и ми, наши преци, наши цареви и наши главари у градовима Јуде и по улицама Јерусалима. И имали смо да једемо, напредовали смо и нисмо видели зла.

18 Јер откако смо престали да кадимо царици небеској и да јој изливамо жртве изливнице, свега нам је понестало, а од мача и глади пропадамо.“

19 А жене су додале: „Када смо кадиле царици небеској, када смо јој изливале жртве изливнице, када смо јој спремале колаче према њеном лику и изливале јој жртве изливнице, зар смо то радили без

одобрења наших мужева?“

²⁰ Јеремија је рекао свем народу, мушкарцима и женама, свем народу који му је тако узвратио:

²¹ „Зар се Господ није сетио, зар му није на ум пало то што сте кадили тамјаном у градовима Јуде и по улицама Јерусалима ви, ваши преци, ваши цареви, ваши главари и народ земље?

²² Али Господ није могао да истрпи злобу вашу, дела и гадости које сте урадили. Зато вам се земља претворила у рушевину, пустош и проклетство у којој до данас нико не живи.

²³ Зато што сте кадили, грешили сте Господу. Нисте слушали Господњи глас, његов Закон и његове одредбе. Нисте живели по његовим сведочанствима и зато вас је снашла ова невоља, каква је данас.“

²⁴ Онда је Јеремија рекао свем народу и свим женама: „Чујте реч Господњу, сви Јудејци и ви који сте у Египту!

²⁵ Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља: 'Ви и ваше жене сте сами својим устима рекли и својим рукама испунили завет: штавише, чинићемо све шта смо обећали. Кадићемо царици небеској, изливаћемо јој жртве изливнице.

Стварно испуните своје завете и урадите по својим заветима!

²⁶ Зато чујте Господњу реч, сви Јудејци који живите у Египту: ево, заклинам се именом својим великим – каже Господ – неће више моје име бити зазвано устима било којег човека Јудејца у Египту, који говори: живота ми Господа Бога.

²⁷ Ево, бдећу над њима због зла а не због добра, па ће пропасти сваки Јудејац који је у Египту од мача и глади, све док не нестану.

²⁸ Мало ће бити оних који избегну мач и врате се из Египта у Јудину земљу. И знаће сав остатак Јудин,

који су отишли да живе тамо у Египту, чија ће се реч остварити – моја или њихова.

²⁹ А ово је знак за вас – говори Господ – кад вас казим на овом месту. Тако ћете сигурно знати да ће се над вама остварити моја обећања о злу.’

³⁰ Овако каже Господ: ’Ево, даћу фараона Хофру, цара Египта, у руке његових непријатеља и у руке оних који му раде о глави. Тако сам дао и Седекију, цара Јуде, у руке његовог непријатеља Навуходоносора, цара Вавилона, који му је радио о глави.”“

45

Порука Варуху

¹ Ово је порука коју је пророк Јеремија објавио Варуху, Ниријином сину, који је записивао ове речи на свитак по Јеремијином казивању. А то је било четврте године Јосијиног сина Јоакима, Јудиног цара:

² „Овако каже Господ, Бог Израиља, теби, Варуше:

³ Рекао си: ’Тешко мени! Господ ми је тугу на бол наодоао. Клонуо сам од јецања, а мир нашао нисам!’

⁴ Овако му реци: ’Ово каже Господ: ево, шта сам сазидао, то ћу да срушим; шта сам посадио, то ћу да почупам по свој овој земљи.

⁵ А ти тражиш за себе велике ствари! Не тражи их. Јер ја доносим пропаст на сво човечанство – говори Господ – и твој ћу ти живот дати као плен по свим местима у која одеш.”“

46

Порука Египту

¹ Реч Господња која је дошла пророку Јеремији за народе:

² За Египат, за војску цара Египта, фараона Нехаона, што је на реци Еуфрат у Харкемису и коју је поразио Навуходоносор, цар Вавилона. А то је било четврте године Јосијиног сина Јоакима, цара Јуде.

³ „Поређајте штитове и мале и велике!

Спремите се за битку!

⁴ Упрегните коње!

Узјашите коњаници!

Заузмите положај са кацигама!

Углачајте копља

и оклопе на себе!

⁵ Је л' ја то видим да су престрављени
и да су потиснути уназад?

Њихови су ратници разбијени,

повлаче се, беже и не враћају се.

Ужас одасвуд

– говори Господ.

⁶ Не дај брзом да побегне,
ни ратнику да се спасе.

На северу, поред реке Еуфрат,

ће се спотакнути и пасти.

⁷ Ко је тај што попут Нила плави
и водом својом надолази као река?

⁸ Египат плави попут Нила
и као река водом надолази.

И још каже: 'Надоћи ћу, преплавићу земљу,
разорићу град и све који у њему живе.'

⁹ Пропните се, коњи!

Јуришајте, бојна кола!

Ратници нека искораче: и Куши и Фути са штитовима
и Лудеји с луковима.

¹⁰ То је дан који припада Господу, Богу над војскама,
дан освете, да се освети својим душманима.

Мач ће их прождирати док се не засити,

напиће се њихове крви,
јер ће жртва за Господа, Бога над војскама,
бити у северној земљи крај реке Еуфрат.

11 Попни се у Галад и купи мелем,
о, девице, ћерко египатска!
Узалуд су ти мелеми бројни,
јер за тебе нема излечења.

12 Народи су чули за твоју срамоту
и твога се плача испунила земља,
јер се ратник о ратника спотиче
и обојица падају.“

13 Реч коју је Господ објавио пророку Јеремији о
походу Навуходоносора, цара Вавилона, и о нападу на
Египат:

14 „Најави у Египту, прогласи у Мигдолу,
у Нофу и Тафнесу прогласи.
Реци: 'Постави се и спреми се
јер мач прождире унаоколо!'

15 Зашто су полегли твоји ратници?
Нису се одржали јер их је Господ гурнуо.

16 Многе је спотакнуо
и они падају један на другога,
па говоре: 'Устанимо и вратимо се
нашем народу и у свој родни крај
пред мачем тлачитељевим.'

17 И народ ће тамо назвати фараона,
цара Египта: 'Галамџија
коме је прошло време!'

18 Живота ми мога – говори цар,
Господ над војскама му је име –
доћи ће као Тавор међу планинама
и као Кармил поред мора.

19 Спремај себи пртљаг за изгнанство,

становнице, ћерко египатска.
Јер ће Ноф постати руина,
опустеће од становника.

20 Египат је прелепа јуница,
а обади са севера долазе и долазе.

21 Плаћеници су његови усред њега
као товна телад.

Окренуће се и побећи ће заједно,
неће остати на положајима.
Јер стиже на њих дан њихове пропасти,
време њихове казне.

22 Он сикће као змија
што је одмигољила
јер они долазе у снази,
долазе на њега са секирама као дрвосече.

23 Посећи ће му шуму
– говори Господ –
ако је и непрегледна.

Више их је него скакаваца
што им нема броја.

24 Биће осрамоћена ћерка Египта
и предана у руке народа са севера.“

25 Овако каже Господ над војскама, Бог Израиља:
„Ево, ја ћу да казним Амона у Нои, фараона, Египат
и његове богове, његове цареve и фараона и оне што
се у њега поуздају.

26 Даћу их у руке оних који им раде о глави, у руке
Навуходоносора, цара Вавилона, и у руке његових
слугу. А након тога ће га населити као у старим
временима – говори Господ.

27 А ти се не плаши, слуго мој Јакове!
Не страхуј, Израиљу,
јер те ја спасавам издалека;

из земље њиховог изгнанства враћам твоје
потомке.
И Јаков ће се вратити, биће спокојан
и сигуран јер га нико неће плашити.
28 Не плаши се, слуго мој Јакове
– говори Господ – јер сам ја с тобом.
Ја ћу да истребим све народе
где сам те расејао,
али тебе нећу да истребим.
Тебе ћу праведно да покарам
и нећу те оставити некажњеног.“

47

Порука Филистејцима

1 Реч Господња која је дошла пророку Јеремији за
Филистејце, пре него је фараон ударио на Газу:

2 Овако каже Господ:
„Ево, дижу се воде са севера,
постају бујични потоци и плаве земљу
и све што је у њој,
град и оне што живе у њему.

И свако ће да завапи,
закукаће сваки становник земље.

3 Од топота копита њихових ждребаца,
од вреве њихових кола
и праска точкова њихових
ни очеви се, немоћни од страха
неће вратити по своју децу;

4 због дана што долази
да сатре све Филистејце,
да истреби Тиру и Сидону
све преживеле помоћнике.

Јер Господ ће да похара Филистејце,

- остатак острва Кафтор*.
5 Оћелавиће Газа!
Опустошиће Аскалон!
О, остаче њихове долине,
докле ћеш себе парати?
- 6 'Јао, мачу Господњи,
колико се још примирити нећеш?!
Прибери се, у корице усучи се
и остани миран.'
- 7 Како да се примири
када му је Господ заповедио?
За Аскалон и за обалу морску,
тамо га је он одредио."

48

Порука Моаву

- 1 Овако каже Моаву, Господ над војскама, Бог Израиља:
„Јао Нававу, јер ће се опустошити!
Киријатајим ће се посрамити и поробити;
посрамиће се утврђење и развалити.
- 2 Неће се више Моав дичити
јер му зло спремају у Есевону:
'Хајде да га истребимо као народ.'
А и ти, Мадмане, ћеш ућутати,
јер мач на тебе креће.
- 3 Чује се врисак из Оронајима.
Пустошење, разарање велико!
- 4 Моав је сломљен
и чује се плач његове нејачи.
- 5 На успону луитском
пењаће се непрестано плачући,

* 47:4 *Крит.*

и слушаће вапај разарања
на падини Оронајима.

6 Бежите! Животе спасавајте
и будите ко грм смреке у пустињи.

7 Зато што се поуздајеш у своја дела
и у благо своје, и ти ћеш бити поробљен.

И Хамос* ће отићи у ропство,
његови свештеници и његови главари заједно.

8 Затирач ће проћи од града до града
и ниједан неће измаћи.

Пропашће долина
и висораван ће бити уништена
како је казао Господ.

9 Дајте крила Моаву да полети,
да оде из својих градова
што ће постати рушевине
без становника у њима.

10 Проклет свако ко немарно ради Господњи посао!
Проклет онај што од крви мач свој устеже!

11 Спокојан и сигуран је био Моав
од своје младости,
као талог непретакан из бурета у буре.
У изгнанство није ишао,
укус и мирис му се нису мењали.

12 Зато, ево долазе дани
– говори Господ –
када ћу им послати претакаче
да их преточе у своју бурад,
а да испразне њихове крчаге
и скрше их.

13 Осрамотиће се Моавци због Хамоса

* 48:7 Моавско божанство.

као што се због Ветиља,
своје узданице, осрамио дом Израиљев.

14 Како можеш да говориш: 'Ратници смо,
битке смо јунаци!'

15 Моав је похаран, градови му освојени,
а најбољи младићи његови сишли су на клање
– говори цар, Господ над војскама му је име.

16 Близу је, долази пропаст Моава.
Жури, не застаје његово зло.

17 Жалите га, сви ви око њега,
сви што знате за његово име.

Па кажите: 'Жезло моћи, жезло славносно –
како га сломише!'

18 Спусти се из части своје,
на тло седи исушено, становнице,
ћерко девонска.

Онај што је похарао Моав
успиње се к теби
да и твоја утврђења скрши.

19 На пут стани и посматрај, становнице,
ћерко Ароира.

Човека што бежи и жену избеглу ти упитај:
'Шта се догодило?'

20 Моав је осрамоћен јер је срушен.

Вапите, плачите
и објавите у Арнону
да је Моав похаран.

21 Суд долази на висораван,
на Олон, на Јасу и Мифат;

22 на Девон, на Навав и Вет-Девлатаим;

23 на Киријатајим, на Вет-Гамул и на Вет-Меон;

24 на Кериот и на Восору,

на све градове моавске земље који су далеко и
који су близу.

25 Сломљена је Моавова сила,
поломљена рука је његова
– говори Господ.“

26 Опијте га,
јер је себе над Господом уздигао.
Али ваљаће се Моав у избљувку своје
и постаће прича другима за подсмех.

27 Није ли и теби Израил био прича за подсмех,
као лопов ухваћени,
па вртиш главом
кад о њему причаш?

28 Напустите градове и живите у врлетима,
становници Моава.
Постаните као голуб што се гнезди
у високој раселини.

29 За Моавов смо понос чули,
за понос велики, за његову охолост,
за његову осорност и хвалисање,
и за гордост његовог срца.

30 „Знам ја – говори Господ –
обест његову.
Лажно је његово хвалисање
и лажима ништа неће да постигне.

31 Кукам зато за Моавом,
плачем за свима њима, Моавцима.
Јечим за људима у Кир-Ересу.

32 Плакаћу за тобом више, лозо сивамска,
него што сам плакао за Јазиром.
Младице твоје су биле пружене до мора,
све до мора јазирског.

А сада се на твоје, тек пристигло летње воће,

и на бербу твоју, устремио затирач.

33 Нестали су радост и весеље
из воћњака и из земље моавске.
Учинио сам да нестане вина из каца,
да газилац не гази грожђе у каци радујући се.
Биће вриске,
али не од радости.

34 Од Есевона до Елеалије и Јасе
се чује нарицање,
вичу од Соара до Оронајима и Еглат-Селисија
јер су се исушиле воде нимримске.

35 Истребићу у Моаву
– говори Господ –
оног што жртвује по узвишицама
и оног који кади својим боговима.

36 За Моавом као фрула јеца срце моје.
За људима Кир-Ереса као фрула јеца срце моје,
зато што је настрадало оно што су стекли.

37 Све су главе оголеле
и све браде обријане.
Све су руке избраздане,
а кострет је на бедрима.

38 На свим крововима Моава
и на његовим трговима
само жалопојке,
јер сам скршио Моав
као крчаг који нико неће
– говори Господ. “

39 Жалиће: „О, како је скршен!
Како је Моав окренуо главу јер је посрамљен.
Постао је Моав прича за подсмех
и ужасавање свим местима унаоколо. “

40 Јер овако каже Господ:
„Ево, као орао се обрушава

и крила своја шири над Моавом.

41 Кериот је освојен,
утврђења опкољена,
а срце ће моавских ратника
онога дана бити као срце породиље.

42 Моав ће истребљен бити као народ,
јер је себе над Господом уздигао.

43 Чекају те страхота,
јама и замка, становниче Моава!
– говори Господ.

44 Ко утекне од страхоте,
у јаму ће пасти;
ко се из јаме извуче,
у замку ће се ухватити!
Јер ја сам тај што на Моав доносим
годину њихове казне
– говори Господ.

45 У сенци су Есевона
застали бегунци онемоћали,
јер је пожар кренуо од Есевона
и пламен из самога Сихона,
да прогута чело Моавово
и теме бунтовницима.

46 Јао теби, Моаве!
Пропашће Хамосов народ!
Синове ће твоје одвести у ропство
и твоје ћерке у изгнанство.

47 Али вратићу изгнанике моавске
у последњим данима
– говори Господ.“
Довде је суд над Моавом.

49

Порука Амону

- ¹ За Амонце овако каже Господ:
„Зар Израилъ нема децу?
Зар Израилъ нема наследника?
Зашто је онда Малхом* заузео Гад
и његов народ пребива у тамошњим градовима?
- ² Зато, ево, долазе дани
– говори Господ –
узвикнућу Рави
синова Амонових бојни поклич.
Постаће пуста рушевина,
насеља ће јој ватром спалити,
а Израилъ ће да заузме
оно што су њему заузели
– овако каже Господ.
- ³ Закукај, Есевоне, јер је Гај опустошен;
запомажите, насеља Равина,
опашите кострет, жалите,
тумарајте међу зидинама,
јер ће Малхом у изгнанство.
Отићи ће заједно са својим свештеницима
и својим главарима.
- ⁴ Зашто се хвалиш долинама?
Долине су твоје потопљене,
о, ћерко одметничка,
што се хвалиш својим благом:
'Ко ће да удари на мене?'
- ⁵ Ево, на тебе пуштам страхоту
од свих око тебе
– говори Господ Бог над војскама –

* **49:1** Овако стоји у грчким и арамејским рукописима. У јеврејском стоји *њихов цар*, а заправо је реч о божанству Молох.

на све стране све ће протерати,
а бегунце неће имати ко да окупи.

⁶ Али после овога ћу вратити изгнане синове Амонове
– говори Господ.“

Порука Едому

⁷ За Едомце овако каже Господ над војскама:
„Зар нема више мудрости у Теману?
Зар је ишчезао савет мудраца
и зар су покварили њихову мудрост?

⁸ Бежите! Окрените се,
у дубине настаните, становници Дедана.
Пропаст на Исава доносим,
време када ћу га казнити.

⁹ И берачи грожђа да ти дођу,
пабирке зар не би оставили?
Да лопови харају те ноћу,
зар понели не би колико им треба?

¹⁰ Али ја ћу да оголим Исава,
да откријем скривена му места,
а он себе да сакрије неће моћи.

Уништићу му потомство, браћу, суседе
и више га неће бити.

¹¹ Остави своју сирочад и ја ћу их сачувати живе;
удовице твоје нека се у мене поуздају.“

¹² Јер овако каже Господ: „Ево, из чаше ће зацело
пити и они којима није суђено да пију, па зашто би
сасвим казне ти поштеђен био? Бићеш кажњен и
зацело ћеш и ти пити.

¹³ Јер собом се заклињем – говори Господ –
рушевина и ругло, пустош и клетва постаће Восора;
и сви њени градови ће постати руине до века.“

¹⁴ Од Господа сам чуо вести

и гласник је послан међу народе:
„Окупите се! Ударите на њега!
Устаните у бој!“

15 „Јер, ево, учинио сам те незнатним међу народима
и презреним међу људима.

16 Страховитост те је твоја обманула
и охолост твога срца,
ти што живиш у раселини стене,
становниче горских висина.
Све и да као орао своје гнездо у висине свијеш,
стровалићу те ја и оданде
– говори Господ.

17 Едом ће постати пустош,
и свако ко поред њега прође ужаснут ће бити,
и звиждаће због свих рана његових.

18 Као кад су опустошени Содом и Гомора
и околни градови –
каже Господ –
тамо нико пребивати неће,
неће бити потомака људи.

19 Гле, као лав што скаче из јорданског честара
на пашњак плодан,
ја ћу Едом потерати одатле у трену.
И ко год да је изабрани, ту ћу га ставити.
Јер, ко је као ја и ко ће против мене?
Ко је тај пастир који ће изаћи пред мене?“

20 Зато чујте намере Господње што их је за Едом
намерио,
и његове науме што је за Теманце наумио:
стварно ће одвући најмлађе из стада,
опустошиће стварно због њих пашњак њихов.

21 А од праска пада њиховога потрешће се земља;

вапај њиховога гласа ће се чути до Црвеног мора.

²² Гле, као орао се диже и обрушава се,
крила своја шири над Восором!

А срце ће едомских ратника
онога дана бити као срце породиље.

Порука Дамаску

²³ О Дамаску:

„Осрамиће се и Алат и Арфад
због гласова лоших што су чули.

Истопи их стрепња;
на мору је лоше, нема му спокоја!

²⁴ Клонуло је срце у Дамаску.
Окренуо се да бежи.

Ужас га је обузео,
немир и болови су га спопали
као породиљу.

²⁵ Како то да није напуштен град славе,
град радости моје?!

²⁶ Зато ће да нападају његови младићи по његовим
трговима;
настрадаће тога дана сви људи ратници
– говори Господ над војскама.

²⁷ Ја ћу ватром да запалим зидине Дамаска
и она ће да сагори Вен-Ададове дворове.“

Порука Кедру и Асору

²⁸ О Кедру и о царствима Асора које је освојио
Навуходоносор, цар Вавилона:

„Овако каже Господ:
Устаните и идите у Кедар
и сатрите источне народе!

²⁹ Узеће и њихове шаторе и њихова стада,
њихове шаторске засторе и све њихове ствари;
њихове ће камиле узети за себе

и викаће на њих:
'Ужас одасвуд!'

30 Бежите, утеците одмах,
у дубине се настаните, становници Асора
– говори Господ –
јер је за вас осмислио науме,
намерио се на вас Навуходоносор, цар Вавилона.

31 Устаните! Идите кротком народу
што спокојно живи
– говори Господ –

без врата и без крила на њима,
и живе сами.

32 Њихове ће камиле постати плен,
а обиље њихове стоке грабеж;
и ја ћу их развејати сваким ветром, те што избријавају
зулуфе;
са свих страна ћу донети пропаст њихову на њих
– говори Господ.

33 Асор ће постати јазбина шакала,
пустош довека.

Тамо нико пребивати неће,
потомака људи неће бити.“

Порука Еламу

34 Реч Господња која је дошла пророку Јеремији за
Елам, на почетку владавине Седекије, цара Јуде:

35 Овако каже Господ над војскама:
„Ево, ломим лук Еламов,
њихову највећу снагу.

36 На Елам доводим четири ветра,
са четири стране небеске.
Развејаћу их свим овим ветровима
и неће бити народа

- у који неће отићи развејани из Елама.
- 37 Поразићу Елам пред њиховим непријатељима
и пред онима што им раде о глави.
Пропаст доносим на њих,
жар свог гнева
– говори Господ –
послаћу за њима мач
све док их не истребим.
- 38 Престо свој у Еламу поставићу,
цара тамошњег и главаре истребићу
– говори Господ.
- 39 Али вратићу изгнанике еламске
у последњим данима
– говори Господ.“

50

Порука Вавилону

- 1 Реч коју је руком пророка Јеремије Господ објавио
о Вавилону и о земљи халдејској:
- 2 „Објавите међу народима и прогласите;
подигните заставу,
прогласите и не сакривајте.
Реците: 'Освојен је Вавилон,
осрамоћен је Вил
и Меридах* је скршен.
Осрамоћени су њихови идоли
и сломљени њихови одурни ликови.'
- 3 Јер против њега долази народ са севера
који ће му опустошити земљу.
Тамо неће бити потомака људи, а ни стоке,
јер ће побећи и отићи.

* 50:2 Или: *Мардук*, једно од највећих вавилонских божанстава.

4 У тим данима и у то време

– говори Господ –

доћи ће заједно Израиљци и Јудејци.

Ићи ће плачући и Господа, Бога свога тражиће.

5 Питаће за пут за Сион, лице своје ће к њему
окренути:

Прионимо уз Господа

и вечни савез који се неће заборавити.

6 Мој је народ сад постао стадо изгубљено,
на грех су их заводили њихови пастири.

Заводили су га по горама,

ишли од брда до брда.

Заборавили су своје почивалиште.

7 Прождире их свако ко их нађе,

а њихови душмани говоре: 'Ми за ово нисмо
криви!

Они су згрешили Господу, пребивалишту правде;

Господу, нади њихових отаца.'

8 Бежите из Вавилона
и из земље халдејске!

Изађите и будите као јарац предводник.

9 Ево, ја подижем и доводим на Вавилон
збор народа великих из северне земље.

Постројиће се према њему

и оданде га заробити.

Стреле су им као у ратника што децу одводи

и који се не враћа без плена.

10 Халдеја ће плен постати,

а они што је плене чиниће то колико им је по
вољи

– говори Господ.

11 Јер ви сте се радовали, ви сте и ликовали

док сте пленили моје наследство.
Ритали сте се ко јуница по пропланку,
њиштали сте ко обесни коњи.

12 Ваша је мајка јако посрамљена,
зацрвенела се она што вас роди.

Ево, последња међу народима
је као дивљина, пустош и пустара.

13 Због гнева Господњег тамо се не живи,
сва ће бити опустошена.

И свако ко поред Вавилона прође ужаснут ће бити
и звиждаће због свих рана његових.

14 Постројте се на Вавилон свуд унаоколо!
Гађајте га, чето с луковима,
не штедите стреле јер је Господу згрешио!

15 Покличем сад против њега свуд унаоколо!
Руке диже, куле му падају,
строваљене зидине његове
јер ово је Господња освета.

Осветите се:

као што је он чинио, тако њему учините.

16 Истребите сејача из Вавилона
и онога што о жетви замахује српом.

Нека се од мача тлачитељског
свако у свој народ врати,
нека свако својој земљи бежи.

17 Израиљ је овца отерана
коју су лавови потерали.

Први лав, цар асирски,
га је прождерао;

а овај задњи, Навуходоносор,
цар Вавилона, му је кости оглодао.“

18 Зато овако каже Господ над војскама, Бог
Израиља:

„Ево, казнићу цара Вавилона у његовој земљи

- као што сам казнио цара Асирије.
- 19 Вратићу Израиљ на његову пашу,
да пасе по Кармилу, по Васану,
по Јефремовом горју и по Галаду
док му се душа не напасе.
- 20 У тим данима и у то време
– говори Господ –
неће бити кривице на Израиљу
која се тражи,
и неће бити греха на Јуди
који се тражи;
јер ја опраштам онима који су остатак.
- 21 На мератајимску земљу[†] изађи
и на становнике Фекода.
Побиј их, изручи за њима све клетом уништењу
– говори Господ –
и учини све како сам ти заповедио.
- 22 Бојни поклич и разарање велико
су по земљи!
- 23 Како је пресечен и сломљен
маљ читаве земље!
Како је Вавилон постао ругло
међу народима!
- 24 Замку сам ти поставио
и ти си се ухватио, Вавилоне.
Ти и не знаш да си разоткривен
и ухваћен јер си против Господа заратио.“
- 25 Господ је отворио своју оружарницу
и изнео оружје своје јарости,
јер то у халдејској земљи
је подухват Господа, Бога над војскама.
- 26 На њу дођите са свих крајева,

[†] 50:21 Мератајим значи двострука буна а Фекод казна.

отворите њене житнице
и згрните је на гомиле!
Изручите је клетом уништењу
да јој нико не преживи!

27 Покољите све њене насилнике као бикове,
на клање их поведите!
Јао њима, јер стиже њихов дан,
време њихове казне!

28 Глас бегунаца и избеглих из вавилонске земље
јавља по Сиону
о освети Господа, нашег Бога,
о освети за његов Дом.

29 „Окупи стрелце на Вавилон,
утабори чету с луковима
против њих свуда унаоколо.
Нека нико не побегне.
Узврати му по делима његовим,
према свему што је учинио ти му учини,
јер се понео дрско против Господа,
против Свеца Израилјева.

30 Зато ће да нападају његови младићи по његовим
трговима;
настрадаће тога дана сви људи ратници
– говори Господ.

31 Ево, долазим на тебе, о, дрзнице
– говори Господ Бог над војскама –
јер је дошао твој дан
и време да те казним!

32 Посрнуће дрзник, пашће,
а нико га подигнути неће.
Запалићу ватру у његовим градовима
да прогута све унаоколо.“

33 Овако каже Господ над војскама:
„Потлачени су заједно народ Израиља
и народ Јуде.

Сви њихови тлачитељи су их зграбили,
одбијају да их ослободе.

34 Али је јак њихов Откупитељ!

’Господ над војскама’ му је име.

Он ће их бранити у њиховој парници
да земљи да спокој,
а неспокој свим становницима Вавилона.

35 Мач на Халдејце

– говори Господ –

и на све становнике Вавилона,
на његове главаре и мудраце његове!

36 Мач на лажне пророке –

нека буду будале.

Мачем на њихове ратнике –
нека се ужасну.

37 Мач на њихове коње, на њихова кола

и на све који су међу њима, а мешаног су
порекла.

Постаће као жене!

Мач на њихове ризнице –

нека буду оплећене.

38 Суша водама његовим!

Нека пресуше,

јер је то земља идола
од чијег ужаса лудо раде.

39 Зато ће у њему боравити звери пустињске са
хијенама,

и нојеви ће се настанити.

Он довека неће бити насељен,

од колена до колена биће ненастањен.

40 Као кад је Бог опустошио Содому и Гомору

и околне градове

– говори Господ –

тамо нико пребивати неће,

неће бити потомака људи.

⁴¹ Гле, народ долази са севера!
Велики народ и цареви многи
биће подигнути из најдаљих земљиних крајева.

⁴² Они држе лук и копље.
Окрутни су и немилосрдни,
а глас им хучи као море.
Јашу коње спремни као ратник
против тебе, ћерко вавилонска.

⁴³ Чуо је о њима глас цар Вавилона
и руке су му клонуле,
обузели су га зебња
и бол као породиљу.

⁴⁴ Гле, као лав што скаче из јорданског честара
на пашњак плодан,
ја ћу их потерати одатле у трену.
И ко год да је изабрани, ту ћу га ставити.
Јер, ко је као ја и ко ће против мене?
Ко је тај пастир који ће изаћи пред мене?“

⁴⁵ Зато чујте намере Господње што их је за Вавилон
намерио,
и његове науме што је за земљу халдејску
наумио:

стварно ће одвући најмлађе из стада,
опустошиће стварно због њих пашњак њихов.

⁴⁶ Од повика „Освојен је Вавилон“ потрешће се земља
и вапај ће се чути међу народима.

51

¹ Овако каже Господ:

„Ево, подижем на Вавилон и на становнике Лев-
Камаја*
ветар што разара.

² На Вавилон шаљем туђинце да их развеју,
да опустоше њихову земљу.

Напашће их са свих страна
на дан пропасти.

³ Нека стрелац лук свој не запиње,
нека се не шепури у оклопу своме.

Не штедите његове младиће,
изручите клетом уништењу сву војску његову.

⁴ Попадаће побијени у земљи халдејској
и прободени по његовим улицама.

⁵ Израиљ и Јуда нису удовица заборављена
од њиховог Бога, Господа над војскама,
макар је њихова† земља пуна греха
пред Свцем Израиљевим.“

⁶ Бежите из Вавилона!
Свако живу главу нек спасава
да не настрада у његовој кривици.
Јер је време Господње освете.
Он узвраћа, он ће да му наплати.

⁷ Чаша златна је Вавилон био у Господњој руци,
сву је земљу опијао.

Од њеног вина су се напили народи
и зато су се понели лудо народи ти.

⁸ И одједном је пао Вавилон и разбио се.
Кукајте над њим!

Донесите мелем за његову бол,
можда и оздрави.

⁹ Лечили смо ми Вавилон,

* **51:1** Криптографски, шифровани назив за Халдејце тј. Вавилонце.

† **51:5** Вавилонска, халдејска земља, према ст. 4.

али није оздравио.
Оставите га! Свако својој земљи нека иде,
јер до неба је доспео његов суд,
до облака се уздигао.

10 А Господ је за нас праведна дела учинио.
Дођите, објавимо на Сиону
дело Господа, нашег Бога!

11 Стреле наоштрите!
Штитове подигните!
На Вавилон је Господ подигао дух мидијских царева
јер хоће да га разори,
јер је Господња освета,
одмазда за његов Дом.

12 Подигните заставу против зидина Вавилона!
Ојачајте стражу,
поставите стражаре,
спремите заседе.
Оно што је Господ наумио, то је и урадио,
баш како је најавио становницима Вавилона.

13 О, ти што живиш крај многих вода
и обилујеш богатством,
крај ти је дошао
и твој је добитак престао!

14 Господ над војскама се собом заклео:
„Испунићу те људима као скакавцима
да на тебе победнички кличу.“

15 Он је силом својом начинио земљу.
Мудрошћу својом он је основао васељену
и својом је разборитошћу разапео небеса.

16 Глас он када пусти, воде хуче на небесима.
Он подиже облаке с краја земље,
киши муње даје

и изводи ветар из својих ризница.

17 Баш је од свог знања глуп сваки човек.

Због идола се сваки златар стиди
јер су обмана његови ливени идоли.
Нема даха у њима.

18 Они су испразни, творевине ругла.

Пропашће кад дође време за њихову казну.

19 Не следе Јакову такви као ови.

Јер он је тај који је све начинио.
Племе је његово наследство,
а он се зове Господ над војскама.

20 „Ти си ми маљ,
ратно оружје;

тобом разбијам народе
и царства тобом сатирем.

21 Тобом разбијам и коња и његовог јахача;
тобом разбијам кола и њиховог возача.

22 Тобом разбијам мушкарца и жену;
тобом разбијам старца и дете;
тобом разбијам младића и девојку.

23 Тобом разбијам пастира и стадо његово;
тобом разбијам ратара и његову запрегу;
тобом разбијам господара и достојанственика.

24 Наплатићу Вавилону и свим становницима
Халдеје све њихове опачине које су починили на
Сиону вама наочиглед – говори Господ.

25 Ево ме на тебе, горо што сатиреш
– говори Господ –
која сатиреш сву земљу.

На тебе ћу руку своју да испружим,
да те сваљам са литице
и од тебе да направим гору сагорелу.

26 Од тебе неће узимати ни угаони камен,

ни камен темељац,
јер ћеш бити пустош довека
– говори Господ.

27 Подигните заставу у земљи!

Дувајте у трубе међу народима!
Спремите против њега народе,
окупите на њега царства Арарата,
Миније и Асхенаса.

Постројте на њега војсковођу,
доведите коње чекињасте као скакавци.

28 Спремите на њега народе
и мидијске цареве,
њихове господаре, све њихове главаре
и сваку земљу њихове владавине.

29 И земља ће се трести и увијати,
јер се на Вавилону испуњавају Господње намере,
да земљу вавилонску претвори
у пустош ненасељену.

30 Престали су да се боре ратници Вавилона,
остали су у утврђењима
и пресахнула им је снага.
Постали су као жене!
Домове су им спалили,
а врата поломили.

31 Стиже гласник за гласником,
трчи весник за весником,
јавља цару Вавилона:
град су његов сасвим освојили;

32 газове су опколили,
ритове су ватром попалили
и све ратнике преплашили.“

33 Јер овако каже Господ над војскама, Бог Израиља:
„Њерка вавилонска ће бити као гумно
коме је време да се омлати.
Још мало и за њу ће доћи време жетве.“

34 „Мене је Навуходоносор, цар Вавилона,
и прождрао и помео.
Изложио ме је као посуду празну,
прождрао ме као морска неман.
Мојим је добрима напунио
трбушину своју, а мене је ојадио.

35 Нека на Вавилон дође насиље учињено нада мнош
и мојом родбином
– рећи ће становница Сиона.
И моја крв на становнике Халдеје
– рећи ће Јерусалим.“

36 Зато овако каже Господ:
„Бранићу те у парници твојој.
Осветићу те!

Пресушићу море његово
и извор му исушити.

37 Вавилон ће постати гомила камења
и брлог шакала,
ругло и пустош
у којој нико не живи.

38 Заједно ће рикати као млади лавови,
режаће као лавићи.

39 А када се раздраже
даћу им њихове гозбе
и напићу их;
па нека славе
и спавају до века, нека се не буде
– говори Господ.

40 Одвешћу их
као јагњад на клање
и као овнове и јарце.

41 Како је поробљен Сисак‡
и ухваћена слава све земље!

‡ 51:41 Загонетно име цара Вавилона.

Како је Вавилон постао

ругло међу народима!

⁴² Море се дигло хуком таласа својих на Вавилон.

Прекрило га је!

⁴³ Његови су градови постали пустош,

земља осушена,

пустара без икога у њима.

Тамо неће бити потомака људи.

⁴⁴ Казнићу Вила у Вавилону,

из уста ћу да му отнем оно што је прогутао.

Неће му поново хрлити народи,

а и зидине ће вавилонске пасти.

⁴⁵ Изађите из средине његове, о, народе мој!

Свако нека спасава главу

од распламтелог гнева Господњег.

⁴⁶ Да вам не клоне срце,

не плашите се гласа што се чује по земљи.

Јер ће једне године стићи један глас,

па друге године други глас.

А у земљи ће бити насиље

и бориће се владар са владаром.

⁴⁷ Зато, ево, долазе дани

када ћу да казним идоле Вавилона;

сва ће његова земља бити посрамљена,

а сви његови побијени ће падати усред њега.

⁴⁸ Клицаће небеса и земља

и све у њима над Вавилоном,

јер са севера долазе затирачи

– говори Господ.“

⁴⁹ Вавилон ће пасти због побијених Израиљаца

као што су због Вавилона

падали побијени целе земље.

50 Идите ви, који сте побегли од мача,
не остајте!

Сетите се Господа тамо далеко,
и Јерусалим у срцу носите.

51 Осрамоћени смо,
јер смо чули за ругло.
Лица нам је покрила срамота,
јер су туђинци дошли
у Светилишта Господњег Дома.

52 „Зато, ево, долазе дани – говори Господ –
казнићу његове идоле
и по свој земљи својој
роптаће на самрти.

53 У небеса нека се Вавилон дигне,
нека се утврди у висини у свој сили својој,
али ја шаљем затираче на њега
– говори Господ.

54 Чујте вапај из Вавилона!
Разарање велико из земље халдејске!

55 Јер Господ сатире Вавилон,
вреву његову ућуткује.
И бучаће његови таласи као многе воде,
галамиће гласови њихови.

56 Затирач долази на Вавилон.
Поробиће његове ратнике,
поломиће лукове њихове,
јер Господ је Бог који плаћа
и сигурно истом мером враћа.

57 Опићу његове главаре и мудраце његове,
његове господаре, достојанственике његове и
његове ратнике.

И заспаће довека и будити се неће –

говори Цар,
Господ над војскама му је име.“

58 Овако каже Господ над војскама:

„Широке зидине Вавилона ће срушити,
а врата његова висока ће ватром спалити.

Народи су радили узалуд,
људи су за ватру ринтали.“

59 Ово је налог који је пророк Јеремија издао Сораји, Ниријином сину и Масијином унуку, када је са Јудиним царем Седекијом отишао у Вавилон, четврте године његове владавине. А Сораја је био главни коморник.

60 Наиме, Јеремија му је у једну књигу записао све зло које ће стићи Вавилон, баш све ове поруке које су записане о Вавилону.

61 А онда је Јеремија рекао Сораји: „Чим дођеш у Вавилон пази да наглас прочиташ све ове речи.

62 Реци: 'О, Господе! Ти си објавио да ћеш разорити ово место, да у њему не остане потомака људи ни стоке, већ да буде пустош довека.'

63 И када завршиш са читањем, вежи ову књигу за камен и баци је посред Еуфрата.

64 А онда реци: 'Овако ће Вавилон да потоне и неће се дићи, због зла које доносим на њега! Малаксаће!'“
Овде се завршавају Јеремијине поруке.

52

Пад Јерусалима

1 Седекија је имао двадесет једну годину кад се зацарио, а владао је једанаест година у Јерусалиму. Мајка му се звала Амутала, ћерка Јеремијина, из Ливне.

2 Он је чинио што је зло у очима Господњим, сасвим како је чинио и Јоаким.

³ И пошто су се побунили против Господа, гнев Господњи је дошао на Јерусалим и Јуду, па их је одбацио од свога лица.

А Седекија се побунио против вавилонског цара.

⁴ Девете године његовог царевања, десетог дана десетог месеца, дошао је Навуходоносор, цар Вавилона, са свом својом војском на Јерусалим; утаборили су се пред њим и подигли насип око њега.

⁵ Град је био под опсадом до једанаесте године цара Седекије.

⁶ Али деветог дана четвртог месеца кад је у граду завладала љута глад, да није било хране за народ земље,

⁷ град је био проваљен. Цар је под окриљем ноћи побегао са свим ратницима између два зида поред царског врта, иако су Халдејци били свуда око града, и отишао у правцу Араве*.

⁸ Халдејски војници су се дали у потеру за царем и стигли га на Јерихонским пољанама; сва његова војска се разбежала и оставила га.

⁹ Халдејци су ухватили цара. Одвели су га вавилонском цару у Ривлу, у аматској земљи, који му је изрекао пресуду.

¹⁰ Цар Вавилона је Седекијине синове поклао пред њим, а у Ривли је такође поклао и све главаре Јуде.

¹¹ Седекији је ископао очи, па га је везаног ланцима вавилонски цар довео у Вавилон и бадио у затвор све до дана његове смрти.

¹² Десетог дана петог месеца; то је била деветнаеста година цара Навуходоносора, цара Вавилона, у Јерусалим је дошао царев слуга Навузардан, заповедник телесне страже који је служио вавилонском цару.

* 52:7 Јорданска долина.

13 Он је спалио Дом Господњи, царев дворац и све куће у Јерусалиму; спалио је сваку велику зграду.

14 Затим су сви халдејски војници, који су били са заповедником телесне страже, срушили све зидине око Јерусалима.

15 Најсиромашније и остатак народа који је остао у граду, оне што су пребегли к вавилонском цару и преостале мајсторе, одвео је у изгнанство Навузардан, заповедник телесне страже.

16 Ипак, заповедник телесне страже, Навузардан је оставио најсиромашније у земљи да буду виноградари и земљорадници.

17 Халдејци су изломиле и бронзане стубове који су били у Дому Господњем, и подножја и бронзано море, који су били у Дому Господњем, и однели сву њихову бронзу у Вавилон.

18 Однели су и лонце, лопатице, усекаче, машице, тепсије, и све бронзано посуђе које се користило за храмску службу, као и кадионице и лаворе.

19 Затим зделе, кадионице, чиније, лонце, свећњаке, тепсије и крчаге. Заповедник телесне страже је однео све што је било од злата и сребра.

20 Бронзи од два стуба, једног мора, дванаест бронзаних волова који су били под њим и подножја, а које је цар Соломон начинио за Дом Господњи, није било мере.

21 У погледу стубова, сваки стуб је био висок осамнаест лаката[†] и био је обмотан ужетом од дванаест лаката[‡]. Био је шупаљ и дебљине четири прста[§],

22 а на његовом врху је било бронзано оглавље.

[†] 52:21 Око 9 м. [‡] 52:21 Око 6 м. [§] 52:21 Један прст износи 1,85 cm.

Оглавље је било високо пет лаката*. Плетенице и нарови око оглавља су били потпуно од бронзе. Други стуб с плетеницом и наровима је био исти.

²³ Било је деведесет шест нарова са страна; укупно стотину нарова у плетеници.

²⁴ Заповедник телесне страже је, такође, повео Сорају, Првосвештеника, и Софонију, другог свештеника, и три вратара.

²⁵ Из града је одвео и једног дворанина који је био над ратницима, и седморицу царских свештеника које су нашли у граду. Такође је одвео писара војног заповедника, који је позивао у војску народ земље, и шездесет људи од народа земље које су нашли у граду.

²⁶ Навузардан, заповедник телесне страже, их је узео и довео их пред вавилонског цара у Ривлу.

²⁷ Вавилонски цар их је побио; погубио их је у Ривли, у земљи аматској.

Тако је Јуда био одведен у изгнанство из своје земље.

²⁸ Ово је народ који је Навуходоносор повео у изгнанство:

седме године:

три хиљаде двадесет троје Јудејаца;

²⁹ осамнаесте године Навуходоносор је повео из Јерусалима

осам стотина тридесет двоје људи;

³⁰ Навуходоносорове двадесет треће године, заповедник телесне страже, Навузардан, повео је у изгнанство седам стотина четрдесет пет Јудејаца.

Укупно четири хиљаде шест стотина људи.

Јехонија ослобођен

* 52:22 Око 2,5 m.

³¹ Тридесет седме године изгнанства Јудиног цара Јехоније, двадесет петог дана дванаестог месеца, вавилонски цар Евил-Меродах је у првој години свога царевања помиловао и пустио из тамнице Јудиног цара Јехонију.

³² Љубазно је с њим разговарао, и поставио му столицу више столица свих царева који су били с њим у Вавилону.

³³ Јехонија је одложио своју тамничку одећу, па је до краја живота јео храну за царевим столом.

³⁴ Цар Вавилона му је свакодневно давао за издржавање до краја његовог живота, све до дана његове смрти.

clix

Biblica® Нови српски превод, слободна права
The Holy Bible in the Serbian language, Biblica® Open
New Serbian Translation Cyrillic 2017

copyright © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ово Свети писмо или „Дело“ је доступна под међународном лиценцом Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Да бисте видели ову лиценцу, посетите <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> или пошаљите писмо на адресу: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc. Сваки пут када користите жиг Biblica® морате да имате писану дозволу од Biblica, Inc. Имате дозволу да копирате и дистрибуирате ово дело, све док га не мењате и задржавате наслов какав јесте, који укључује заштићени знак “Biblica®”. Измене или превођење овог дела ће створити изведено дело, које ће захтевати да уклоните заштићени знак Biblica®. Када објавите ово изведено дело, морате да наведете које сте промене направили тамо где људи могу да их виде, на пример на интернет страници. Такође, морате да покажете одакле је оригинално дело: „Оригинално дело Biblica, Inc. је бесплатно доступно на www.biblica.com и open.bible.”

Без обзира да ли користите ово дело без промена или направите изведено дело, изјава о ауторским правима мора да буде наведена на насловној страни или страни о ауторским правима дела/произведеног дела на следећи начин:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Такође, морате да понудите свој изведени рад користећи исту лиценцу (CC BY-SA) и правила.

Уколико желите да обавестите Biblica, Inc. у вези са вашим преводом овог дела, молимо вас да нас контактирате на <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

c1df326b-f9ae-5728-a9ee-0b561c122248